

divadelní HROMADA

*zpravodaj
samostatných
divadelníků,
loutkářů a recitátorů
ve východních Čechách,
na pomoci
Moravy a v části
Sudeta*

LXXII *podzim - zima* **2015**

Fantazie je silnější než vědění,
mýty mají větší moc než historie,
sny jsou mocnější než skutečnost,
smích je jediným lékem na zármutek.
A láska je silnější než smrt.

Robert Fulghum

- 4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)**
Rada VSVD, Zlatý odznak J. K. Tyla Ivaně Richterové
- 5 Červenokostelečtí ochotníci oslavili jubilea,**
Miletinskému muzeu hrozí zánik, Pozvánka na Valnou hromadu VSVD
- 6 IMPULSY Z IMPULSU - bylo...**
Dvoudenní seminář jevištní svícení
- 7 bude...**
Wolkrův Prostějov 2016, Nabídka praktických seminářů z divadelních oborů na rok 2016, Hlasová výchova, S přednesem a o přednesu
- 8 Herec v situaci, Improvizace, Zveme vás... Červený Kostelec 2016**
- 9 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU**
První mezinárodní festival Martina McDonagha
- 10 2x z Červeného Kostelce**
- 11 Broumovský rekord**
- 13 2x z Jaroměře**
- 15 2x z pardubického Exilu**
- 16 2x z Miletína**
- 18 2x ze Smiřic**
- 19 3x z České Skalice**
- 21 Divadlo v Opatovicích nad Labem, Tak to máme za sebou**
- 22 Dětenické divadlovaní, 3x z vrchlabského Vlastíka**
- 23 Libice nad Cidlinou žije divadlem, 2x z Jizerské oblasti**
- 24 V Josefově Dole slavili 70 let od založení spolku, Co se děje v Brněnci**
- 25 Opereta připomíná Františka Preislera**
- 26 Orlicko-ústecký divadelní spolek Vicena**
- 27 Divadelníci v Holicích..., Bůh masakru v Divadle Jesličky, Alleluja, Svatá Nituš!**
- 28 Osamělé večery s transformací**
- 29 Úplně nová pohádka v Turnově, Nechaničtí jsou konečně „dospělí“**
- 30 Rychnovský Tyl obnovil činnost**
- 31 Zdobničan Vamberk..., Špioni na bráně**
- 32 Frašky z Nové Paky, Alois Jirásek: Vojnarka**
- 33 Hodina duchů v Třebechovicích, V Hlinsku obnovili činnost..., DS Jirásek Choceň..., DS Obědovice se poprvé představí...**
- 34 Mistr slov..., Soubory na cestách**
- bude...**
- 39 I. „Český“ FEMAD, XV. Národní přehlídka jednoaktových her, XII. Národní přehlídka seniorského divadla**
- 40 VÝCHODOČEŠI...**
Dětská scéna 2015
- 41 2x o Femadu**
- 42 Krakonošův divadelní podzim...**
- 44 Přelet na loutkářským hnízdem**
- 45 RAČTE VSTOUPIT!**
Klicperovo divadlo Hradec Králové
- 46 Východočeské divadlo Pardubice**
- 47 Divadlo Drak Hradec Králové**
- 48 VE SLUŽBÁCH THÁLIE**
Jaroslav Souček
- 49 František Drahoňovský**
- 50 Smutné zprávy...**
- 50 PO UZÁVĚRCE...**
Cenění 2015
- 54 MIMO RUBRIKY**
Alexandr Gregar: Hrál jsem v Národáku aneb tak trochu (z)paměti

Uzávěrka příštího čísla:
30. května 2016

Příspěvky a foto prosíme zasílat na adresu:
IMPULS Hradec Králové
Brněnská 375
500 12 Hradec Králové

e-mail:
divadlo@impulshk.cz
http://www.impulshk.cz

HRMADA č. LXXII / 2015
PODZIM - ZIMA
+ Samostatná příloha

Vydává:
IMPULS Hradec Králové,
centrum podpory uměleckých aktivit
Brněnská 375
500 12 Hradec Králové
ve spolupráci s Volným sdružením
východočeských divadelníků

Vychází 2x ročně

REDAKCE:
Alexandr Gregar (chefredacteur),
Alena Exnarová, Naďa Gregarová

FOTOGRAFIE:
Pokud není uveden autor, pocházejí
fotografie z archivu souboru.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:
Mario Alfieri

TISK:
Alkapress Hradec Králové

Registrováno na MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění MK ČR

Neprodejné!
Náklad 300 ks

Neprošlo jazykovou úpravou!

Slova, slova...

Přemýšlel jsem tuhle – troufale – jaké priority bych zvolil, pokud bych byl ministrem kultury. Připomínám: za dvacet pět let jsme jich měli sedmnáct! Možná vás také někdy napadlo, co byste udělali na jejich místě, zvláště když s hořkostí nebo našťavaností narazíte na nějaké „nešvary“, s nimiž se náš kulturní život potýká. Ale s čím se vlastně potýkáme? S nedostatkem peněz? Jistě. S nedostatkem kulturních ohledů či devalvaci kulturních hodnot? To také. S necitlivým vnímáním kultury a jejím zglajchšaltováním na povrchní zábavu a všeoblibující showbyznys? To nás také hněte.

Jako vysokoškolský pedagog již odrostlých dětí, majících za sebou maturitu, si často zoufám nad jejich vědomostními mezerami. Vždycky se pro jistotu ptám – víte, kdo byl Schiller, Majakovskij, Čapek, Hilar? Jako odchovance byt' okleštěných gymnázií, tedy jedenáctileté a všeobecně vzdělávacích středních škol a zvláště oněch ročníků, které se formovaly v prvních šedesátých letech minulého století v době „politického oteplení“, mě občas mrazí většinová nevědomost. Přijímaná navíc s lehkostí, že nevědět není hřích ani přečin, ostatně nějaká ta odpověď se na googlu vždycky najde.

Pavel Dostál, jehož smutné výročí jsme připomněli v minulém čísle, byl ministrem kultury nejdéle. Sedm let, od roku 1998 do své smrti v červenci 2005. Mnozí dodnes žijí se v úřadu nedožili ani dvanácti měsíců. Ministr Dostál na příklad vytrvale stál na jedné prioritě – dosáhnout v rozpočtu ministerstva kultury na 1% HDP. Dodnes se to nepodařilo. Ani rozetnout jiné gordické uzly, které se pokoušel rozplétat. A moje tři priority?

První – aby vláda podporovala kulturní vědomí občanů, aby ho pěstovala, všudykázala a samozřejmě zvýhodňovala. Aby se o kultuře hodně psalo, vykládalo pozitivně a smyslně. Aby tvrzení, že to moc stojí a že si na to musíme nejdřív vydělat, jak to hlásali někdejší politici klausovského stříhu, bylo trestné. Vždyť kulturní aktivity naopak státní kase podstatně více peněz přinášejí, byt' v jiných nůších.

Druhá – aby stát mezi podnikatelským stavem šířil vědomí odpovědnosti za kulturu. A hlavně pocit její sounáležitosti, srdeční vztah ke kultuře. Aby konečně zmizel falešný názor, že podpora kultury je jakýmsi milosrdným darem do žebrácké mošničky kulturních institucí. Že je naopak okysličováním kultury. A že její podpora pročištuje krevní oběh společnosti. Jenže to nespraví jen daňové úlevy. A vůbec ne podpora formou reklamního sponzoringu, u nás většinou jediného (byznysového) více-zdroje financování kulturních projektů. Když byl před třemi lety v Praze ředitel amerického DeVosova ústavu Brett Egan, spolupracovník Michaela M. Kaisera, šéfa washingtonského Kennedyho centra, zabývajícího se též výzkumem financování kultury, napsal v Hospodářských novinách toto: „*Tradiční modely financování kultury se hroutí v celé Evropě, a kdo se nepřizpůsobí a nedokáže svůj kulturní spolek transformovat v soběstačnou obchodní instituci, zanikne... Živá kultura stojí nad propastí. Rok od roku rostou náklady, ceny vstupenek už pořadatelé dávno vyhnali na*

maximum a běžné zdroje financování od státu a měst rapidně mizí. O publikum a sponzory se živá kultura přetahuje se stále progresivnějšími druhy digitální zábavy. Takže stojíme před zcela zásadní výzvou, a pokud ji nezvládneme, počet organizací produkujících živou kulturu se drasticky propadne také v Česku... Podmínkou úspěchu je naučit se obracet na soukromé dárce a firmy a prokázat tak svoji nezávislost na státu“. Egan mluví o kulturních institucích jako o obchodních institucích, protože tím, jak se ucházejí svým „produktem“ o přízeň publika (tedy zákazníka), jimi vlastně jsou, pokud tomuto srovnání rozumíte. Eganovo slovo je slovo do pračky, dnešní situace pražských divadel to dokládá, zabetonované formy příspěvkových organizací a laxnost podnikatelské sféry nás stahují ke dnu...

A prioritou třetí: podporovat odpovědnost za vlastní činy. To ale už není úloha státu. I když by nám to měl alespoň připomínat – třeba srozumitelně formulovanou kulturní politikou. To je už zcela na nás – ochotnický stav je jednou z kulturních „platform“, skládající se z makových zrníček souborů ve stovkách obcí. A ty je vesměs nějak více či méně podporují, i jejich diváci a příznivci. Stát se s podporou této činnosti vypořádává prostřednictvím NIPOS-ARTAMA. Naší účastí v odborných radách se dozvídáme, jaké jsou přínosy, ale také jaké jsou problémy, která tato podpora přináší: viz poslední kauzy kolem další existence Jiráskova Hronova v Hronově – toto slovní spojení uvádím schválně, protože jednou z verzí je, že by Jiráskův Hronov mohl být jinde a v Hronově ať si dělají Hronov po svém... Nu, k řešení takových rozmíšek by byl určitě vhodný nějaký společný hlas divadelních amatérů, dokonce k tomu vyzývají i představitelé Artamy, odborná rada bohužel takové věci neumí, ani není pro tento účel stvořena. A společný hlas absentuje, ta maková zrnka jsou obalena vlastní ctižádostí a specifickým prospěchem. Co je nám po jiných, bližší je osobní úspěch a hlavně, jen si to s nikým nerozházet. Pamatuji, když jsme s Milanem Schejbalem koncem roku 1989 dávali dohromady bojkot svitavského festivalu ruské a sovětské hry neb bolševici zakázali účast blanenského souboru s *Ledovou sprchou*, odezva na naši výzvu byla bídná. Nikdo z potenciálních účastníků se nechtěl „prestižního“ vystoupení vzdát, proč se nepochlubit, když už byli vybráni...

Moje třetí „ministerská priorita“ v podstatě zní: podporujte (podporujeme) svobodné myšlení, emancipaci (spolkového) života, statečnost osobních postojů a odpovědnost za celek. I to samozřejmě lze zahrnout do kulturní politiky státu. Jenže to je to nejtěžší, a vždycky na to musejí být dva, jak v lásce a manželství...

A na konec: tenhle úvodník píšu jako předseda VSVD naposled, na únorové valné hromadě už nebudu kandidovat, ani do výboru. Samozřejmě se nehodlám ztratit někde v buši a divadlo nepřestane být mou láskou. Jen si myslím, že by do toho „bafuňářství“ už odpovědně měli zasahovat mladší. Mám totiž neodbytný pocit, že slova, kterými jsem popsal i tento úvodník, jsem říkal už dávno a mockrát. A že je třeba se od slov posunout někam dál...

Saša Gregar

D I V A D E L N Í

VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Do uzávěrky této Hromady přišly na účet VSVD další příspěvky. Děkujeme.

okres Havlíčkův Brod:

Marta HERMANOVÁ, Stanislav RYTYCH, Lída HONZOVÁ

okres Hradec Králové:

Bohumila GYÖRGYOVÁ, Zdeněk VRÁGA

okres Náchod:

Jarka HOLASOVÁ

okres Pardubice

Divadlo Opatovice nad Labem

okres Rychnov nad Kněžnou:

Jana ALBRECHTOVÁ

okres Ústí n/Orlicí:

DSO Diviš Žamberk, Olga STRNADOVÁ

Dále přispěli:

DS VOJAN Libice nad Cidlinou

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a je celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlase na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme. **Valná hromada VSVD na svém zasedání 25. února 2006 stanovila výši ročního příspěvku:**

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně **ve výši 250,- Kč**
- snížený (důchodci a studenti) minimálně **ve výši 120,- Kč**
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví **ve výši minimálně 750,- Kč**

VSVD, Brněnská 375, 500 12 Hradec Králové

Bankovní spojení: Česká spořitelna a.s. Hradec Králové

1085997309/0800

RADA VSVD

se sešla od valné hromady 2x. Tématem jednání byly především postupové divadelní přehlídky na území bývalého východočeského regionu, jejich hodnocení i příprava. Zhodnotili jsme i nabídku vzdělávacích akcí. Členové rady doporučili uspořádat ve 2. pololetí víkendový seminář na téma jevištní svícení, světelný design. Tento seminář se uskutečnil v říjnu, více si o něm přečtete v následující rubrice. A další doporučené téma: **DRAMATURGIE** pro dospělé činoherní soubory – CO HRÁT??? – prezentace nových i zapomenutých textů. Zbývá jen najít toho pravého lektora... Příští rada VSVD se sejde až 6. února 2016. Na programu bude příprava volební valné hromady a také schvalování nových držitelů Zlatého odznaku J. K. Tyla. Návrhy můžete zasílat do 31. ledna 2016.

ZLATÝ ODZNAK J. K. TYLA IVANĚ RICHTEROVÉ

Foto Ivo Mičkal

V rámci Jiráskova Hronova v neděli 2. srpna v 16.30 hodin jsme před představením DS Jana Honsy Karolinka *Advent* předali ZLATÝ ODZNAK J. K. TYLA „za celoživotní všestrannou činnost v amatérském divadle“ Ivaně Richterové.

Ivana Richterová, herečka, režisérka, duše amatérského divadla v Polici nad Metují, vedle všech svých divadelních aktivit řadu let byla organizátorkou Jiráskova Hronova. A taky kamarádka divadelníků z celé republiky. A ti všichni v hledišti Jiráskova divadla Ivaně upřímně a bouřlivě zatleskali.

V minulé Hromadě jsme Ivaně gratulovali k životnímu výročí. Dodatečnou gratulaci zaslala i Jana Albrechtová: „Ivanko, Tebe jsem zmerčila, už nevím kdy, jako „konkurenci“ – posluchačku dalších režisérských kurzů. Já ten „náš“ absolvovala za nezapomenutelného Pepy Vavříčky r. 1963. Vy „mladí“ jste se s námi proluli, jako když vplyne Orlice do Labe. Od té doby už nerozezná-

vám, kdo byl kdo a odkud. A když jsem pak s Lídou H., Evou B., Jarmilou P., Kájou D., Alenkou E. a dalšími hltavě nasávala nové poznatky, ale i atmosféry různých dob, sledovala jsem Tvé nejen režijní, ale i herecké výkony a v obdivu smekala. Zároveň jsem si uvědomila, jak je bezvadné, že existují takové ženské jako Ty. Všimni si, že nemluví o chlapech. Protože jsou jiná sorta, bez níž by to, pravda, nebylo na světě ono, ale dobrá ženská, kamarád do deště, jak jsem Tě jen na chvíli poznala já, to je aspoň pro mě – k nezaplacení. To kamarádství se pozná ze stisku ruky a či vřelé repliky v chvatu Hronova. Díky!!“

ČERVENOKOSTELEČTÍ OCHOTNÍCI OSLAVILI JUBILEA

150. let ochotnického souboru a 90. let Divadla J. K. Tyla. Při té příležitosti Volné sdružení východočeských divadelníků udělilo Divadelnímu souboru Na Tahu Červený Kostelec ČESTNÉ UZNÁNÍ za dlouholeté poctivé a úspěšné udržování tradic ochotnického divadla ve městě a významný podíl na jeho rozvoji ve východních Čechách

Tak na těch 150 let..., Pavel Labík a Richard Bergman,
foto Hynek Šnajdar

„Soubor má 150 let svého trvání. Celou dobu hrál bez přestávek divadlo. Nezastavila ho ani válka, ani poválečné události či porevoluční období, kdy se spousta spolků rozpadla. Jsem rád, že se soubor snaží, aby ta stopadesátiletá tradice trvala pořád dál. Přál bych všem, abychom se tady zase po 150 letech sešli“, pravil principál souboru Pavel Labík.

MILETÍNSKÉMU MUZEU HROZÍ ZÁNÍK

Naši kolegyni, Aleně Exnarové, poslal starosta města Miletín, pan Nosek, velice závažnou zprávu. Všichni víme, jak to dopadlo s provozováním miletínského Mu-

zea českého amatérského divadla, když se rozpadlo občanské sdružení, které už před tím opustili jeho zakladatelé a autoři projektu. Byli jsme rádi, že Muzeum bude nadále žít alespoň jako turistický cíl v Miletíně, že bude vítanou atraktivitou této obce spojené se jménem K. J. Erbena, a tedy i českou divadelní historií. Jistě by jím nepohrdli mnozí z tisíců turistů či cyklistů, kteří se Podzivičskem každoročně ubírají, takových muzeí, včelařských, krajinářských, řemeslnických i divadelních, mají např. v rakouském pohraničí desítky obcí... Proto nás dopis ze dne 24. 11. 2015 smutně překvapil. Pan starosta píše:

Vážený pane, vážená paní.

Jak jistě víte, i díky Vám v Miletíně bylo zřízeno Muzeum Českého amatérského divadla. V průběhu let však přestalo fungovat Občanské sdružení MČAD, které mělo na starost samotný provoz. Město Miletín v dobré víře, aby muzeum nezaniklo, převzalo následnictví a jeho provoz.

Bohužel však v průběhu let jsme zjistili, že nejsme schopni muzeum provozovat, tak aby skutečně fungovalo, jak muzeum fungovat má. Nejsme schopni muzeum provozovat jak po organizační stránce, tak po stránce administrativní i personální.

Z tohoto důvodu město Miletín již nadále není schopno provozovat muzeum a z tohoto důvodu Vás oslovujeme o Vaše sdělení, zda jste schopni nebo nejste schopni muzeum provozovat, popřípadě jaké navrhuje řešení.

Nosek Miroslav, starosta města Miletín

Zatím nevíme, komu ještě byl tento dopis adresován, VSVD nebyla jedinou členskou organizací sdružení Miletínského muzea... Ale bez ohledu na to: neměli byste nějaký nápad, jak se s tímto stavem vyrovnat?

-red-

POZVÁNKA

**Přijďte na Valnou hromadu
Volného sdružení východočeských
divadelníků**

**v sobotu 20. února 2016
od 12. 30 hodin v Divadle Exil
v Pardubicích.**

**Jednání bude podle dobrého zvyku
zakončeno divadelně.**

IMPULSY Z IMPULSU

bylo...

DVOUDENNÍ SEMINÁŘ JEVIŠTNÍ SVÍCENÍ

O víkendu 14. – 15. listopadu 2015 se v Kulturním centru Česká Třebová pod patronací jeho ředitele Josefa Jana Kopeckého uskutečnil exkluzivní seminář, který měl na programu jevištní svícení, tedy light-design, řečeno současným slovníkem. Jako lektor ho vedl Vladimír Burian MgA. (*1972), absolvent Vysoké školy uměleckoprůmyslové v ateliéru konceptuální tvorby prof. Adély Matasové. Vladimír Burian pracuje od roku 1997 jako lighting designer, převážně se soubory alternativního a tanečního divadla. Od té doby vytvořil světelný design k množství představení a od roku 2003 tento obor vyučuje např. v seminářích NIPOS a na HAMU Praha. Je členem Institutu světelného designu a organizace ČOSDAT (Česká organizace scénografů, divadelních architektů a techniků), o scénickém svícení píše články do odborného časopisu SVĚTLO. A světlo využívá i ve své volné tvorbě - digitální média a real-time video.

Na programu českořebovského semináře byl např. „rozbor černé díry“, seznámení se s jevištní světelnou technologií, rozbor typů svítidel, kategorie světla, které rozeznáváme (směr, intenzita, barva) a také vlastní práce účastníků kurzu, mj. cvičná příprava světelného parku, ovládání světelného parku (práce u pultu) a světelná dramaturgie (rozbor, rady, názory). Z ohlasů seminaristů vybíráme:

„Děkuji za velmi příjemné a inspirující setkání v České Třebové. Povolání osvětlovače je hodně fyzicky náročné a Vladimír je ochotný šplhat na lávky, aby kvůli vašemu nápadu průvan či kontra posunul, fokusoval anebo vyměnil filtr 198 za 713. Díky za otevření nových obzorů v oblasti scénického světelného designu a inspirativní informace, protože doted jsem svítila jen proto, aby bylo vidět.“

Jarka Holasová

„Byla jsem ze semináře nadšená. Velice mě obohatil, neboť jsem „pouhý“ divadelník-herec a nemám se světlý nic společného. Právě proto jsem jela na seminář, měla bych o tom určitě něco vědět. Svícení jako takovému se sice věnovat asi nebudu, ale určitě využiji základních

znalostí – alespoň se nebudu bát v případě záskoku za osvětlovače. Trochu mi chyběla souvislejší práce s pultem, ráda bych se naučila i základům programování, ale to je jenom tip, nikoliv výtka. Byla jsem nadšena i z nádherných prostor (KC), z města a internátu, ale především ze sympatických osobností Vladimíra a Josefa Kopeckého. A nestálo by za to uspořádat také seminář jevištní hudby?

Lenka Kubínová

„Moc děkuji za Náchodskou divadelní scénu za tento výborný seminář. Jsem osvětlovač začátečník a dozvěděl jsem se spoustu nových a praktických informací, které se nám v divadelní praxi budou velmi hodit. Velký dík patří také Vám a Vašemu celému kolektivu za perfektní organizaci a navození pohodové atmosféry. Jen je škoda, že moc nevyšlo předvádění inteligentních světél, to bylo jen okrajové, s tím, co jsem potřeboval vědět, to nemá co do činění. Ubytování v místním internátu bylo na velmi dobré úrovni a Česká Třebová je krásné historické město s krásným Kulturním centrem.

Roman Petrásek

„Víkend velmi oceňuji, kurz byl pro mě, jakožto úplného laika v oboru svícení, nepochybně přínosný. Dozvěděla jsem se základní informace o typologii světél a zkusila si i prakticky nasvítit jeviště. Pro mě rozhodně něco nového. Pokud bych ale byla pokročilý praktik (i takoví v kurzu byli) nevím, jestli by mi dílna něco přinesla. Pan lektor je nepochybně ve svém oboru odborník, ale jeho způsob vedení dílny byl poněkud laxní. Nevím, jestli byl jen momentálně indisponován, rozhodně byl velmi unavený, což se podepsalo na jeho koncentraci. Nerada bych byla příliš kritická, opakuji, že jsem si z dílny odnesla množství nových poznatků, jako laikovi mi to stačilo...

Šárka Ziková

„Má očekávání byla nadmíru uspokojena. Ačkoliv mnohé soubory disponují jen skromnou technikou, na seminář to nemělo vliv, byli jsme informováni o všech základních aspektech svícení. Kdyby se v budoucnu pomýšlelo na pokračování kurzu, zajímala by mě práce s celou jevištní scénou a jejím nasvícením. Jak dobře použít možností, které např. poskytne sál v České Třebové, nebo kdekoli jinde. LED svítidla - zejména tzv. hlavy - mě příliš nezajímají.

Marek Marovič

„U nás v Dolní Dobručce po mně zatím režisérka chtěla jen jednoduché svícení v rámci možností našeho ovládacího pultu. Se světly, filtry apod. jsem vůbec nemanipuloval, v tomto bylo školení přínosné, mohl jsem si i něco zkusit. Oceňuji též, že se v úvodní teoretické části probraly i úplné začátky od baroka, včetně slangových výrazů, ty byly pro mne nové.“

Největší přínos vidím v tom, že až přijedeme s ochotníky hostovat na jinou scénu, tak u případného místního osvětlovače nebudu „slepý“, díky tomuto semináři už mohu nakouknout alespoň „jedním okem“.

Pavel Srb

„Ten vzdělávací víkend jsem si velice užil. Sice máme velmi malou scénu, ale už teď přemýšlíme, jak ji pro další představení vylepšit. Lektor mi odpověděl na všechny otázky a dokázal poradit s řešením našich situací. Nejvíce jsem ocenil praktické ukázky různého scénického svícení, každý z nás si vyzkoušel nasvítit svou navrženou scénu. To byla ta nejlepší zkušenost. A už se těším, až nám lektor pošle fotky našich nasvícených scén a jejich různé barevné varianty v různé intenzitě světla. Moc děkuji za organizaci tohoto semináře.“

Pavel Petrovický, LOOCH Lovčice

„Seminář byl fajn, lektor pracovitý a zapálený do svého oboru, lezl po žebřících a lávkách, aby nám natočil světla, jak je potřeba... Jela jsem na seminář s tím, že to asi nebude šité na moji práci, ale chtěla jsem se rozhlédnout obecně po práci světloňošů v divadle. A vybírala si, co jsem potřebovala, spoustu technických informací jsem vypouštěla, když už mi je hlava nebrala. Ale napadlo mě, jaký typ semináře by se mi líbil přímo pro moje divadelní potřeby: seznámit se také s tím, jaké jsou druhy menších zdrojů světla, vhodných pro loutkové divadlo, kde se dají sehnat, naučit se sestavit a nainstalovat miniaturní osvětlení - drátky, odpory, vypínače, žárovky, ledky, či co všechno je dnes dostupné, takové kutilství a hračkovství přes světýlka. Zrovna minulý týden jsem běžela s papírovou krabicí do elektroservisu a zadávala prodáváči, kde potřebuju, aby mi svítilo světýlko...“

Hanka Voříšková

bude...

WOLKRŮV PROSTĚJOV 2016

Vážení a milí přátelé uměleckého přednesu a divadla, nabízíme příležitost k setkání, ke konfrontaci tvůrčích výsledků a postupů, ke vzájemné inspiraci, výměně názorů a zkušeností a ke vzdělávání.

Přehlídka sólistů s možností doporučení k účasti na Wolkrův Prostějov v roce 2016 se uskuteční 19. února v Hradci Králové v Divadle Jesličky a je otevřená všem, kteří ukončili 9. třídu ZŠ nebo odpovídající třídu

víceletého gymnázia. Horní věková hranice neexistuje. Recitátoři se účastní pouze s jedním textem. Tento text z poezie nebo prózy české či světové literatury může mít formu uceleného textu, úryvku či montáže. Není vhodné použít divadelní text. Interpretace textu by neměla přesáhnout osm minut.

Přehlídka souborů se uskuteční v rámci přehlídky AUDIMAFOR 1. - 3. dubna 2016 v Hradci Králové v Divadle Drak. Více viz: vyhlášení přehlídek.

Především recitátorům jsou určeny dvě první dílny z naší nové vzdělávací nabídky.

NABÍDKA PRAKTICKÝCH SEMINÁŘŮ Z DIVADELNÍCH OBORŮ NA ROK 2016

Opět jsme pro zájemce připravili praktické dílny a semináře, které jsou určeny všem divadelníkům s chutí poznávat nové osobnosti a jejich prostřednictvím nové obzory.

Připravený program bude možné upravovat či rozšiřovat na základě zájmu účastníků.

Semináře budou probíhat v prostorách Impuls vždy v sobotu od 9.00 do 17.00 hodin. Odborný garant: Jaroslava Holasová, jarka.holasova@seznam.cz

HLASOVÁ VÝCHOVA

praktická dílna s Evou Spoustovou (16. ledna 2016)

MgA. Eva Spoustová, absolventka DAMU, věnuje se dabingu (jako herečka i režisérka) a vyučuje jevištní mluvu na DAMU. Je lektorkou hlasové výchovy na národních divadelních přehlídkách. V jejím semináři se setkáte např. s těmito tématy: praktická lekce nejen jevištní řeči, jak pocítit a vědět jak správně na to, pustíte se do práce s hlasem, se způsobem, jakým mluvíte, jak naložit s textem, který má říct má postava, co v sobě cítíte, cítíte a jak nesete svůj jazyk. Práce bude probíhat zhruba v těchto okruzích: Co o nás řekne to, jak mluvíme a jak držíme tělo, jak dýcháme. Co znamená energie, pokud jde o hlas a řeč – jak s ní lépe zacházet. Jak se rodí tréma a jak svazuje strach – jak se cítit líc v životě i na jevišti. Samohlásky a souhlásky – emoce a srozumitelnost – artikulace. Zvuky, slova, věty, sdělení – myšlenky.

S PŘEDNESEM A O PŘEDNESU

dílna s Janou Machalíkovou (7. února 2016 – neděle!)

MgA. Jana Machalíková je lektorka, recitátorka, vedoucí studia uměleckého přednesu, organizátorka recitačních přehlídek, vedoucí dětských divadelních souborů, trenérka improvizace, improvizátorka, členka divadla ve výchově SPOLUPOSPOLU, pedagog PedF UK a KVD DAMU. Povede praktickou lekci, která se bude zabývat výběrem a vhodností textu, jeho rozбором, tématem, výběrem výrazových prostředků, výstavbou interpretace. Půjde o přípravný seminář pro

účastníky krajského kola Wolkrova Prostějova (přehlídka uměleckého přednesu a divadla poesie)

HEREC V SITUACI

dílňa s Kamilou Konývkovou Kostřicovou
(19. března 2016)

MgA. Kamila Konývková Kostřicová je absolventka Ateliéru divadla a výchovy Divadelní fakulty JAMU v Brně, v roce 2009 obhájila magisterskou práci na téma „Proces inscenační tvorby v teorii i praxi“. V současné době dokončuje doktorské studium na JAMU, v rámci kterého se zabývá výzkumem režie dětského a mladého divadla a zároveň působí jako interní pedagog Ateliéru divadla a výchovy. Vyučuje předměty z oblasti teorie divadla, recepce a reflexe divadelního díla, herecké a inscenační tvorby, je zakladatelkou a vedoucí divadelního souboru Reverzní dveře, se kterým se zúčastnila řady významných mezinárodních festivalů v ČR i v zahraničí. Její herecko-režijní dílna bude postupně rozpracovávat nonverbální jednání herce v situaci s využitím principu „acting without acting“. Budeme hledat odpovědi hlavně na tyto otázky: Co všechno hraje na jevišti roli? Jak může režisér pomoci svému herci existovat v situaci? Jak je možné pracovat s prostorem, s hercem v něm, s mizanscénou? Jak prostor mění herecké jednání i samotnou situaci? Jak brát do úvahy diváka? Dotkneme se tematizování situace, rozehrání situace, hledání hereckých překážek, kontinuity hereckého jednání, hry s významy a obraty v situaci.

IMPROVIZACE

aneb Sebevědomá komunikace a statusové hry
dílňa s Andreou Moličovou (7. května 2016)

„Andrea Moličová je improvizátorka a herečka tělem i duší. Odehrála mnoho oceněných rolí v Divadle Opatovice, pardubickém Divadle EXIL a českotřebovském TRIARIU. Šestým rokem působí v pardubické divadelně improvizací skupině Paletáci. Herci této skupiny vystupují po celé České republice. Vyučuje pravidelné týdenní kurzy improvizace pro veřejnost v Hradci Králové. Moc ráda moderuje společenské události a momentálně rozjíždí firmu Improvison, která nabízí kurzy improvizace korporátní klientele, školám a neziskovým organizacím.

„Na workshopu improvizace budeme hravou formou zkoumat, co ovlivňuje naše sebevědomí, jak jej lze posílit a jak sebevědomě komunikovat. S tím souvisí také náš status, jak vnímáme sami sebe a jak nás vnímají lidé, kteří s námi přicházejí do kontaktu. Náš status se v průběhu dne několikrát změní podle toho, s kým zrovna komunikujeme. Jinak se chováme, když mluvíme se šéfem v práci a jinak, když vychováváme své děti. Všechny tyto změny chování jsou tzv. statusové hry. Jakmile jednou objevíte statusové hry, zjistíte, že je to vlastně jedna velká komedie. Každý si chce totiž

nevědomky udržet svůj status a dokáže proto udělat opravdu neuvěřitelné věci. Statusové hry si přehrajeme v různých improvizovaných scénkách, abychom si je uvědomili a dokázali je vědomě měnit. Čeká nás kupa zábavy, objevování sebe samého a nečekané zvraty.“

Zveme vás...

ČERVENÝ KOSTELEC 2016

Postupová přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla 25. – 28. února 2016

Pro ročník 2016 rada schválila zařazení celkem 11 představení. Návrh programu je připraven, není však zatím potvrzen a může dojít ke změně.

U.F.O. Unie Ftipných Osobností

Jindřich Bartoš: **DEN BLBEC**

Režie: Jindřich Bartoš

Divadelní soubor KD Holice

Bengt Ahlfors: **POSLEDNÍ DOUTNÍK**

Režie: Jitka Juračková

Soubor Jiráskova divadla Hronov

Alois Jirásek: **VOJNARKA**

Režie: Ing. Miroslav Houštěk

Pivovarská zahrádka (při DS Erben Miletín)

Štěpán Hak: **VÁZÁNÍ KYTICE**

Režie: Martin Hlavatý

DS Symposion Třebechovice pod Orebem

Miloslav Švandrlík: **HODINA DUCHŮ**

Režie: Jiřina Krtíčková

Divadelní soubor Jirásek Nový Bydžov

Florimond Hervé / Henry Meilhac a Arthur Milhaud:

ALLELUJA, SVATÁ NITUŠ!

Režie: Alexandr Gregar

Vlastenecký Divadelní Spolek VLASTÍK Vrchlabí

Marie Šolcová, Ivo Farský:

SYNOVÉ VELKÉ METALICE

Režie: Ivo Farský

Adivadlo Havlíčkův Brod

Milena Štráfeldová: **OSAMĚLÉ VEČERY DORY N.**

Režie: František Štibor

Porota ČK 2015, foto Ivo Mičkal

Divadlo Exil Pardubice

Friedrich Dürrenmatt: **PLAY STRINDBERG**

Dramaturgie a režie: Kateřina Prouzová

Divadlo Jesličky Josefa Tejkla, Hradec Králové

Yasmina Reza: **BŮH MASAČU**

Režie: Josef Jan Kopecký

DS Vrchlický Jaroměř

N. V. Gogol: **ŽENITBA**

Režie: Jan Sklenář

Porota by měla pracovat v osvědčeném složení: prof. Jan Císař, prof. František Laurin, Regina Szymiková, Jaromír Vosecký, Michal Zahálka a doc. Jakub Korčák, režisér a pedagog DAMU. Přijďte si užít divadla a potěšit se přátelskou atmosférou a pohostinností místních pořadatelů.

PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU ZPRAVODAJSTVÍ Z POSTUPOVÝCH PŘEHLÍDEK SPRÁTELENÝCH POŘADATELŮ VE VÝCHODOČESKÉM REGIONU

PRVNÍ MEZINÁRODNÍ FESTIVAL MARTINA McDONAGHA

Společnost dr. Krásy byla loni na podzim na zájezdu v ruské Permi, celá historie naší výpravy by byla dlouhým a velmi neuvěřitelným vyprávěním... Sergej Fedotov a jeho Divadlo u mostu uspořádali navzdory všem sankcím za podpory státních institucí i dalších permských scén velkoryse pojatý unikátní soutěžní festival věnovaný v současnosti nejhranějšímu irskému dramatikovi. Není to náhoda, Fedotov kouzlo McDonagha objevil v pražském Činoherním klubu a posléze jeho texty zpopularizoval ve své vlasti. Divadlo u mostu má jako jediné v Rusku na repertoáru všechny McDonaghovy hry.

Festival představil 16 inscenací z devíti zemí (z Německa, Rakouska, Velké Británie, Bosny a Hercegoviny, Polska, Ázerbájdžánu) a také předních domácích souborů (např. MCHAT či Velké dramatické divadlo St. Petersburg). Festivalové dění vedle divadelních produkcí a jejich veřejného hodnocení soutěžní porotou uznávaných teatrologů doplňovaly projekce filmů, výstavy, taneční a hudební vystoupení, přednášky a workshopy. Irský profesor Patrick Lonergan osobně uvedl ruskou verzi své knihy „Divadlo a filmy Martina McDonagha“. Pořádající divadlo otevřelo nový sál „Martina McDonagha“ a také Irské muzeum odkrývající dramatikův svět. Neformální setkávání se odehrávala v místním irském „pubu“ jednoho ze sponzorů.

Inscenátoři se vesměs snažili o co nejpřesnější interpretaci „dobře napsaných“ dramatikových her, nikoliv však bez snahy o osobní vklad. Pozoru-

hodný byl „muslimský“ *Osiřelý západ* z Ázerbájdžánu, či groteskní *Poručík z Inischmoru* z Polska (režie Ana Nowicka), ve kterém létaly kusy těla a krev tekla proudem. Zajímavé bylo vidět vedle sebe několik verzí *Pana polštáře*. Hlavní cenu festivalu získal Sergej Fedotov za inscenaci *Krásy z Linnen*, kterou nastudoval v Čeljabinském komorním divadle...

Náš česko-ruský *Kabaret McDonagh* vznikl ve spolupráci s domácími herci. Ale s přízní mezinárodní poroty, na rozdíl od místní mládeže, která se myslím dobře bavila, se nesetkal. Nepomohlo ani, že jsem jako kabaretiér poprvé v životě celá představení používal téměř výhradně ruštinu - mé ruštinářky by koukaly, sám jsem se divil, co všechno umím rusky sdělit. Kabaret byl pojmenován jako „nesmyslná a neuchopitelná dekonstrukce“ a mně coby režisérovi byl po vzoru Moliéra „v cestě ke slávě a uznání“ doporučen pobyt ve

vězení. Spiklenecky jsem byl uspokojen, neskrývané utrpení teatrologů při sledování naší produkce, mi částečně vynahradilo mé trápení při vzniku této inscenace.

Petr Lanta

*** 2X Z ČERVENÉHO KOSTELCE

ČERVENOKOSTELEČTÍ
OCHOTNÍCI
OSLAVILI JUBILEA 150 LET
OCHOTNICKÉHO SOUBORU
A 90 LET DIVADLA J. K. TYLA

Ochotnické divadlo se hraje v Červeném Kostelci nepřetržitě od roku 1809. Od roku 1925 působilo v souboru 46 režisérů. V současné době má DS Na Tahu 93 členů, které vede patnáctičlenný divadelní výbor. Základní kámen současného divadla byl položen 3. srpna 1924. Stavba trvala patnáct měsíců a divadlo bylo slavnostně otevřeno 25. října 1925, kdy byly v nové budově odehrány Jiráskova *Lucerna* a Čapkův *Loupežník*.

Kuchařka a generál aneb Druhá míza, Noc na Karlštejně, Nebe na zemi, Dítě, pes a starý herec na jevišti nepatří aneb Cyrano a Srdeční záležitosti - to je pět her **divadelního spolku Na Tahu**, které zhlédli diváci v rámci oslav 150 let ochotnického souboru a 90 let Divadla J. K. Tyla.

Program oslav zpestřila i výstava *Divadlo žije* a v neděli 18. října už vypukly vzpomínkové oslavy v divadle. Na jevišti se střídala kapela Relax Band pod vedením Jana Drejsla s moderátorem a autorem slavnostního večera, Pavlem Labíkem, a herci souboru spolu se vzácnými hosty. Pavel Labík připomínal jednotlivá výročí, což doprovázela projekce unikátních černobílých fotografií ze stavby divadla a tváří místních herců a režisérů. Moderátor večera pozval na jeviště, jako do malé zpovědnice, nejdříve starostu města Rostislava Petráka, ředitele MKS Tomáše Šimka a ředitele zdejší firmy Saar Gummi Czech Jana Tichého. „Vládnete penězi. Co je důležitější pro město, sport nebo

kultura?“ ptal se starosty Labík. Petrák se nechal slyšet, že je spíše sportovec. „Myslím si ale, že obojí je důležité a zaslouží si stejnou podporu,“ řekl diplomaticky. Večer plný hudby, písniček a povídání byl obohacen o hosty režisérů místního souboru.

Byli vzpomenu i dnes už nežijící významní herci, představitelé řady rolí a držitelé titulu Zlatý Tyl. „První, kdo dostal zlatý odznak, byl Józsa Hruška. Byl to úžasný člověk, kterého měli všichni rádi. Až do vysokého věku svého života hrál divadlo,“ vzpomněl Pavel legendárního herce a připomněl jeho role ve hrách *Tři na lavičce*, *Tvrdohlavá žena* či jeho výtečné výkony v operetách, zejména v *Tulákově*. Další osobností byl Pavlův otec, Miroslav Labík, který zrežisoval spousty her a hrál v mnoha nezapomenutelných „kusech“. Potom přišel na scénu herec a režisér vtipných a rozverných her Vlastimil Klepáček. Na scénu si pozval Petru Cicákovou, herečku hradeckého loutkového divadla Drak. „První kontakt s kosteleckým divadlem jsem měla před mnoha lety ve hře *Žluté mužátko*,“ prozradila Cicáková. Režisérka Jana Jančíková si přizvala dvě dámy ověčené Zlatým Tylem - herečku a režisérku Emilii Dynterovou a náповědu Jaroslavu Kejzlarovou. „To snad už není ani pravda,“ komentovala projekci dávných fotek z hereckých začátků osmaosmdesátiletá Dynterová a poznamenala, že by si přála, aby mladí lidé pokračovali v práci předchůdců. Jaroslava Kejzlarová se nechala slyšet, že s divadlem se dá žít, bez divadla se dá i umřít, ale s divadlem je život bohatší.

Dva další místní divadelníci, Jan Brož a další držitel Zlatého Tyla Jiří Kubina, vstoupili i na stříbrné plátno. Do rolí svérázných zapadlých vlastenců z Pasek nad Jizerou ve filmu *Mír je jich duší* je obsadil režisér Pavel Štingl, kterého společně s kameramanem Miroslavem Jankem pozvali Brož s Kubinou také na kus řeči. „Když jsem hledal představitele toho filmu, hledal jsem obyčejné, profesionálně neškolené lidi. V Kostelci jsem viděl hru *Zelňačka*, kde hráli oba pánové, velcí herci a srdcaři, a bylo rozhodnuto“ prozradil Štingl.

Hostem režisérky Marcey Kollertové

byl Jiří Pošepný, který si s domácím souborem zahrál v *Noci na Karlštejně*. A pak Pavel Labík pozval na jeviště známého herce Stanislava Zindulku, který se básní vyznal z lásky k červenokosteleckému souboru. Mezi hosty byl i zatím poslední držitel Zlatého Tyla, maskér souboru Miroslav Čermák. Oslavy vyvrcholily na jevišti zpěvem písně *My jsme ti blázni, blázni z povolání my jsme ta banda, banda kašparů* v podání celého souboru. „Myslím, že se oslavy včetně slavnostního večera povedly. Lidem se to líbilo a mám jenom dobré ohlasy. Jsem opravdu upřímně rád, divadlo v Červeném Kostelci si to určitě zaslouží,“ dodal Labík.

Hynek Šnajdar

MEZINÁRODNÍ DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ HEJ, SLOVANÉ!

„Hej Slované, ještě naše slovanská řeč žije...“ Tak začíná původní píseň evangelického kněze Samuela Tomášíka, která byla roku 1848 na Všeslovanském sjezdu v Praze přijata jako hymna všech Slovanů a která už svou první větou celkem vystihuje ráz i účel připravovaného představení Malé výčepní scény složené z herců červenokosteleckého divadelního souboru Na tahu. Samozřejmě uznáváme všeobecně platnou pravdu, že kolik znáš řečí, tolikrát jsi člověkem, že je dobré znát jazyk svých přátel a užitečné znát řeč svých nepřátel, ale neměli bychom zapomínat, kdo jsme a odkud pocházíme. Kam jdeme, to už je otázka jiná, to sem nebudeme zatahovat, protože pro to jsem zatím nenašel slušnou a publikovatelnou odpověď.

My Češi jsme prostě Slované a to nám nikdo neodpáře. A je nás málo, sotva deset milionů. To je v Číně průměrné okresní město a v sedmi miliardách obyvatel planety kapka v moři. Velice snadno by se mohlo stát v časech probíhajících globalizace, že splyne s davem a jednou by čeština mohla být mrtvý jazyk jako latina. A to bych nerad, protože jinou řeč neumím. Dnes už se třeba děti ve školce místo České besedy učí břišní tance a ke svačině mají místo chleba s tvarohem, který tak

nádherně zpopularizovala princezna Solimánská v Čapkově Doktorské pohádce, různé hamburgery, Big Macky, hot dogy a Kinder vajíčka. S dospělými je to podobné, jako by se za svůj slovanský původ styděli – hrají si na Vikingy, Galy či Kelty. Přátelé, jednou jsme ale Slované a nikdo nám to neodpáře. Myslím si, že není se za co stydět, Slované byli odjakživa vyhlášení a obávaní válečníci a obsadili půl Evropy. Je to naše rodina, kterou jsme si nevybrali, ale která tu je, která se občas pohádá a popere, ale pořád je to rodina. A naše divadlo by mělo být jedno takové malé poutečko, co část rodiny drží spolu.

Tak jak se vám, přátelé divadelníci, líbil můj politický úvodník? Doufám, že mne neodsoudíte jako rusofila nebo člověka, co se chce skrz divadlo dostat do senátu. Ono je to všechno trochu jinak a hlavní důvod, proč děláme inscenaci *Hej, Slované*, je daleko prozaičtější: V základní podobě, hráno pouze členy souboru, chceme opravdu ukázat na přátelství národů bývalého Československa. Když jsem hledal, co je spojuje, bylo to jednoduché – jsou to naše kultovní nápoje, zasloužilí nositelé ducha a tradic národa. Pivo, víno, borovička! V první, české části, nazvané *Pivoj a Ludmila*, odhalíme jediné pravou pověst o uvaření prvního piva v české kotlině. Moravská část *O princezně Frankovce* pak vysvětlí původ a různorodost vinných odrůd na moravských stráních. A upířský horor *Milostný život Marice Vodičkovy* vztah Slováků k pálenému.

Ovšem pozor! To, že jsem jako spojující prvek zvolil alkoholické nápoje, neznamená, že by Slované byli alkoholici. My přece užíváme pivo a víno jen jako katalyzátory dobré nálady, lidových zvyků a porozumění. No řekněte, říká se snad – pije jako Čech nebo Slovák? Ne! Říká se – chlastá jako Dán. Celé představení, doufám, bude hráno s nadhledem, přehledem a pod lékařským dohledem. Veterinárním.

Navíc to bude představení mezinárodní. Letos na jaře jsme hráli *Kuchařku a generála* v našem partnerském městě Żabkowice Śląskie. Při závěrečném posezení a pohoštění jsem se jako vždy trochu zastyděl. Když přijedeme

Autor, režisér, herec a červenokostelecký písmák Vlastik Klepáček

hrát k Polákům, je pravidelně celkem slušná návštěva a vřelé přijetí od místních ochotníků. Když Poláci přijedou k nám, nepřijde na ně téměř nikdo, ani většina našich ochotníků. A pak jsem dostal nápad! Co takhle pozvat Poláky, aby si připravované představení *Hej, Slované* zahráli s námi, a aby si k tomu přidali svoji část o své milované vodečce? Když budeme hrát společné, budeme vlastně u nich i u nás zároveň a u nás na své ochotníky kostelečtí chodí. Poláci byli samozřejmě pro. A protože také už dva roky jezdíme hrát do slovenského Filakova, kde se o nás také starají vzorně, rozhodli jsme se přizvat i Slováky. Takže vznikne divadelní představení za účasti herců tří států jazykově si blízkých, států lidí veselých a divadlo milujících, států slovanských. Samozřejmě, že půjde o divadlo lidové, před kterým si divadelní vzdělanci nesesnou na zadek a slušný kritik si i s gustem odplivne. Ale bude to divadlo vstřícné, veselé a příjemně alkoholicky folklorní. Nebude to o medailích, ale o setkávání se, o přátelství a o spolupráci. A to je přece to hlavní, ne? Navíc inscenaci věnujeme 150. výročí založení našeho domovského divadelního spolku a 90. výročí divadla J. K. Tyla v Červeném Kostelci.

Vlastik Klepáček
<http://www.dsnatahu.cz/>

BROUMOVSKÝ REKORD

Osmého listopadu se v novém divadle v broumovské klášterní zahradě zvaném „Dřevník“ hrálo již páté a zcela vyprodané představení hry *Hra-nic-e*. Je to divácky veleúspěšné představení s předlouhou děkovačkou na konci, diváci se dlouho nechťejí s herci rozloučit. Viděli totiž krásné herecké i pěvecké výkony, při nichž jezdí onen příjemný mráz po zádech. Atmosféra v divadle je vždy plná emocí, při kterých se za ukápnutou slzu nikdo nestydí. Leda že by se styděl třeba za své předky. Vstupenky bývají vyprodány několik týdnů před termínem (může za to i rezervace vstupenek na internetu). Často se na mne obracejí lidé, kteří internet nemají s tím, že vstupenky se na ně již popáté nedostaly. Bohužel jim jako pouhý herec pomoci nemohu. Vše má na starosti produkce a to jde mimo herecký soubor.

Hlediště Dřevníku pojme asi dvakrát více diváků, než broumovské Městské divadlo. Takže pět dosud vyprodaných Dřevníků je vlastně deset vyprodaných sálů divadla na náměstí. Neznám sice statistiky návštěvnosti divadla v Broumově, ale takto úspěšné představení tu nebylo ani před válkou, ani po ní. Je to prostě historický rekord a to ještě *Hra-nic-e* nekončí, další představení má být snad v lednu.

Můžeme za to poděkovat autorce scénáře paní Renatě Putzlacher a režisérovi představení panu Radovanu Lipusovi. Prožili jsme s nimi něco mimořádného, v hledišti i na jevišti. A věřte, že si to užívám. Divadlo ochotnický hraji už přes 50 let a zažil jsem s ním mnohé. A teď, kdy už téměř hrát nemohu, mne potkalo tohle štěstí: díky konkurzu jsem se dostal do týmu pana režiséra Lipuse, kde jsou nejen ochotníci, ale především profíci. Začátek byl těžký. My, ochotníci, zkoušíme hru rok i déle, ale hra *Hra-nic-e* se musela nastudovat letos v srpnu za pouhých 14 dní. A já hraji dokonce několik postav: Opata, mnicha, pěvce Ticháčka, poli-

cajta, Rusa a hlasatele rádia i nádražního rozhlasu. A v textu mám i několik vět latinských a německých. Na scéně zní i polština a zpívá se ostošest. Ta moje kupa rolí se vyřešila i převleky, tak, jako ostatně i u jiných herců. Nu, když jsem zvládl text, bylo už dobře. Na tomhle souboru je vzácné i to, že ač jsme se nikdo nikdy neviděli a neznali, vše se slilo v partu bezva lidí. A nikdo si nehrál na svém písečku. Dokonce jsem si na vlastní kůži vyzkoušel přespat pod oponou, když představení končilo v 22 hodin večer a ráno v 8 sraz a od 9 hod se hrálo pro školy (nejsem Broumovák, dojíždím z Meziměstí), ale za ty ovace po představení to stálo! (Vstupenky na představení *Hra-nic-e* se dostanou pouze v broumovské klášterní kavárně Café Dientzenhofer.)

Antonín Kohl

Rezervace

www.klasterbroumov.cz/cs/hra-nic-e
nebo Jakub.Sleis@broumovsko.cz

HRA-NIC-E: OVACE VE STOJE!

Ovace ve stoje zakončily premiéru „hudebně-scénického slalomu“ Broumovském *HRA-NIC-e*. Diváci v novém sále Dřevník v broumovském klášteře ocenili režiséra Radovana Lipuse, scénaristku a dramaturgyni Renatu Putzlacher, scénografa Šimona Cabana i tým profesionálních i amatérských herců. (Premiéra byla 26. srpna 2015.) Na vzniku inscenace se podíleli také místní muzikanti kolem Kamila Remeše. Novou hru dotáhl tým umělců k výslednému tvaru během pouhých šestnácti dnů zkoušek. Propojili příběhy z historie krajiny a kláštera s písničkami Jiřího Pavlíka a Karla Plíhala. „Byla to operace na živém organismu, protože jsme stále něco během zkoušek měnili až do poslední chvíle. Ted' na premiéře to teprve vidíme celé a opravdu je to jako malý zázrak. Tak málo dnů, tak málo zkoušek, ale měli jsme úžasný tým,“ řekla scénaristka Putzlacher. Nabídku na novou hru dostala od převora benediktinů Prokopa Siostrzonka, který přijel na premiéru. Pracovala rok, než shromáždila jednotlivé příběhy, jimiž Broumovsko představila. Zaujal ji znak

benediktinů, název kaple Hvězdy nebo třeba náhrobek mladičké Adelheid Schultes s trnovou korunou na místním hřbitově, k němuž dohledala příběh nešťastné lásky s českým chlapcem Matějem. „Trochu jsme si tu připadali jako současní benediktini, žili jsme v klášteře, potkávali se u jídla a vyprávěli si své životní příběhy. Pro mě bylo celé toto setkání s lidmi trochu psycho-terapie,“ líčila dramaturgyně. Kolínská herečka Martina Longinová v postavě Hranice emocionálně provedla diváky historií regionu od německé kolonizace přes několik válek a odsun Němců až do současnosti. Dalším poutavým průvodcem byl překvapivě spisovatel Alois Jirásek, který se při každé vzpomínce na broumovské klášterní gymnázium třásl zimou. Velkou úlohu tvůrci svěřili Zdeňku Trčálkovi ze Slováckého divadla, který si zahrál kdysi slavného olympionika z doby před první světovou válkou a majitele pražského obchodu se zálesáckým zbožím Emericha Ratha, jehož komunisté potrestali za propagaci západního životního stylu a amerikanismus a který dožíval v chudobě na Broumovsku. Ve hře se objevil i Škvoreckého Danny Smiřický. „Celkem těžké bylo skloubit zpívající herce s muzikanty a těžké bylo také zapasovat všechny ty jazyky, němčinu, latinu a polštinu,“ všímal si mladý saxofonista Matěj Pátek z Police nad Metují. „Jsem

rád, že to dopadlo. Každý počín ve veřejném prostoru je dobrodružství, tuto hru nevyjímaje. Kolikrát se bude hrát, rozhodne zájem diváků,“ řekl Jan Školník z Agentury pro rozvoj Broumovska, který byl s manželkou mecenášem inscenace.

Štěpánka Tůmová,
převzato z portálu I-Dnes

(K nastudování broumovské inscenace se sešel obdivuhodný tým. Režisérem představení je Radovan Lipus, který působí na mnoha profesionálních scénách, např. v Národním divadle moravskoslezském v Ostravě či ve Švandově divadle v Praze a je také autorem televizního projektu *Šumná města*. Scénu vytvořil Šimon Caban, architekt, režisér a scénograf, spolu s bratrem Michalem Cabanem jsou např. autory scénické režie ceremoniálu Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary. Scénář napsala Renata Putzlacher, básnířka, překladatelka, scenaristka, dramaturgyně a brněnská polonistka. Hudebního aranžmá a nastudování se ujal Kamil Remeš, hudebník, dirigent, badatel a učitel. Kostýmy navrhla Eva Kotková. V představení vystupují profesionální i amatérští čeští i polští herci - Zdeněk Trčálek, Kajetán Písařovic, Barbara Jarkovská Humel, Zbigniew Kalina, Jaromír Chmelař, Patrycja Sikora, Martina Longinová, Vojtěch

Vlevo Antonín Kohl, zahrál si v projektu *Hra-nic-e* řadu rolí

Vodochodský, Zdeněk Zelený, Antonín Kohl, Klára Nentvichová, Kateřina Vejrostová, Věra Špryňarová, Tomáš Mrština, Matěj Pátek, Renata Klicperová, Regina Příbylová a Filip Pancner. A ještě k tomu deset muzikantů, hrajících dokonce i na historické nástroje.)

2X Z JAROMĚŘE O ŽENITBĚ

ŽENITBA AMATÉRŮ S PROFESIONÁLY

Agátu (uprostřed) hraje Eva Urbancová, foto Bohdan Holomíček

Divadelní spolek Vrchlický v Jaroměři uchovává vzácnou rukopisnou relikvii – vlastnoručně psaný souhlas básníka Jaroslava Vrchlického k užití jeho jména v názvu souboru. Historie divadelního spolku trvá již bezmála 130 let, ještě mnohem delší je ale jaroměřská divadelní tradice. Spolek se může pyšnit i spoluprací s divadelními Mistry, jakými byli např. Zdeněk Štěpánek, Růžena Nasková, Jaroslav Vojta, Vlasta Chramostová, Josef Bek, Stanislav Zindulka, Oldřich Nový, Luděk Munzar, Karel Höger aj. A poslední dvě generace soubor formovali herci a režiséři Zdeněk Hovorka a Naďa Doležalová, oba držitelé Zlatého Tyla. Vysokou úroveň si soubor stále drží, svědčí o tom i nekonečný výčet účastí na přehlídkách, herecká uznání a ocenění, naposledy v minulém roce na krajské přehlídce v Červeném Kostelci, kde jsme uspěli s inscenací *Peklo v hotelu Westminster*.

Ve spolupráci s profesionály, členy Klicperova divadla Hradec Králové, hradeckým Tanečním divadlem Honzy Pokusila a ZUŠ F. A. Šporka soubor na podzim nastudoval Gogolovu *Ženitbu*. Premiéru hry pod názvem *Ženitba – naprosto neuvěřitelná událost o dvou dějstvích* uvedl 27. 11. 2015 v Městském divadle Jaroměř.

Jaroměřští se rozhodli vstoupit ve svazek manželský se členy Klicperova divadla v Hradci Králové. Touha vyzkoušet si práci na inscenaci jako v „kamenném“ divadle přivedla amatér-

ské divadelníky v Jaroměři k myšlence pozvat ke spolupráci profesionálního tvůrce. Volba padla na herce Klicperova divadla Jana Sklenáře, který v minulé sezoně debutoval jako režisér hrou *Bez bab! Aneb Kutloch* na své domovské scéně v Klicperově divadle v Hradci Králové. Na počátku stál požadavek komplexní herecké práce – rozboru rolí, přemýšlení o sdělení té které role, situačních a charakterových motivací a detailní intenzivní práce na tvorbě postavy. Jan Sklenář k tomu poznamenal: „*Nebylo jednoduché najít správný titul. Jasných textů s dostatkem velkých a důležitých figur, textů tragikomických, se kterými se herci ve velké ploše mohou ztotožnit a živelně zamilovat do své práce, zase tolik není. Byl to skvělý nápad herce Míry Zavičáry, kterého jsem ke spolupráci přizval jako dramaturga, abychom pracovali na Ženitbě. Jaroměřští disponují velkým počtem herců, něco ke třicítce, převážně žen, a velká většina z nich chtěla v představení hrát. Proto jsem vymyslel paralelní příběh kabaretních maloměstských „umělkyní“, které z pozice svého trochu ponižujícího údělu hovoří v chansonech a tanečních výstupech o ženských touhách a nenaplněných snech, dobře spojených s tužbami hlavní představitelky Agáty. Z naší spolupráce jsem nadšený, protože soubor je ve skvělé formě a má*

velikou chuť pracovat. Myslím, že si díky nim splním další tajný sen.“

Gogolova *Ženitba* je jeden ze skvostů ruské dramatické tvorby, tragikomická satira, plná nadsázky a nečekaných zvratů. Hra, v níž se snoubí smích i smutek, je zprávou o blbosti a malosti, o strachu ze zítřka, ale taky o velké touze, nenaplněné lásce, špatné taktice a selském rozumu. V našem tvárnění svět žen a mužů, vykládání karet, kšeftování s čímkoliv a kýmkoliv, hudba a kabaretní čísla, bohatá výprava, ruské veletoky a masivy, vodka a kaviár.

Hrajeme ji v překladu Leoše Suchařípy, autorskou hudbu napsal skladatel a herec David Smečka (držitel ceny Alfréda Radoka) a texty Jan Vápeník, herec a textař, oba z Klicperova divadla. O taneční a výrazovou choreografii se postarala Barbora Křováčková – Machová z Tanečního divadla Honzy Pokusila. A do ústředních dvojic obsadil režisér herce střední generace. Agátu, roztouženou staropannenskou hrdinku, hraje Eva Urbancová, Podkolatova, nerozhodného nápadníka a vládního radu, Josef Horáček. Jeho přítel a rafinovaný pošuk Kočkarev v podání Milana Hrycíka svede marný souboj s dohazovačkou Teklou v nastudování Jaroslavy Bímanové. V rolích nápadníků uvidíte Romana Ungera, Tomáše Malého, Lukáše Ulricha, Jana Suchánka. V dalších rolích Alenu Hynkovou

(Arina), Silvu Vackovou (Duňaša), Luboše Hynka (Štěpán), Alenu Pacákovou (Mrtvá matka), Radku Frnkovou (Varvara), Lenku Němcovou (Lena), Janu Pacákovou (Volha), Stanislavu Glembekovou (Jenisej), Lídu Rindovou (Dněpra), Ivetu Pírkovou (Něva), Kateřinu Vokrčkovou (Moskva), Jakuba Vohralíka (Ural), Stanislava Vohralíka (Kavkaz) a další.

Josef Horáček

Josef Horáček: mob. 608514091
e-mail: mks.jaromer@seznam.cz
www: <http://www.divadlojaromer.cz/soubory-a-krouzky/divadelni-soubor-vrchlicky>

Jan Sklenář

ANI V JAROMĚŘI SE AGÁTA NEVDÁ

**rozhovor s Janem Sklenářem,
členem Klicperova divadla,
který s jaroměřským divadelním
souborem Vrchlický
nastudoval Gogolovu *Ženitbu***

Jan Sklenář je charismatický a oblíbený herec a zpěvák. Do Hradce Králové přišel už před šestnácti lety, hned z brněnské JAMU. Angažmá podepisoval s Vladimírem Morávkem, který byl tenkrát uměleckým šéfem divadla. Od té doby na hradeckých prknech vytvořil víc než čtyřicet rolí. Často si ale odskačkoval i jina, do brněnského Národního divadla, do Zlína, na pražské scény, třeba do Činoherního klubu a Státní opery - byl jednou ze star Horáčkových muzikálů Kudykam, s Jiřím Kornem alternuje roli Pantera Baghíry v muzikálu Mauglí v divadle Kalich a po vlastech českých jezdí s výbornou inscenací Oskar a Růžová paní, s neméně vynikající partnerkou Martinou Eliášovou. Letos se představil na pražském Hradě jako Romeo na Letních shakespearovských slavnostech. Sešli jsme se v půlce října v půvabné vetešnické kavárně Lax poblíž Klicperova divadla a při kávě strávili příjemnou hodinku...

Honzíku, jsi skvělý herec i zpěvák, máš za sebou řadu projektů divadelních a také hudebních. Musím dodat, že jsi mě nadchnul mnoho-

krát, třeba v inscenaci *Marilyn* nebo v *Žebrácké opeře*, kde jsi oba své talenty uplatnil mimořádně.

Kromě JAMU mám za sebou i pěvecké školení u pedagoga doc. Vladimíra Richtera, studoval jsem u něho sólový zpěv, tenkrát na „lidušce“. Vláda je specialista na starou hudbu a proto jsme se věnovali hlavně barokní hudbě. V mládí jsem měl velmi vysoký, až sopránový hlas, dokonce jsem měl v tomhle oboru dost široký repertoár. Rozhodoval jsem se, zda nezkusím pěveckou dráhu, nakonec ale zvítězilo divadlo. S brněnskými ochotníky jsem nikdy nehrál, na gymnáziu, se spolužáky jsme ale každý rok pořádali nějaké školní představení. Brněnská amatérská scéna mě nepohltila, měl jsem mnoho jiných koníčků, skauting, taky náboženství, pocházím z evangelické rodiny. Ochotnické divadlo jsem vlastně viděl až v Hradci Králové, na Open Air při divadelním festivalu. Ale fascinovalo mě např. představení ochotníků z Karolíny, jejich inscenace *Doma*, kterou s nimi dělal režisér Martin Františák, to byl fascinující zážitek. Později jsem ve Františákově režii hrál v Klicperáku v inscenacích *Věc Čapek* a *Paní Urbanová*. Rád na to vzpomínám, protože s Martinem si rozumíme na jediný pohled.

Jak to přišlo, že jsi přijal výzvu režírovat amatéry v jaroměřském souboru? Máte před premiérou Gogolovy *Ženitby*...

Přišlo to znenadání, oslovil mě Pepa Horáček, ředitel jaroměřského kulturního střediska, že chtějí zkusit spolupráci s nějakým profesionálem. Zavolali k nám do divadla a já zrovna měl čas, letošní podzim mě nečekaly nějaké složité úkoly. Výzvu jsem přijal i proto, že mám za sebou svůj režijní debut. Loni jsem s kolegy v Klicperově divadle nastudoval hru Kristofa Magnussona *Bez bab aneb Kutloch*, takovou svěží komedii pro čtyři herce, moc mě to bavilo. Pepu Horáčka jsem na představení pozval a docela snadno jsme se hned domluvili. Navíc bydlím blízko Jaroměře, do Městského divadla to mám pár kilometrů. Samozřejmě, mým povoláním je herectví, nemám nějaké dlouhodobější režisérské ambice, ale proč to nezkusit? Na rozdíl od herectví jsem při režírování odpovědný víc, než jen za svou roli, musím se utkat s celkovým tvarem inscenace, navíc se mohu více a svobodněji vyjadřovat i k věci, k nimž bych se chtěl vyslovit. Herec bývá omezen svou rolí, svou postavou. Navíc bych se chtěl o režii dozvědět víc, takže i mé působení v jaroměřském souboru je takovou příležitostí.

Začali jste zkoušet letos v červenci, pravidelně se scházíte dvakrát týdně a zkoušky, jak jsi mi prozradil, jsou velmi intenzivní. Rád bych se ale všetečně zeptal, jak se ti s amatéry zkouší?

Moc hezky, navíc zažívám obrovský komfort. Máme k dispozici celé divadlo, soubor, techniku... Důležitá byla první seznamovací schůzka, soubor jsem před tím nikdy neviděl, jen na DVD pár jejich předchozích inscenací. To setkání se moc povedlo, přišel skoro celý soubor, na třicet lidí. Popovídali jsme si, něco popili a nadchlo mě, že hrát chtěli všichni. Jejich touha a chuť mě až dojala. Proto jsem nabídku přijal jako vážné osobní zadání. Nejen proto, že se odhodlali „najmout si“ nějakého profíka a že pro to chtějí udělat všechno, co je v jejich silách. Zlákal mě i jejich nadšení. A řekl jsem si, abych je neklamal, že do naší budoucí spolupráce zapojím celý soubor. – Jenže, jaký pro ně najít titul?

A jak jste ho hledali, měli už jaroměřští něco na stole, nebo to zůstalo na tobě?

Rozhodující slovo měl můj kolega, herec Klicperova divadla Míra Zavičár, který se pro mou jaroměřskou misi stal dramaturgem. Uvažovali jsme o nějakých komediích, na něž jsou v Jaroměři zvyklí, třeba o hrách Feydeauových. To ale zrovna není můj šálek kávy. Nakonec zvítězila Gogolova *Ženitba*, titul věčný a vděčný, skvělá hra s řadou krásných rolí. Aby si zahrálo co nejvíc lidí, vymysleli jsme další rovinu, jakýsi ženský chór, který by zároveň vyjadřoval touhu po úniku z životního srabu, který v Gogolově hře je zakódován. Znamenalo to vydat se cestou kabaretu. Jednotlivé situace hry jsou posouvány a dovyprávěny sborem kabaretních umělků z jakési ruské provincie. A proto se tam bude zpívat a tančit, zaměstnán bude celý soubor. Přizval jsem také Báru Křováčkovou-Machovou z hradeckého Divadla Honzy Pokusila, výbornou choreografku, umí vycházet z toho, co herci dovedou i nedovedou. Pomáhají i další kamarádi z Klicperova divadla, herec Honza Vápeník napsal písňové texty a skladatel David Smečka hudbu. A Suchařípův překlad jsme trochu seškrtnuli a upravili, nechťeli jsme ansámbl zahltnut textem, aby zbyl čas hereckou práci.

Zkoušení je určitě náročné. Jak jsou tví noví svěřenci vstřícní? A vůbec, jak tě soubor přijal?

Skvěle. Jsou moc šikovní, od prvních zkoušek uměli text. A myslím, že jsou ve vnímání divadla a herectví dost daleko. Snad ani nepocituji nějaký výrazný rozdíl mezi prací v profesionálním a ochotnickém prostředí. Samozřejmě, profesionální herec je rutinovaný, líp a rychleji fixuje situace, má nacvičenou pohybovou a textovou paměť, což je předpoklad této profese. Pro profesionálního herce je to ale každodenní chleba. Jaroměřský soubor má ovšem potenciál herců, kteří i tohle do jisté míry zvládají – ti co méně, jsou zase nádherně autentičtí! Vzájemně jsme se do sebe zamilovali, já se těším na ně, oni zas na mě. Jsem rád, že mohu pracovat se souborem, který vládne

jistým dynamickým, gagovým a roz-pohybovaným herectvím, nemusím je režirovat na milimetr, teď dej nohu tam a pak jdi dva kroky vlevo... Situace si vždycky nějak pojmenujeme, aby, když vymyslíme nějaký gag, věděli, co vyjadřuje a proč by to tak mělo být. Gogolův text není snadný a navíc je na jevišti spousta lidí. Já zase nejsem natolik rutinovaný režisér, abych něco jenom předepisoval. A naštěstí vždycky někdo přispěchá s nápadem...

Scházíme se dvakrát týdně, začínáme odpoledne v pět a často zkoušíme do jedenácté v noci, jsou to dlouhé zkoušky. K tomu ještě zkouším individuálně. Vlastně si plním sen, pořádně si zarežirovat, zaskoušet, takže všechno šlo, jak má: od rozboru textu, od jeho interpretace, zkoušení situací, řešení prostoru, vymyšlení gagů.

Doma v Klicperově divadle jsem spíš kolega kolegů, známe se dlouhá léta a víme, co od sebe můžeme čekat. V Jaroměři jsem režisér, který pracuje s lidmi, které dřív neznal, takže musím vnímat i ty nejmenší signály, které v jejich projevu cítím. A podle toho se musím rozhodovat. Gogolova *Ženitba* je komedie typů, text s tím počítá a nic nevysvětluje, postavy jednají hned v situacích. Proto bylo důležité najít správné obsazení a to jsme v Jaroměři našli. Na každou roli dobrý typ, což u amatérského divadla bývá zřejmě nejdůležitější.

Důležité také je, jak herci vnímají to, co hrají. Gogolova hra má velmi blízko k reálnému životu a každodenní zkušenosti, k různým jevům, které vidíme i dnes kolem sebe. Takže není nemožné si to představit a pak nějak vyjádřit na jevišti. Jaroměřští herci pro to mají cit, smysl i nadhled. Proto bychom chtěli udělat z *Ženitby* barvitě současné představení, proto bude mít nejen činoherní, ale i muzikálovou, či lépe kabaretní podobu. A zkoušení nás dovedlo až k žánru tragikomedie, především v postavě nevěsty Agáty. Naše představitelka už není pubertální dívka, už jí odbíjejí biologické hodiny, a na to jsme vsadili. Vymýšlíme spoustu komických situací, ale pod tím vším cítíme hrozbu, že už není na nic čas. V *Ženitbě* jsou také záhady: proč třeba Kočkarev svého nejlepšího kamaráda vrhne do toho

svatebního průseru, proč se dohazováčka Tekla chová tak, jak se chová? Gogol pro to nemá nějaké doslovné vysvětlení, je to daný fakt, podobně jako u Shakespeara bývá mnoho skrytých nebo nevyřčených motivací. A to se společně s herci pokoušíme hledat, třeba jakousi skrytou osobní tragédií Tekly. Jaroměřští herci na takové hledání slyší...

Dobré amatérské herectví vychází z přirozenosti a bezprostřednosti, ze schopnosti nějak se umět chovat a pak jednat, a bez ostychu to zveřejnit na jevišti.

Myslím, že jsem tenthle přístup v jaroměřském souboru našel. Vesměs jde o lidi středního věku, byť tu hrají i mladší holky. Všichni jsou ale divadlu oddaní, a tomu, co a jak zkoušíme, rozumějí. Takže se těším, jak to ve výsledku bude fungovat. Samozřejmě je nešetřím, ale oni se nebrání, byť jsou zpocení a unavení. Ale máme po ruce báreček a po zkoušce si ještě rádi popovídáme. Premiéra je na spadnutí, jsem napnutý jak struna, jak to dopadne, snad dobře. Světová premiéra *Ženitby* byla v roce 1842 v petrohradském alexandrijském divadle a byla to tenkrát obrovská událost, dokonce ji navštívil ruský car. Jenže předčasně odešel, moc se mu to nelíbilo. Doufám, že jaroměřský starosta zůstane do konce.

Milý Honzo, děkuji za rozhovor a především Zlomte vaz!

Saša Gregar

2X Z PARDUBICKÉHO EXILU

DIVADLO EXIL HOSTILO NĚMECKÝ A FRANCOUZSKÝ FESTIVAL

Sprechen Sie Deutsch? Možná německy neumíte. Ale divadlo umí takovou bariéru lehce smazat. V říjnu to ukázal Německý divadelní festival a Francouzský podzim.

Play Strinberg, Radka Chladová, Lukáš Reček a Aleš Dvořák

Profesionální soubory z Německa nabídlý současnou dramaturgiu. Festival byl určený především školám. Na večerní představení ale byli zváni všichni, kteří jsou zvědaví na německou dramaturgiu a zajímají se o němčinu. „Soubory hrají svá aktuální představení a do hry často zapojují i publikum. Cílem tohoto přístupu je posílit jazykové sebevědomí žáků a motivovat je k praktickému použití svých znalostí. Pro mnohé žáky je to první příležitost slyšet živou mluvenou němčinu,“ říká Inga Meissner z pořádajícího Goethe-Zentra Pardubice.

Francouzský podzim zavál do Exilu hudbu i divadlo. Třetí ročník přehlídky francouzské a frankofonní kultury pořádala Alliance Française Pardubice. Šansony na jevišti v Exilu zazpíval Olivier l'Hôte. Osobitým a originálním způsobem interpretuje repertoár George Brassense. Základní školy potěšilo loutkové představení *Bílá velryba*. Ve francouzštině ho zahrála Kateřina Tschornová.

Kateřina Prouzová

HEKTICKÉ MĚSÍCE V PARDUBICKÉM EXILU

Atmosféra v pardubickém souboru by se dala krájet. Za všechno může bitva o ferman. Skupinky, které proti

sobě zkouší, bojují o prostor. Snad se nepozabíjíme a obnovíme repertoár, který do února prořídne mnohými deriérami.

Život je nepřetržitá bitva

V únoru 2015 ještě v klidu proběhla premiéra titulu *Play Strindberg* autora Friedricha Dürrenmatta. Ten ji napsal podle slavného dramatu Augusta Strindberga *Tanec smrti*. A Exilovští si text ještě dále poupravili, aby zdůraznili témata, která jim v dnešní době přijdou aktuální. Život je nepřetržitá bitva a vyhrávají mistři v blufování. Tentokrát v podání Radky Chladové, Aleše Dvořáka a Lukáše Rečka v režii Kateřiny Prouzové.

Na komedii přispěli diváci

Režisérka Naďa Kubínková se rozhodla, že nebude šetřit. Mnohdy napjatý rozpočet malého souboru neumožňuje to, co by si člověk vždycky přál. Když si vybrala hru *Perfect Days*, rozhodla se oslovit sponzory prostřednictvím sítě HITHIT. „Přispět mohl kdokoliv, koho náš projekt zaujal. Navíc jsme o peníze nežebřili, ale za i malý příspěvek nabídli zajímavé odměny. Diváci si tak mohli předplatit vstupenku nebo získat originální plakát. V odměnách je také speciální nahrávka z představení nebo si dokonce někteří koupili celé představení,“ vysvětluje režisérka.

Každopádně kampaň zafungovala jako reklama a představení je od premiéry neustále vyprodané. V hlavní roli v komedii o silně tikajících biologických hodinách exceluje Jana Tichá.

Ryba ve čtyřech je stylová

Poslední říjnový den měla premiéru černá komedie *Ryba ve čtyřech*. Jde o druhý režisérský počín Lucie Křivčíkové a o první premiéru letošní sezony. Tento titul je stálíci českých jevišť. Po téměř třicetileté službě chce sluha odejít ze svého místa u tří svobodných sester a konečně si splnit své sny. K tomu potřebuje peníze. Každá ze sester na něho myslí ve své závěti, ale on potřebuje peníze hned. A tak se rozhodne sestry vydírat. Ony si to však líbit nenechají. Tak by se dala shmout zápletky. Děj je zasazen do 30. let 19. století. Tentokrát se soubor vyhnul všem aktualizacím a ctí dobu i žánr. Na jevišti se můžete těšit na Radka Navrátila a trojici dam Zuzanu Hýskovou, Lenku Jánkovou a Věru Pojmanovou.

Nad Exilem krouží Racek

Další premiérou na prknech Exilu bude Čechovův *Racek*. Zkoušení není zrovna jednoduché kvůli nabitému programu divadla. Jsme rádi, že nám na dvě zkoušky půjčil své prostory soubor z Opatovic nad Labem. V případě *Racka* s klasickým dobovým pojetím nepočítejte. Ale nebudeme ještě nic prozrazovat. Snad jen to, že inscenaci režíruje Kateřina Prouzová. Jako Arkadinu uvidíte Naďu Kubínkovou, mladého spisovatele Trepleva hraje Alexandr Andrejs. Premiéra je plánovaná na 16. ledna 2016.

-kp-

<http://www.divadloexil.cz/>

2X Z MILETÍNA

DIVADELNÍ ERBENŮV MILETÍN

Všichni přátelé a milovníci divadla z Miletína i okolí se opět tradičně na podzim scházejí na festivalu Divadelní Erbenův Miletín, který pořádá

Divadelní soubor Erben již po dvacáté. Jubilejní ročník proběhl ve dnech 10. 10. – 12. 12. 2015 v sále Sousedského domu na náměstí v Miletíně za podpory města Miletína, obce Rohoznice a místních sponzorů. I letos bylo z čeho vybírat. Představil se soubor Škeble DS gymnázia Lanškroun, který přivezl adaptaci románu Daniela Keyese *Vo tom mi nemluv*. Komedii *Odjezd nejistý* Jeana – Marie Chevreta představil **DS Havlíček Neratovice**. **DS Zahrádka Miletín** připomene 145 let od úmrtí miletínského rodáka K. J. Erbeny autorskou hrou Štěpána Haka *Vázání kytice*. Závěr festivalu patří jako vždy miletínskému souboru.

Na 12. prosince připravil **Divadelní soubor Erben Miletín** svou 532. premiéru – *Gulliverovy cesty*. „Tak trochu jiné pojetí stejnojmenného románu Jonathana Swiftha provází diváka od země Liliputů až po zemi obrů. Pomocí konkrétní hudby, obrazové projekce, loutek a pohyblivých kulís navštěvuje roztočivná stvoření a národy. Humorným i poučným způsobem oslovuje mladého diváka i dříve narozeného“ – říká režisér a autor scénáře Vladimír Kněžourek. V hlavních rolích se představují Radka Petříková a Oldřich Kada.

Miletínští nezapomínají ani na malé diváky. S obrovským úspěchem se setkala hra podle Ondřeje Sekory *Ferda mravenec – práce všeho druhu*, v po-

dání **Divadla D 21, o. s. Malé Vinohradské, Praha**. O mikulášské neděli **Jiráskovo divadlo Hronov** sehrálo pohádku na motivy Boženy Němcové *Čert a Káča - Jak se Uhlířovy holky v pekle napravily*. A Mikuláš s čertem u toho rozhodně nechyběli!

DS Erben Miletín

PIVOVARSKÁ ZAHŘÁDKA AKTIVNÍ

Na miletínskou Husičku mají diváci stále chuť!

Divadelní hra *Husička* z pera Štěpána Haka v provedení **Pivovarské zahrádky při DS Erben Miletín** se pomalu, ale jistě dostává do širšího diváckého povědomí. A to nejen v regionu, odkud před více než dvěma lety vyhléla. Svědčí o tom vítězství v divácké soutěži 3. ročníku Březnového festivalu ochotnických divadel Praha – Dolní Chabry. Zájem o představení projevili i pořadatelé 9. ročníku celorepublikové soutěžní přehlídky ochotnických souborů „O Václava z Václavova 2015“. Dá se předpokládat, že ani tato repríza nebude zdaleka poslední.

K výročí 47. vpádu vojsk Varšavské smlouvy sehráli miletínští ochotníci inscenaci pod širým nebem ve Dvoře Králové nad Labem, kde publikum ocenilo výkony všech zúčastněných bouřlivým

potleskem. Dokonce i několik diváků posilněných pivem si s herci regulérně zafandilo při závěrečném hokejovém duelu mezi československým týmem a Sověty. Následující den přivítala divadelníky Pecka. Miletínskému uskupení tímto přejeme mnoho dalších představení a mnoho diváků. Hra mladého autora si je díky své výjimečnosti zcela jistě zaslouží.

V Miletíně si připomínají 145. výročí úmrtí svého rodáka

Jsou tomu již téměř čtyři roky, kdy měla premiéru divadelní hra *Vázání Kytice*. Dojaty diváci tehdy tleskali debutu dramatika Štěpána Haka a režiséra Martina Hlavatého vestoje.

„Hru jsme hráli jen párkrát. Zapravě, vypadla nám herečka, a zadruhé, neměli jsme jméno, což po *Husičce* a zejména *Elitě* (další hra Š. H.) jsme minimálně v Miletíně změnili!“, konstatuje režisér hry Martin Hlavatý. „Nechceme se opakovat. V původní hře jsme měli rezervy, ale síla textu je přehlušila. Teď na to jdeme jinak, ke vztahu mezi Erbenem a jeho tajnou láskou Maruškou přistupujeme zodpovědněji a zároveň intimněji. Taková láska mezi kapkami rezní!“, dodává s úsměvem autor hry s narážkou na to, že se děj odehrává v hospodě.

K novému pojetí přispěli i noví herci. Osvědčená tvář miletínského divadla Jiří Exner v roli starého Erbeny a Erbenova tajná láska v podání Jany Horákové. Ta za ztvárnění Evy v předchozí hře *Husička* obdržela několik ocenění za svůj herecký výkon. „Janička je mezi námi jako anděl. Jeden vysokoje a hubenej, druhej malej a tlustej a třetí prostě starej. Ale na jevišti to funguje! Za ty čtyři roky jsme si se Štěpánem prošli chvílemi, o kterých hra pojednává. Sám mi dokonce říkal, že žasne, jak mohl napsat tak pravdivý text ve svých čtyřadvaceti!“, říká režisér na závěr. V době, kdy čtete tento článek, měla hra už svoji obnovenou premiéru. A tak stejně jako v případě *Husičky* nebude problém najít na internetu recenze a přesvědčit se, zda se tvrzení tvůrců vyplnila.

Šárka Horáková
<http://dserben.miletin.cz/>

Štěpán Hak, Jana Horáková a Martin Hlavatý v představení *Vázání Kytice*,
foto Martin Hlaváček

I v malém Miletíně se dá hrát velké divadlo!

V pátek 20. listopadu jsem se rozhodl prožít večer ve společnosti miletínských ochotníků a navštívil jsem představení *Vázání Kytice*, které napsal mladý autor Štěpán Hak.

V podvečer se náměstím loudaly skupinky místních i přespolních, které spěchaly zabrat některé ze sedadel zdejšího Sousedského domu. V půl osmé - po krátkém představení souboru, autora a připomínky výročí 145 let od úmrtí K. J. Erbeny - světla pohasla a na scénu vkročil starý K. J. Erben, který odvyprávěl mystifikační vzpomínku o tom, jak napsal „nejzdařilejší dílo své doby“, *Kytici*.

Zajímavě zpracovaná klasika školních lavic popisuje život Karla Jaromíra. Jeho duševní rozpoložení a vše dobré i zlé, co ovlivnilo jeho tvorbu. Každý prožitek vychází z Erbenova rodného kraje, tedy z Miletína a jeho okolí. Setkáváme se v něm s jeho rodinou, známými, přáteli i oblíbeným pivem. To vám mimochodem zpříjemní i podívanou, jelikož do dnešního dne se zde stále vaří a je tedy jediné na místním čepu. Zrod obecně známé Erbenovy *Kytice* v pojetí rodáka Štěpána Haka a divadelního souboru Pivovarské zahrádky mě místy rozesmál, místy mi ale naskakovala husí kůže. A nebylo to zdejším podhorským vzduchem, ani teplotou v sálu. To, co se odehrávalo na jevišti, vtáhlo celé publikum do absolutního ticha a plné koncentrace na herce. Ti byli ve svých rolích přesní a proč to neříct na rovinu – svými výkony mazali hranice mezi ochotnickým a profesionálním divadlem.

Pozornost si zaslouží i technické zpracování. Příběh se odehrává ve třech časových rovinách, které se vzájemně prolínaly až do „nadčasového“ finále. Zásluhou osvětlovačů a zvukařů bylo vše přehledné a nenásilné.

Kol a kolem tedy musím říci, že velmi rád pojedu znovu do Sousedského domu, dám si Pytláka a prožiji příjemné chvíle v prostředí malého divadla, zdejších obyvatel a ochotnického souboru. Hra se svým tématem a výkony herců rozhodně hodí i na jeviště velkých a známých divadel.

Končím slovy klasika: „I na malém městě se dá hrát velké divadlo.“

Viktor Štill,

24. 11. 2015, Hradec Králové

2X ZE SMIŘIC

Smiřický Kašpárek devadesátiletý

Loutkové divadlo ve Smiřicích oslaví koncem ledna 2016 devadesáté výročí svého založení a současně 90 let nepřetržité činnosti. Záznamy o představeních dokumentují, že za tu dobu nebyl ani jediný rok, v němž by se nehrálo. Počet představení sice kolísal od tří až po několik desítek, ale to souviselo s objektivními podmínkami, nikoliv s tím, že by nebyl soubor. Historie smiřického Kašpárka dokumentuje vývoj ochotnického loutkářství v uplynulém téměř století.

Divadlo vzniklo ve 20. letech při místní tělovýchovné jednotě Sokol spolu s mnoha jinými, v té době jako spolkové divadlo a působilo až do roku 1950. V této době nemělo svoji stálou scénu, hrálo v tělocvičně. Navíc se muselo dělit o čas s biografem, a tak se na každé představení loutkové jeviště muselo v sále postavit a po něm zbouřat. Zkoušelo se v improvizovaných podmínkách, v podstatě „jen jako“,

naostro na scéně až dopoledne před představením na postavené konstrukci. Coby spolkové divadlo působilo i za války, ač jeho formálním majitelem byla, od zrušení Sokola až do osvobození v r. 1945, místní škola. Po okupaci narůstaly potíže s volnými termíny, zůstáttné kino hrálo v neděli odpoledne téměř pravidelně. A tak se v roce 1948 jevištní konstrukce přestěhovala do malého sálu v hostinci Na Lednici, tam to bylo „malé, ale naše“ a mohlo se hrát častěji. V podzimních měsících si však sál zabral cukrovar k ubytování sezónních dělníků - a divadlo bylo opět „nahrané“.

V roce 1951 přešly soubory od tělovýchovných organizací k odborářským, smiřický se dostal pod patronaci místního státního statku. O dva roky později se dočkal svého vlastního „domu“ – v roce 1953 se přestěhoval do bývalé továrnícké vily, kde postupně ovládl celé přízemí a sídlí tam dodnes. Materiální podmínky činnosti divadla se výrazně zlepšily, na provoz přispívaly odbory, místo poskytoval národní výbor, nové sídlo si však soubor musel brigádnicky vybudovat. Než se z bývalých kancelářských prostor stalo důstojné divadlo, byly odpracovány stovky hodin. Ale mohlo se hrát častěji a navíc statkový autobus svážel do divadla nejen děti zaměstnanců statku, ale též ze širokého okolí. Secvičené hry se mohly několikrát reprízovat a běžná byla i zájezdová představení. A soubor měl i dost času na přípravu dalších her, často inscenačně náročných. S některými slavil úspěchy na soutěžích, např. s *Králem Abeceda*, *Generálskou operkou* a *Křížem krážem* na Loutkářské Chrudimi. S *Operkou* jsme dokonce byli vysláni na čtyřtýdenní zájezd do Itálie.

V roce 1988 se zřizovatelem LD stalo městské kulturní středisko a po roce 1989 přímo městský úřad. Na rozdíl od jiných souborů zůstaly podmínky pro hraní loutkového divadla ve Smiřicích i nadále příznivé. Současný zřizovatel dbá o materiální základnu loutkářů podle svých možností a i jinak je podporuje. A loutkové divadlo dělá dobré jméno domovskému městu, jak svědčí četné návštěvy domácích osobností

i delegací ze zahraničí. V současnosti má soubor 15 dospělých a 7 juniorských členů a spolupracuje s řadou spřízněných souborů. A hlavně - o jeho představení je stálý zájem. Podrobnější informace o LS Smiřice na webu: loutkysmirice.webnode.cz

Jiří Zahálka

<http://loutkysmirice.webnode.cz/>

OCHOS SE „PROHRÁVÁ“ DO NOVÉ SEZÓNY

Smiřický ochotnický spolek OCHOS se během čtyřleté existence snaží zapojovat do kulturního dění města Smiřice, chce pozvednout divadlo a probudit kulturní zájem u místních obyvatel. Během prázdnin proto část souboru nazkoušela pohádku *Jaroslav a Zimoslav u řeky Labe*, k příležitosti Loučení s prázdninami. Akci pořádalo město Smiřice ve spolupráci s kulturním střediskem Dvorana. Autorská pohádka volně vychází z pověsti o vzniku názvu města Smiřice, pověst vypráví o dvou rytířích, kteří se smířili u řeky Labe. Pro potřeby scénického zpracování byl zvolen jednoduchý rámec - na bleším trhu se setkávají dvě trhovkyně, prodávají, nabízejí, předhánějí se. Strhne se hádka. A nakonec - usmíří se jako rytíři, o kterých vypráví? Pohádka byla napsána pro dvě herečky OCHOSu, Ivanu Zbořilovou a Stanislavu Barnetovou, ty se s hraním pouličního divadla doslova popraly a nutno dodat, že s grácií a obdivem dětských i dospělých diváků.

Soubor se loučením s prázdninami „prohrál“ do nové sezóny, kdy soubor čekala premiéra nové inscenace *Maruša aneb Z ohryzku štrůdl neuděláš*. Příběh vypráví o nenaplněné lásce, smluveném sňatku a komičnosti vesnických postav, kterým se nic nikam neodkutálí. Inscenace se zkoušela od druhé poloviny minulé sezóny. Text napsala přímo pro soubor OCHOS Lucie Prouzová na motivy *Maryši* bratří Mrštíků. Velká část zkoušení spočívala především v dramaturgickém, inscenačním a komunikačním hledání. Hledali jsme, co z *Maryši* nás může dnes zajímat, inscenační klíč i komunikační kanály v proměňujícím se souboru,

i vztah s novou režisérkou. Po intenzivním zkoušení byla premiéra dne 25. 9. 2015 ve Vrchovinách u Nového Města nad Metují v hostinci u Škaldů. Účast byla nad očekávání hojná, diváci vše pochopili a to nás doslova nakoplo pro další práci. *Marušu* jsme si zahráli i na lanškrounském Theatro festivalu Lathife (14. 11. 2015).

Tím však naše letošní práce nekončila, na Vánoce jsme připravovali pro děti a dospělé program „Vánoce, svátky klidu a míru“ s představením *Živý Betlém* ve smiřické kapli dne 12. 12. 2015. Tak jak se rok halí do barev podzimu, tak ani OCHOS nezůstává jednobarevný.

Stanislava Barnetová

<http://www.ochos.cz/>

3X Z ČESKÉ SKALICE

DIVADELNÍ SOUBOR MASKA SLAVÍ 10. VÝROČÍ

Příští rok uplyne deset let od chvíle, co při TJ Sokol Česká Skalice vznikl divadelní soubor Maska. Na začátku se sešlo pár nadšenců s velkým odhodláním, a čím skromnější byly podmínky, tím větší bylo úsilí a zápal pro divadlo. Postupně přicházeli další, a soubor se postupně rozrůstal až do dnešní podoby, kdy má více jak 30 členů. Největší radostí je, že přišlo také hodně mladých lidí.

Co jsme za těch deset let dokázali? Především nastudovat téměř dvě desítky her pro dospělé a pohádek pro děti. Vidělo je mnoho diváku na domácím jevišti českoskalické sokolovny a na řadě zájezdů po městech a obcích blízkého i vzdáleného okolí. Zúčastnili jsme se divadelních přehlídek v Červeném Kostelci, Miletíně, Lomnici nad Popelkou, Havlíčkově Brodě a Lázních Toušeň a měli možnost zahrát si dokonce v Divadle Járy Cimrmana a v Činoherním klubu v Praze. Dvakrát jsme mohli předvést své umění na Slovensku, v našem partnerském městě Liptovský Hrádok.

V posledním roce nám dělá největší radost náš charitativní projekt „Dětský úsměv“. V jeho rámci objíždí naši členové s pohádkou *Lesní příběh* dětská oddělení nemocnic a dětské domovy po celém kraji. V průběhu roku jsme navštívili minimálně deset takových zařízení a další na nás ještě čekají, vše samozřejmě bez nároku na jakoukoliv odměnu pro náš soubor. Jedinou jsou rozzářené úsměvy dětí. Navíc jim vždy po pohádce předáváme nějaké dárky.

Nejen divadlem však žije náš soubor. Každoročně na konci května pořádáme dětské pohádkové lesy. Již tradičně patří do našeho kalendáře a jsou hojně navštěvované dětmi i rodiči. Po cestě pohádkovým lesem se děti setkávají s pohádkovými postavami a plní drobné úkoly, za něž je na konci čeká sladká odměna. Každý rok také pořádáme dětské karnevaly. Členové souboru se zúčastňují dobrovolných úklidů města a podobných akcí. Vše stojí spoustu volného času a pořádného úsilí, za což bych chtěl všem českoskalickým divadelníkům moc poděkovat. A popřát hodně síly a odhodlání do dalších, minimálně deseti let.

Petr Tengler,

vedoucí souboru

RARAŠI SPLNILI SVÉ POSLÁNÍ

Naše sdružení **Dětský divadelní soubor O. S. Raraši Česká Skalice** je neziskovou organizací, která se s dětskými herci věnuje amatérskému divadlu s vlastní autorskou tvorbou již osmým rokem. Bylo založeno pro děti, které mají rády divadlo a svými představeními chtějí tuto lásku předávat ostatním. V loňském roce jsme zrealizovali sbírku na podporu FOD Klokánek. Projekt byl nazván „Pomoc pro Klokánek“. A při naší premiéře 28. 3. 2014 jsme vybrali dobrovolné příspěvky ve výši 1 278 Kč. V této sbírce jsme pokračovali 22. 5. 2014 v Domovech na Třešňovce, kde jsme od našich seniorů obdrželi částku 1 224 Kč, celkem jsme tedy poslali do Brna 2 502 Kč. Dostalo se nám za to poděkování a pozvání k návštěvě, uskutečnila se 5. 9. 2014, kdy jsme se s dětmi vydali do brněnského Klokánku a zahráli tam

naši pohádku *Čary Máry*. Naše děti si odvážely nejen nové zážitky, ale hlavně radost z toho, že mají všichni fungující rodinu. A pro nás to byl start do rozvinutí tohoto projektu. Skutečnost, že stát se chystá chod takovýchto zařízení zrušit, nám připadl absurdní. A proto jsme se rozhodli navštívit co nejvíce dětí v takových zařízeních po celé republice, přinést jim v jejich nelehké životní situaci trochu radosti, a to vše bez jakéhokoliv honoráře. Bohužel jsme však na cestovné neměli potřebné finanční prostředky - proto jsme se obrátili na naše město a firmy, zda by nám finančně pomohli.

A podařilo se. Měli jsme velkou radost a hned začali Klokánky kontaktovat. Z jejich strany byl o naší návštěvu velký zájem, což nás moc těšilo. Finančně však stačily pouze na tři návštěvy. 23. 5. 2015 jsme zahráli pohádku *Květuška a ježibaba* v Praze 4. Dostalo se nám pěkného přijetí, právě tam slavili Dětský den na zahradě a z našeho vystoupení byli nadšení. Připravili nám pohoštění (opekli jsme si buřty) a do naší pamětní knihy přispěli krásnými obrázky. Každý Rarach dostal dáreček na památku. Naši radost ale komplikoval fakt, že se Klokánky asi zruší. Nebylo tedy vůbec jisté, zda budeme moci a hlavně zda budeme mít kde hrát své další vystoupení. Přesto jsme se 13. 6. 2015 rozjeli do Prahy-Hostovic. Právě v době, kdy vedení Klokánku bylo na jednání o jejich další existenci a nikdo nevěděl, jak vše dopadne, nálada dospělých tím byla poznamenána. „Tety“ se však snažily, aby děti nic nepoznaly a představení si užily. Opět jsme hráli na zahradě. Na nebi hrozily černé mraky pořádným lijákem, ale nakonec spadlo jen pár kapek, které zachytila střecha altánu, pod kterým se naše představení odehrávalo. Potlesk obecenstva prozradil, že se pohádka líbila. Do knihy nám přibýly další obrázky a my odjížděli opět s dobrým pocitem. Na cestě domů se v autě rozjela debata, budeme hrát i ve třetím Klokánku, stihneme to, než je zruší? Bylo jediné možné řešení, počkat, jak vše dopadne. A když jsem se ke konci prázdnin dovolala do Klokánku v Kroměříži, třetím v pořadí, trochu jsem se bála, co

se dozvím. Velmi mě potěšilo, že přijet můžeme, a vlastně musíme, protože s námi počítají a těší se na nás.

Tak jsme se 5. 9. 2015 tedy rozjeli do Kroměříže. A tam - atmosféra byla úžasná, naše vystoupení se povedlo. Další zápis do knihy, pořídilo se pár nezbytných fotografií. A závěrečné poděkování obyvatel Klokánku nám vyrazilo dech. Když mi „teta“ děkovala, bylo to moc dojemné, a když mi předávala obraz, který pro nás jejich děti namalovaly, byla jsem už pořádně vyvedená z míry. Snažila jsem se nebrečet dojetím... A naše děti byly nadšené, když se vše uklidilo, čekalo na nás překvapení v podobě neuvěřitelné hostiny. Jednohubky, sladká buchta, pití a chipsy. Loučení bylo dojemné a krásné.

Na další schůzce jsme si s dětmi o našem projektu povídali, připomínali si, jak důležité Klokánky jsou. Jejich existence se zastal i pan prezident. Bylo vidět, jak o tom všem děti přemýšlí. Náhle se ozvalo jedno z dětí: „Takže jsme vlastně s panem prezidentem zachránili klokánky“. Klubovna se otfásla pod salvou smíchu. Co k tomu říci, obraz už má své místo a v nás se usadil dobrý pocit, že jsme někomu přinesli radost. Náš projekt „Pomoc pro Klokánek“ byl naplněn.

za Rarachy Eva Schwarzová

HERCI Z OCHOTNICKÉHO SOUBORU **DS MASKA**

nastudovali novou divadelní hru
s názvem **Game Over** autorů Michaely Doleželové a Romana Vencly.

Jedná se o (ne)romantickou komedii, která se odehrává v současné Paříži.

Paříž byla vždy známá především pro svou romantickou povahu, ale i pro bujarý, bohémský a intrikářský život místních obyvatel. A přesně takoví jsou i hlavní hrdinové této romantické satiry. Hercule, mladý muž, který se dokáže bláznivě zamilovat do každé ženy, kterou potká. Fleur, jemná a lehce pomatená dívka, která oplývá nejedním tajemstvím.

Režii si poprvé vyzkoušela mladá členka našeho souboru Adéla Koncová. Premiéra 12. prosince 2015.

Iveta Gazdová
<http://www.dsmaska.cz/>

DS MASKA Česká Skalice, Game Over

DIVADLO V OPATOVICÍCH NAD LABEM SE HRAJE JIŽ 125 LET

Počátky divadelní tradice v Opatovicích nad Labem jsou datovány k roku 1890, v roce 1895 byla založena Občanská beseda, která divadelní působení v obci s různými přestávkami zastřešuje dodnes. Již před jejím vznikem ale existovaly v obci okrašlovací a literární spolky, je tedy pravděpodobné, že divadlo se u nás hraje déle, než je historiky doloženo.

Letos tedy slavíme 125. výročí divadla v obci a 120. výročí Občanské besedy. Za tu dobu se v Opatovicích uvedlo přes 250 titulů českých i zahraničních autorů a největšího počtu premiér bylo dosahováno v 30. letech 20. století, ročně bylo uvedeno až 9 divadelních her! Ale nejceněnějšího úspěchu jsme dosáhli v roce 2013, kdy naše inscenace *Měsíční běs* byla uvedena na Jiráskově Hronovu. V divadelní sezóně 2014/2015 se nám podařilo připravit hned dvě premiéry. V listopadu 2014 jsme v rámci festivalu Čtrnáct dnů proti totalitě poprvé uvedli černou komedii Petra Zelenky *Dabing street* a na konci dubna měla premiéru absurdní komedie Eugèna Ionesca *Plešatá zpěvačka*, což byla první velká herecká příležitost pro některé naše dospívající herce.

Amatérské divadlo na vesnici ale není jen o divadelních hrách, přejímá do značné míry i funkci kulturně-spoločenskou, ve větších městech zajišťovanou veřejnými institucemi. Opatovická Občanská beseda není výjimkou. Každým rokem organizujeme Maškarní zábavu a Divadelní ples, pro děti akce pod názvem *Mikulášské sklepení*, kterým navazujeme na úspěšné Mikulášské zábavy. V listopadu 2014 jsme pořádali druhý ročník festivalu Čtrnáct dnů proti totalitě, kterým připomínáme nespravedlnosti totalitních systémů a různé formy nesvobod člověka. Pro naši Občanskou besedu je také velmi důležitá práce s dětmi. Pod pevným vedením Michaly Šedivé existuje v Opa-

tovicích již 5. rokem Literárně-dramatický kroužek, který, kromě divadelní průpravy, je spojen s mnohými dalšími aktivitami. Těší nás především zájem dětí, kroužkem prošlo již přes 30 dětí, stabilní jádro tvoří 10 dětí ve věku od 6 do 15 let. A v roce 2010 vznikla v Opatovicích improvizální skupina BIZONI neboli „Bydžovští improvizátoři z Opatovic, nadržení na improvizaci“, která v současné době působí v Hradci Králové.

Snažíme se, aby se divadlo v naší „malé“ obci, mezi těmi „velkými“, neztratilo. Aby ze světa nezmizela lidská tvořivost a chuť nezištně něco dělat pro druhé. To nám ochotníčení přináší a mnohé z nás naplňuje. Rádi bychom, aby i naši následovníci, tedy alespoň u nás v Opatovicích nad Labem, měli dostatek odhodlání pokračovat v divadelní tradici. Třeba dalších 125 let...

Václav Falta ml.,
za OB v Opatovicích nad Labem

TAK TO MÁME ZA SEBOU

Znáte to všichni, napětí, pochyby a zmatky před premiérou. U nás to tentokrát bylo o to složitější, že premiéra se uskutečnila v době, kdy vrcholí naše přehlídka divadelní veselohry „Klicperův Chlumec“. Letos jsme si vybrali hru současného francouzského dramatika Jeana Barbiera *Moje dcera pracuje v Paříži*, jejíž světová premiéra se uskutečnila v Paříži v roce 2004, v naší vlasti pak v roce 2013. Původně jsme si chtěli vybrat něco jednoduchého, o málo lidech, aby to šlo rychle na svět a zbylo dost času i na přípravu oslav 10. výročí otevření naší domovské scény, které připadne na příští rok.

Po prvním čtení se zdálo, že tahle hra bude ideálním řešením. Jenže, jak už to v životě bývá, věci se někdy zdají jednodušší, než ve finále jsou. Barbier, ač se o něm mluví jako o nástupci Feydaua, nepíše jen prvoplánové „rehtačí“ komedie, jeho postavy v podtextu

sdělují divákovi mnohem víc. Práce to byla tvrdá, došlo i na slzy v okamžiku, kdy některé herečky zapochybovaly o tom, zda jsou schopné naplnit režisérovy představy. Nicméně – pevná vůle zvítězila a hru jsme nakonec v termínu uvedli.

Už dopředu jsme trochu počítali s tím, že hra nebude přijata s bezvýhradným nadšením, že se najdou diváci, které toto téma neosloví či možná i rozhoří. Ale příjemným překvapením bylo, že se tyto projevy dostavily jen ojediněle a v mnohem menší míře, než jsme očekávali, hra byla publikem přijata velice vlídně.

Perličkou letošní chlumecké soutěžení přehlídky byly čtyři světové premiéry, které se uskutečnily na závěrečném hodnocení. Během roku jsem se jako porotce a kouč jednoho soutěžního týmu, zúčastnil literární soutěže. Dostal jsem za úkol vymyslet soutěžní úkol pro finále. A tak jsem zvolil disciplínu, kterou nikdo z autorů dosud nikdy nezkusil, napsat divadelní scénář. A aby to nebylo tak jednoduché, zvolil jsem téma – „mezigenerační střet“ a pointa musela vyznít do veselohry. Autoři, ač psali scénář poprvé a byli pod obrovským tlakem (úkol dostali ve středu v osm večer a dílo museli odevzdat v neděli v osm večer), napsali pár textů, které by byly realizovatelné. Klicperáci měli vybrat jeden text pro realizaci na finále „Klicperova Chlumce“, ale trochu mi zamíchali kartami, protože vybrali texty čtyři a všechny jsme je realizovali, jako překvapení pro jejich autory, které jsme jako hosty na přehlídku pozvali. Sami bychom to nezvládli, výrazně nám proto pomohli přátelé ze souboru LOOCH Lovčice, kteří se ujali realizace dvou textů, se zbylými se pak poprali mladí a starší Klicperáci. A myslím, že to bylo důstojné i veselé zakončení letošního 68. ročníku naší přehlídky. Václav Kliment Klicpera, jehož památce je festival věnován, i jeho zakladatel Antonín Lauterbach, se určitě spokojeně usmívali nad tím, že česká veselohra žije.

Výsledky přehlídky si můžete najít na našich stránkách: www.dsklicpera.eu. I letošní ročník proběhl jako přátelské setkávání lidí, kteří se rozhodli věnovat

spoustu energie něčemu tak pomíjivému, leč krásnému, jako je divadlo. Odměnou, a myslím, že víc než zaslouženou, bylo i letos plné hlediště, které v hojné míře oceňovalo potleskem vše, co se hercům povedlo a shovívavě přimhouřilo oko nad tím, co se povedlo méně.

Jaroslav Málek

DĚTENICKÉ DIVADLOVÁNÍ

Ve dnech 18. - 20. 9. 2015 proběhl v obci Dětenice již 4. ročník divadelního festivalu Dětenické divadlovaní. Sjelo se zde celkem 7 souborů z celé republiky (z Prahy, Nové Paky, Mladé Boleslavi, Sobotky, z Mostu, Kopidlina, Dětenic, Hradce Králové,...), které zahrály celkem 9 představení. Diváci například napjatě sledovali, jak na polici ubývá 10 sošek černoušků, nebo jak Mostečtí vidí své město, dojetí zas vyvolal mnohokrát poznatý, přesto opět nový a podnětný příběh Romea a Julie. Třikrát z jeviště také k divákům promluvily poetické a hluboké texty Daniely Fischerové. Všechna představení diváci ohodnotili nejen potleskem, ale i slovem na listině dojmů. V doprovodném programu ještě vystoupila mladá autorka Jitka Hlaváčková se svými písněmi a poezií. Ve Foerstrově zahradě proběhly také různé divadelní dílny pro děti i dospělé. Vyráběly se zde masky, loutky, šperky, chodilo se na chůdách, malovalo na obličej, zájemci se učili žonglovat, chodit po laně nebo zkoušeli divadelní improvizaci.

Velké poděkování patří všem vystupujícím a hlavně organizátorům a dobrovolníkům (obec Dětenice, divadelní soubor Korálka starší, Spolek dobrovolných hasičů z Brodku, TJ sokol Dětenice, rodiče dětí a další pomocníci z řad přátel divadla a dobré pohody), kteří se zasloužili, že už se všichni účastníci i diváci těší na příští festivalový ročník.

Iveta Vališková

3X Z VRCHLABSKÉHO VLASTÍKA

DIVADELNÍ KVÁSEK 2015

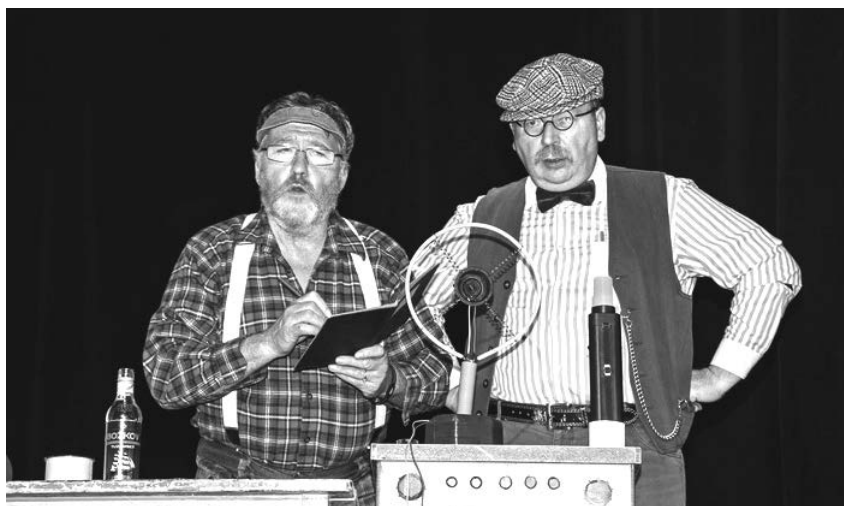
I v letošním roce se v Kulturním domě Střelnice Vrchlabí konala divadelní minipřehlídka komedií, kterou místní ochotnický spolek Vlastenecký Divadelní Spolek „Vlastík“ pořádá už od roku 1998. Původní název prvních pěti ročníků „Velká Říjnová Scénická Revue“ byl v roce 2005 nahrazen názvem „Divadelní kvásek“, pod kterým letos na podzim ve Vrchlabí diváci zhlédli vynikající představení **souboru Ad Hoc Zmrzovač**. Šlo o operu s neuvěřitelnými pěveckými výkony, současnými texty slavných operních árií a nápaditou výpravou. Diváci opouštěli představení nadšení pěveckými a hereckými výkony protagonistů. Také druhé představení divadelního festivalu diváky pobavilo. Soubor **Temno z Týniště nad Orlicí** přivezl do Vrchlabí představení **Koule**. Původní rozhlasová hra Davida Drábka, upravená do divadelní podoby se posléze stala hitem Klicperova divadla v Hradci Králové v titulní roli s herečkou Pavlou Tomicovou. V režijní úpravě Evy Drábkové diváci obdivovali skvělé výkony herců z Týniště nad Orlicí. Závěrečným představením přehlídky byla obnovená premiéra do-

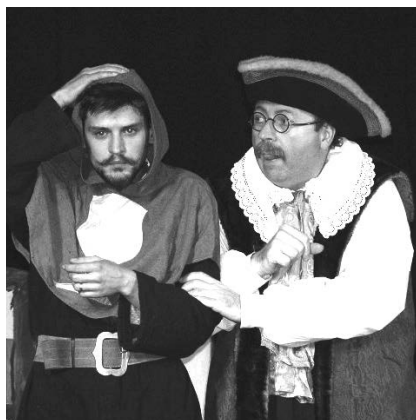
mácího souboru. **VDS „Vlastík“** po 17. letech znovu nastudoval komedii Vítka Vlnase *Polojasno*. Autora tohoto kusu dnes znají zejména studenti a zájemci o barokní výtvarné umění ať už z jeho přednášek nebo mnohých monografií, zaměřených na významné osobnosti českého baroka. I toto představení bylo diváky přijato s nadšením. Ukázalo se tak, že nesoutěžní přehlídka „Divadelní kvásek“ i v letošním roce přinesla zajímavé kusy. Spokojeni byli i herci jednotlivých souborů a to nejen díky výbornému vrchlabskému publiku, ale i pravému krkonošskému kyselu, které po představení bylo hostujícím souborům podáváno.

VÍT VLNAS: POLOJASNO

Komedie o devíti obrazech, která stála u zrodu Vlasteneckého Divadelního Spolku „Vlastík“, byla napsána Vítkem Vlnasem na motivy Jiráskova *Temna* koncem 70. let minulého století. Svého uvedení se dočkala v první polovině 80. let, prostřednictvím studentského divadelního souboru, který vznikl pod vedením výše zmíněného Vítka Vlnase na Filozofické fakultě UK Praha. Ačkoliv nejde o žádné vyložení protirežimní dílo, byli účastníci souboru na základě udání podmínečně vyloučeni ze studia za údajné šíření protisocialistických názorů, které hra měla obsahovat. Hrdinové představení, jezuité z městečka Březina, komentovali události, které až

Jiří Severýn a Libor Kukačka, Synové Velké Metalice

Jiří Louda a Libor Kukačka
v představení Polojasno

příliš nápadně připomínaly období normalizace v Československu. Není bez zajímavosti, že i po šestadvaceti letech od chvíle, kdy se v naší zemi poměry výrazně změnily, je tato komedie stále aktuální a řada situací jakoby odrážela současnou společnost a její myšlení.

SYNOVÉ VELKÉ METALICE

Málokdo uvěří, že na události, které se odehrály v březnu 1913 na krkonošských hřebenech, lze nahlížet ještě jinak. Tragická smrt lyžařů Bohumila Hanče a Václava Vrbaty během závodu byla popsána v knize Františka Kožíka „Synové hor“ a do povědomí široké veřejnosti vstoupila díky filmu s herci Josefem Bekem a Jiřím Valou v hlavních rolích. U příležitosti 100. výročí smrti Bohumila Hanče a Václava Vrbaty nastudoval VDS „Vlastík“ autorskou komedii *Synové Velké Metalice*, která nabízí zcela jiný pohled na události, které se odehrály na Zlatém návrší v Krkonoších v březnu 1913. Dvouhodinové představení nabízí divákům poněkud jinou variantu této tragédie. Nejen postavy hlavních protagonistů, ale i Smrti, Osudu, Boha, Mrazíka, Roalda Amundsena a dokonce pejska a kočičky dávají tušit, že autorské pojetí tohoto příběhu nabízí poněkud odlišný příběh, než jaký známe díky knižní předloze či filmovému zpracování. O tom, do jaké míry se to vrchlabským divadelníkům v jejich HI-FI (history fiction) povedlo, mohou rozhodnout jen diváci. Mrazivá komedie bude k vidění

na přehlídce amatérských divadelních souborů v Červeném Kostelci v únoru 2016.

Ivo Farský
<http://vlastik.brbla.net/>

LIBICE NAD CIDLINOU ŽIJE DIVADLEM

V sobotu 28. listopadu spatřila světlo světa hra *Mistr Jan aneb Naše kaše* z pera Vladimíra Zajíce. Děj se odehrává v době bitvy u Lipan, které jsou vzdáleny od Libice n. C. pouhých 30 km. Tlupa potulných komediantů se utáboří v dolíku, který se nachází mezi ležením Panské jednoty a Táboritů. V průběhu noci vedou mezi sebou vášnivý spor o tom, kdo a co může za stav země Koruny české. Vstupují do známých postav té doby a přehrávají si klíčové situace. K tomu jim poslouží i dřevěné totemové loutky. Premiéra byla součástí 14. ročníku festivalu **Libický divadelní podzim 2015**. Probíhal již od 3. října 2015 a končil až 6. prosince 2015 a na programu měl v Kulturním domě v Libici nad Cidlinou následující inscenace: *Cesta kolem světa za 80 dní* – hudební komedii uvádí **DS Jiřího Voskovce Sázava** (v sobotu 14. 11. 2015), *O mlynář Jankovi a Cecilce ze zámku* – pohádku v podání **DS Tyl Říčany** (v neděli 15. 11. 2015), *Mistr Jan aneb Naše kaše* – premiéra **DS Vojan Libice n. C.** a to v režii Jaroslava Vondrušky (v sobotu 28. 11. 2015, druhá premiéra v sobotu 12. 12. 2015) a konečně *Budulínka a Červená Karkulka* – pohádky, obohacené písničkami Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře, byly na programu v neděli 6. 12. 2015. Další program na rok 2016 se připravuje. Sledujte webové stránky www.vojanlibice.cz, kde najdete informace o všech devíti inscenacích, které má náš divadelní spolek na repertoáru. Rádi je přijedeme zahrát i k vám. Neváhejte nás kontaktovat. Nepřehlédněte také nabídku prodeje divadelních textů a technického vybavení.

Helena Vondrušková

2X Z JIZERSKÉ OBLASTI

JIZERSKÁ OBLAST NEZAHÁLÍ

Soubory v Jizerské oblasti jsou čím dál tím více aktivní a daří se i vzájemná spolupráce mezi jednotlivými soubory. Z mnoha akcí, které se během uplynulého období udály, připomínám alespoň některé. Začátkem července **DS J. K. Tyl Josefův Důl** uvedl premiéru tragické komedie Friedricha Dürrenmatta *Návštěva staré dámy*. Kromě toho soubor oslavil letos na podzim 70 let svého založení a při té příležitosti uvedl několik krátkých představení a koncertů spolu s výstavou fotografií a kostýmů z jednotlivých her. Bohaté pohoštění jen umocnilo skvělý dojem velkolepé oslavy.

Oslavili jsme i krásných 190 let **ochotnického divadla v Lomnici nad Popelkou**. Při této příležitosti byl několika členům předán Zlatý odznak Jizerské oblasti SČDO, což je čisté regionální ocenění pro ochotníky z Jizerské oblasti, jedna z mála možností, kdy lze člena divadelního souboru vyznamenat, aniž by byl členem SČDO. Je pravdou, že tentokrát se „cenění“ trochu vymyká, neboť v Lomnici jich bylo uděleno víc, než bývá obvyklé - za dlouholetou činnost byli vyznamenáni Rudolf Hasman, Zdeněk Hadinec a Ivana Otmarová. Za trvalou aktivní činnost ve výboru spolku a za zajišťování akcí Lomnické kulturní léto a Krajské postupové přehlídky Jizerské oblasti Josef Šimek ml. a Jaroslav Krček. Za aktivní činnost a režii pak byli oceněni i Petr Sádek a Renata Tomešová.

Av Železném Brodě máme hned dvě premiéry. **DS J. K. Tyl Železný Brod** uvedl 31. 10. 2015 hru *Tajemný hrad v Karpatech* a **Studio Hamlet** 27. 12. 2015 hru *Nejstarší řemeslo*. Kromě toho tu 21. 11. 2015 proběhla Noc divadel. A **DS Vojan Desná – Mladá haluz** se v listopadu po třech letech rozloučila s úspěšnou pohádkou *S čerty nejsou žerty*. Premiéra byla spojena s oslavami 70 let trvání souboru. V současné

době Mladá haluz baví děti pohádkovou show *Zubatá story* a připravuje v příštím roce premiéru hry *Úžasná svatba*.

Bude nám potěšením, pokud i vy některou akci v našem Pojizeří navštívíte. Srdečně zve předsedkyně Jizerské oblasti SČDO

Vladka Kodůusková

V JOSEFOVĚ DOLE SLAVILI 70 LET OD ZALOŽENÍ SPOLKU

Toto významné výročí prolíná všemi akcemi pořádanými naším **divadelním spolkem J.K. Tyl** po celý rok 2015. O zimních prázdninách pořádá spolek pravidelně divadelní představení pro své diváky, ale i pro návštěvníky rekreační oblasti na josefodolsku, většinou zveme jako hosty okolní ochotnické spolky. A každoročně pořádáme Josefodolské divadelní jaro, přehlídku venkovských ochotnických spolků Libereckého kraje a českého středohoří. V letošním roce byl již 25. ročník! Přehlídky se zúčastnilo osm spolků a divácká návštěvnost byla velmi uspokojivá.

Stalo se pravidlem, že josefodolští

ochotníci nastudují novou hru, kterou pak uvádějí na počátku letních prázdnin. Letošní premiéra proběhla v sobotu 4. 7. 2015 a soubor se představil s hrou Friedricha Dürrenmatta *Návštěva staré dámy*. S hrou velmi náročnou a těžkou.

Oslavy založení spolku proběhly v září. O sobotě 26.9. jsme uvedli první reprízu *Návštěvy staré dámy*, v neděli po celý den probíhal komponovaný program krátkých monologů a zpěvu, určený nejen oslavencům, ale i našim milým divákům. Dopoledne vystoupili žáci druhé třídy zdejší základní školy pod vedením pí. učitelky Heleny Kočové a Aleny Telenské se třemi verzemi pohádky Červená Karkulka. Pohádka byla velmi vtipná a diváky pobavila. Poté **DS Vojan Mladá haluz** potěšil malé, ale možná ještě více velké diváky pohádkovou show *Zubatá story*, kterou se svými herci nastudovala režisérka Vladka Kodůusková. Odpolední program sestával z krátkých příspěvků našich hostů, Tomáš Hájek z Poniklé přijel s úspěšnou kreslenou hrou *Zmatek nad zmatek*, inspirovanou dílem Juliuse Verna. Dalšími příspěvky byly monology našich hostů - Vladka Kodůusková z Desné s úspěšnou Černou vdovou, Jiří Krasl z Lučan nad Nisou vtipnou narážkou na kouření s názvem *Cigára* a Ludmila Formáčková-Pešatová rovněž z Lučan nad Nisou se *Shirley*

Valentine. Všichni byli účastníky Pohárku SČDO. Mluvené slovo bylo střídáno zpěvem. Denisa Šubrtová, která začínala v našem spolku jako školačka, nyní studuje posledním rokem konzervatoř, obor muzikálové herectví. A k našim oslavám přispěla sedmi muzikálovými písněmi. S dalšími pěveckými čísly přijel obohatit náš program Doteak oktet z Jablonce nad Nisou, který je součástí velkého pěveckého sboru Janáček. Populární a taneční písně zahrála a zazpívala Josefína, dcera manželů Jiřího a Jany Řeřichových, členů našeho divadelního spolku. Pro diváky, pamětníky i členy spolku jsme připravili tzv. divadlo otevřených dveří, návštěvníci měli možnost projít si celé divadlo, šatny, klubovnu, zákulisí, jeviště i technickou kabinu. Na mnoha místech byly vystaveny staré i nové fotografie, plakáty, kostýmy, rekvizity i kulisy z našich inscenací. V šatně si diváci mohli prohlédnout líčidla, paruky i další vlasové doplňky. Ve výstavní místnosti prezentovala Tereška Tahalová videa z našich her posledního období. Děvčata připravila pro diváky i drobné občerstvení - kultura jde vždy ruku v ruce s dobrým jídlem. Posledním dárkem pro oslavence i jejich diváky bylo představení *Zase ta sborovna* Jaromíra Břehového v úpravě Pavla Trávníčka, přijeli s ní do Josefova Dolu herci zájezdového divadla Pavla Trávníčka.

Chtěla bych touto cestou všem, kteří se na přípravách oslav podíleli, účinkujícím, divákům a současným i minulým členům spolku, moc poděkovat za krásné chvíle v divadle v Josefově Dole a do dalších let Zlomte vaz!

Hana Stuchlíková,
jednatelka spolku

CO SE DĚJE V BRNĚNCI

Tamní divadelní soubor má na repertoáru dvě inscenace, *Dobře rozehranou partii* a scénické čtení *Poslední aristokratka*, obě pokračují v reprízách

nejen v Brněnci, ale i v jiných městech. A v listopadu se soubor zapojil do Noci divadel, brněnečtí ochotníci nabídli večer a noc strávenou s divadlem v divadle, během níž byla odehrána tři představení, **Morkovičtí ochotníci** uvedli komedii *Fidli Midli*, domácí soubor premiéru scénického čtení *Kdo chytá...*, a v pozdních nočních hodinách i *Poslední aristokratku*, další scénické čtení, které bylo přes počáteční obavy výborně přijato a diváci si je přáli znova vidět. A pak byla afterparty... Podzim tohoto roku je tedy ve znamení hraní nazkoušených kusů a finálních zkoušek nového projektu scénického čtení. Ale také jsme připravili velké oslavy 80. výročí otevření Lidového domu v Brněnci. A hledáme novou hru, šušká se, že v zimě začneme pracovat na pohádce...

Zde však zprávy nešuškané: Na oslavy 80. výročí otevření Lidového domu v Brněnci se **Divadelní soubor E. Vojana Brněnec** chystal už od léta. Dvoudenní oslavy začaly v pátek 23. října otevřením výstavy *Letem divadelním světem v Brněnci*. Návštěvníci měli možnost vidět celou kroniku souboru, fotky, diplomy a ocenění z přehlídek a kostýmy i rekvizity z posledních čtyř inscenací. Také mohli vstoupit do některých scén, na výstavě byl instalován mobiliář z jednotlivých představení. Páteční program pokračoval večerním představením hostujícího **souboru z Ořechova** *Jak Švédové mamě Brno dobývali*, které domácí divadelníci objednali jako dárek k oslavám. Po představení byl pokřtěn almanach *80 let divadla v Lidovém domě*, který byl při této příležitosti vydán. V sobotu 24. října přicházeli hosté na výstavu už od dopoledních hodin, k našemu překvapení přišlo i několik lidí na promítání nejstaršího záznamu představení domácího souboru *Dovolená s rizikem*. Diváci společně s herci si oživilí vzpomínky na inscenaci, která pobavila a i po delší době vnesla do oslav hned výbornou náladu a veselou atmosféru. V tomto duchu se také neslo odpolední představení - do Brněnce zavítala **svitavská Dramatická školička** a odehrála tři krátké pohádky, nápadité a vtipné. Spokojené odcházely všechny generace diváků. A pak v podve-

čer následovalo posezení divadelníků nejen s diváky, ale i se staršími herci, sponzory, kolegy z jiných souborů, pozvání přijal také starosta a místostarostka obce. Z různých důvodů, většinou zdravotních, se omluvili další pozvaní hosté, mezi nimi ing. Jana Pernicová, náměstkyně hejtmána Pardubického kraje, pod jejíž záštitou se tyto oslavy konaly. Svůj pozdrav nahrála a elektronicky zaslala i ředitelka národní přehlídky ve Vysokém nad Jizerou Svatava Hejralová. Brněnský herec Zdeněk Junák, kamarád brněneckých ochotníků, soubor pozdravil už o týden dříve ve svém rozhlasovém pořadu. Avšak - k velkému překvapení všech - se Zdeněk Junák během úvodního slova vedoucí souboru Milady Pavlasové objevil na jevišti a svůj pozdrav dokončil osobně. Různá překvapení byla hlavním motivem celého večera, členové souboru si nachystali scénky, výstupy i tanečky, o nichž vždy vědělo jen pár lidí. Vzpomínalo se také na ty, kteří pomáhali nebo pomáhají divadlu v Brněnci, ale na oslavy nemohli přijet, a samozřejmě na ty, kteří své „Zlomte vaz!“ přejí už z toho nekonečného hlediště tam nahoře. Přípitek protnul minulost, přítomnost a budoucnost, což bylo velmi symbolické a optimistické.

Kristýna Pavlasová
<http://ochotnici.brnenec.cz/>

OPERETA PŘIPOMÍNÁ FRANTIŠKA PREISLERA

Letošní rok byl v České Třebové vyhlášen rokem místního divadla a byly vzpomenu ty i slavné osobnosti divadla a filmu, které s městem mají co do činění. Uplynulo např. 130 let od narození slavné české divadelní i filmové herečky Zdenky Baldové, které byla odhalena pamětní deska. Také letos uplynulo 85 let od narození herečky Mileny Asmanové roz. Reindlové (působila především v Ostravě) a 100 let od narození Františka Preislera, hudební-

Foto Martin Šebela

ho skladatele a významného dirigenta, autora hudby k jediné operetě, kterou zkomponoval - *Šly panenky silnicí*. A **soubor Hýbl** letos slaví 135 let trvání, i to bylo důvodem, že v pátek 23. října uvedl premiéru Preislerovy operety. Jiří Jireš, režisér inscenace, nám o tom napsal:

„Ve čtyřicátých letech minulého století to byla velká opereta, ve které nechyběly taneční scény, balet, velké róby, cylindry a další vybavení, které k takovému dílu patřilo. V Praze její uvedení dokonce dirigoval Rudolf Piskáček. Hudební stránka je poměrně náročná, autor hudby nechtěl, aby se, třeba jen některé motivy, podobaly operetám jiným. Písňe, většinou duety, jsou zpívané 'proti sobě', ale musím říct, že zpěváci se s tím vyrovnali velice dobře. Horší je to s částí textovou, je poplatná čtyřicátým letům, mluví se např. i o Hitlerovi. Napsal to Bedřich Vilský, přední herec divadla v Českých Budějovicích. Jak se ti dva seznámili, se mi nepodařilo zjistit. Podle některých pramenů byla opereta napsána na objednávku státních drah. Ve stručnosti k ději: Železniční hlídač stanice Dříný nad Bublankou se domnívá, že má náhradní volno a nechá návštěvnicko na stůl. Vlak zastaví a tím zabrání nehodě, protože několik metrů za tímto místem je podemletá trať. Stane se tak zachránce a je pozván na zá-

mek, kde má být jmenován přednostou a jako hodnost získat červenou čepici. Předtím se ještě seznámí se sběratelem starožitností, který nepochopí vyprávění hlídače o vojně, kde sloužil u kanonýrů a obsluhoval Tlustou Bertu, což je kanón. Starožitník se domnívá, že Tlustá Berta je milá hlídače a ten s ní má dítě. Což se donese na zámek - a hlídač nemrava je ze zámecké společnosti vyhozen. Nakonec to všechno dopadne dobře, hlídač červenou čepici získá, ale je to nervák až do konce.“

Jiří Jireš

P.S. Během přípravy materiálu pro toto číslo Divadelní Hromady přišla z České Třebové také smutná zpráva: Ve věku 77 let nás opustila navždycky dlouholetá členka divadelního souboru Hýbl a manželka jeho někdejšího předsedy, milá Hanka Dobrovská. Byla pečlivá pomocnice i dobrá herečka, byť nepříliš obsazovaná, o to lepší kamarádka. Kdo ji znali, z těch dříve narozených i loutkářů, na ni budou jistě v dobrém vzpomínat. Já například na doby, kdy jsme v roce 1966 otevřeli *Pastí na myši* Malou scénu, na *Rumcajse*, na *Hru o lásce a smrti*. Vždycky byla někde poblíž, pokud zrovna ne přímo na jevišti. Čest její památce!

Saša Gregar

ORLICKO-ÚSTECKÝ DIVADELNÍ SPOLEK VICENA

CHYSTÁ SE PREMIÉRA V RYTMU TANGA

Po komediálně laděné éře posledních premiér v divadelním spolku Vicena v Ústí nad Orlicí, přistoupili jeho členové k vážnějšímu tématu. Režisér Jan Štěpánský zvolil divadelní hru *Isabelly de Toledo V rytmu tanga*. Příběh o lásce a věrnosti až za hrob, hru plnou něžnosti ale i hořkosti, stejně jak to chodí v životě. Stárnoucí tanečník Max těžce nese problémy, s kterými se ve

Bedřich Ducháček a Hana Pauková
jako manželé ve hře *V rytmu tanga*,
foto Petr Wagenknecht

svém manželství potýká jeho syn Pierre. Jan Štěpánský vedle režie ztvárnil i roli Maxe, Bedřich Ducháček se představí v roli jeho syna Pierra a manželku Alici hraje Hana Pauková. Premiéra byla připravena na 4. prosinec 2015 v Roškotově divadle v Ústí nad Orlicí a byla to česká premiéra! Ale ještě předtím viděli tuto inscenaci v předpremiéře diváci v Orlickém Podhůří-Říčkách a ve Svratouchu.

MLADÁ SMĚNA VICENY SE HLÁSÍ

Skupina mladých členů spolku Vicena se pustila s odvahou do samostatné práce a nacvičuje divadelní hru *Donalda Churchilla Natěrač*. Úkol o to těžší,

Martina Kodytková a Eva Stejskalová
ve hře *Natěrač*, foto Pavel Sedláček

že tato komedie proběhla v televizním zpracování na našich obrazovkách. Klasickou zápletku s manželskou nevěrou se pokusí pomoci řešit natěrač, který náhodně přijde dokončit objednanou zakázku. Role natěrače se ujal Michal Blažek, nevěrnou ženu představuje Martina Kodytková, podváděnou manželku ztvárňuje Eva Stejskalová. Celý podzim probíhají zkoušky a přípravy, aby plánovaná premiéra na konci února již spadala do rámce oslav 120. výročí divadelního spolku Vicena, které připadá na rok 2016.

HYNEK VICENA MÁ SVOJI STUDÁNKU

Vicenova studánka se zaskvěla
v plné kráse, foto Pavel Sedláček

Od roku 1942 existuje na severním svahu Andrlova Chlumu nedaleko Ústí nad Orlicí. Nad vytékajícím pramenem ji vybudoval tehdejší šéf městské vodárny Václav Vágner. Studánku věnoval ústeckému rodákovi Hynku Vicenovi, zakládajícímu členu prvního sdružení divadelních ochotníků (1836), divadelnímu řediteli a blízkému příteli J. K. Tyla. Jméno Hynka Viceny nese ústeckoorlický spolek divadelních ochotníků již 120 let a svému patronovi dělá svojí činností čest. Sedmdesát let zanechalo na studánce své stopy. Ústečtí divadelníci se proto chopili iniciativy a za finanční podpory Města Ústí nad Orlicí a Správy městských lesů byla studánka zrekonstruována, vyčištěno prameniště a upraveno okolí. Kamenické práce provedl místní kameník z nedalekých Libchav Miroslav Rohun. Spolek Vicena převzal nad studánkou trvalou péči. Jeho členové se podíleli na výsadbě zeleně, úklidu okolí a úpravě přístupové cestičky. Studánka je

vedle úspěšné činnosti spolku Vicena pěknou vzpomínkou na orlicko-ústeckého rodáka.

ORLICKÁ MASKA PODRUHÉ

Krajská přehlídka amatérského činoherního divadla v Pardubickém kraji se uskuteční ve dnech 10. až 13. března 2016 v Malé scéně Ústí nad Orlicí. Bude se hrát v Roškotově divadle i na jevišti Malé scény, kde bude také centrum přehlídky. Bližší informace: lenka.janysova@gymnuo.com

Pavel Sedláček, místopředseda divadelního spolku Vicena

DIVADELNÍCI V HOLICÍCH SKUTEČNĚ NEZAHÁLÍ

S „oprášeným“ autorským představením Pavla Hladíka *Šťastné a veselé*, jehož premiéra byla loni v prosinci, vystoupili na nesoutěžní přehlídce v Týništi nad Orlicí a na programu mají i řadu dalších repríz, před Vánoci je o tuto hru velký zájem. Na postupové přehlídce v Červeném Kostelci budou holičtí hrát novou inscenaci *Poslední doutník*, která měla premiéru na jaře. Do toho zkouší novou inscenaci, tradičně v předvánočním čase se totiž očekává premiéra, tato byla 19. prosince 2015 a to Goldoniho *Treperendy* v režii Pavla Hladíka.

Pavel Hladík si vybral známou a mnohokrát hranou Goldoniho hru z žánru „commedia dell'arte“ o ženském klepaření, jež dovede nastavit sňatku milenců neuvěřitelné překážky. A jelikož autor postavami nešetřil, najdou uplatnění všichni členové Divadelního souboru Kulturního domu Holice. Další inscenaci holického souboru připravuje režisérka Jitka Juračková, Churchillovu hru *Natěrač*, premiéra bude v sobotu 19. března 2016.

Hry Donalda Churchilla, který byl velmi úspěšným dramatikem a divadelním i filmovým hercem se často v Česku

hrají. Churchill je autorem tzv. „hereckých“ komedií, v *Natěrači* rozvíjí situaci klasického milostného trojúhelníku... A další chystanou novinkou bude autorské představení, hra Vítězslava Welche v režii Ludka Kaplana *To je přepadení, pěkně prosím!*, chystaná na 23. dubna 2016. Komédie o jedné nepovedené loupeži, která vlastně ani loupežít být neměla. Jedno je však jisté, nic nedopadne tak, jak si původně představujete... Hru napsal holický rodák (autor úspěšných detektivek) a docela dobře se hodí i do konceptu oslav 680. výročí první písemné zmínky o Holících - zároveň je „šitá na míru“ Divadelnímu souboru KD Holice.

Jiřina Bucharová

BŮH MASAKRU V DIVADLE JESLIČKY

motto:

„Jsme to, co jsme. Nosíme masku, abychom vypadali silnější. Ale jsme tak zranitelní! A směšní!“

V divadle **Jesličky Josefa Tejkl** **Hradec Králové** nastudovali hru Yasmíny Reza *Bůh masakru*, vynikající hořkou komedii o tom, že v každém z nás dřímá sobectví, agrese a touha vrazit tomu druhému pěstí. Jedenáctiletý Stanislav a jeho kamarád Bruno se poprali na dětském hřišti. Rodiče chlapců se setkávají, aby nepříjemnou situaci v klidu a přátelské atmosféře vyřešili. Jde přece o chápavé, vzdělané a rozumné lidi! Stačí drobná neshoda, jediné nevhodné slovo, které rozpoutá bouři, v níž veškeré zásady života v civilizované společnosti rázem ustupují stranou. Dobré úmysly vybuchnou jako domácí pyrotechnika v ruce – a duchovní boj je najednou krvavý jako bitva. Zákopová válka se dá vést i uprostřed obývacího...

Režisér Josef J. Kopecký nám k tomu řekl: „S nápadem inscenovat tuto komedii přišla Tereza Vodochodská. Nejprve mi o ní vyprávěla, pak se zeptala, zda bych ji nechtěl režisovat. Nevěděl jsem, do čeho jdu. Komédie

nejsou zrovna látkou, o kterou se obvykle zajímám. Nicméně...Četl jsem scénář, a bavil se, královsky. První, co mě napadlo, byly „koalice“, jak je člověk stále znovu a znovu utváří, mění jejich složení, sám se přimyká k dalším a dalším. K jiným. Tak přece měníme koalice i v případě blízkých, uzavíráme „opoziční smlouvy“, jen abychom do ruky dostali trumf. A vyhráli, porazili, třeba, je-li to nutné, i manžela či manželku. Druhé, co mě napadlo, byly masky. A demaskování. Ztráty „vnějškových rolí“, které přijímáme. Z různých důvodů, třeba proto, abychom vypadali silnější nebo společensky přijatelnější. Což se může stát nejslabším článkem řetězu, stáváme se bohužel ještě zranitelnější, než jsme ve skutečnosti. Vypadá to jako vážné téma. A ono vážné skutečně je. Nicméně Yasmína Reza ho podává s takovou lehkostí a dávkou humoru, že se všichni baví. Bavili jsme se jako inscenátoři a doufám, že se budou bavit i diváci.

Takže: vítejte do světa hořké komedie o obyčejných lidech, takových, jací jsme my i vy. A nebojte se zasmát. Bude to smích osvobozující a uvolňující, byť si uvědomíte, že se vlastně smějete sobě...“ Inscenace měla premiéru 28. listopadu 2015 v režii Josefa Jana Kopeckého a s herci Janou Portykovou, Zdeňkem Tesařem, Terezou Vodochodskou a Karlem Peškem.

-red-

ALLELUJA, SVATÁ NITUŠ!

Od poslední premiéry **novobydžovského divadelního spolku Jirásek** už uplynuly tři roky, soubor si v té době ale zahrál mnoho repríz dřívějšího *Limonádového Joe* a komedii *Tři v tom* dokonce i v pražském Činoherním klubu. Od začátku letošního roku se rodila nová inscenace *Alleluja, Svatá Nituš!*, kterou režíroval opět Alexandr Gregar.

Nastudovat *Nitušku* bylo dávným přáním členů divadelního souboru Jirásek, kteří se s hudebním žánrem potkali už několikrát, mnozí jsou členy

místních pěveckých sborů či muzikan-
ti nebo učitelé hudby. Text inscenace
sice vychází z klasické úpravy Oldřicha
Nového, ale inspirací bylo i její zpraco-
vání v Divadle Jesličky v Hradci Králo-
vé z roku 1994, které nabídlo zajímavý
odstup od tradičního pojetí. Ostatně
Jan Dvořák svou tehdejší inscenaci
nazval *Co zbylo z Mam'zelle Nitouche...*
Úprava pro Nový Bydžov byla použita
s Honzovým laskavým svolením.

K nastudování se sešel skoro celý
novobydžovský soubor, účinkuje více
než čtyřicet jeho členů, i těch nejstar-
ších, někteří si jeviště ozkusili poprvé.
A koncept novobydžovské inscenace
je ušit na míru jeho členům. Mnohé
bylo třeba krátit či nově přidat, ze zná-
mé operety toho ale zbylo ještě dost
a dost. Samozřejmě hudba a písničky,
občas v nečekané verzi. Přípravy zača-
ly už v roce 2012, hned po premiéře hry
Tři v tom, pracovat se však začalo te-
prve v únoru 2015. Soubor podstoupil
náročnou hudební a pěveckou přípra-
vu a po celý rok desítky zkoušek, které
členům souboru Jirásek přinesly nejen
novou zkušenost, včetně potu a slz, ale
hlavně radost z krásné muziky a hravé-
ho potýkání s legendární operetou.

V hlavních rolích uvidíte Václava
Tláskala jako Floridora-Celestina. Ve

Třech v tom zaujal skvělým výkonem
jako hráč na bici - ani v *Nitušce* se
svého mistrovského nástroje nevzdá.
Hlavní roli hraje a moc pěkně zpívá
Pavčina Strnková, duše souboru. Jak
známo, Mam'zelle Nitouche, slečna
Netýkavka si nakonec vezme za muže
poručíka Fernanda de Champlatreaux,
kterého s chutí hraje Petr Kruliš, roli
Majora Chateau - Gibus si užívá Jiří
Vacek a Matku představenou Světlá-
na Vacková, operetní subretě Corině
přidala svůj temperament Eva Staň-
ková. Jevišťe se samozřejmě hemží
dalšími herečkami divadla v Pontarcy,
francouzskými důstojníky, chovankami
i starými klášternicemi kláštera U vla-
štoviček a dalšími postavami, i nečeka-
nými. Hudebního nastudování se ujal
výborný muzikant Miroslav Vobořil, kte-
rý dal dohromady skvělou divadelní ka-
pelu. O druhém listopadovém víkendu
zažilo novobydžovské divadlo tři zcela
vyprodané premiéry a *Nituška* má za
sebou i první zájezdy do Jaroměře
a na Nový Hradec Králové.

-sg-

<http://www.dsjiirasek.cz/>

OSAMĚLÉ VEČERY S TRANSFORMACÍ

Hlásím z **havlíčkobrodského Adi-
vadla**: na jaře jsme zdárně zvládli pře-
hlídku *Dospělí (pro radost) dětem*, leč
v řadách našich řadí choroby rozličné.
Už od počátku roku, takže co se loni na
podzim rozezkušelo, na jaře se různě
přeobrazovalo, pak přišlo prázdninové
období a v září se vlastně začíná zno-
vu... A dát do kupy na zkoušku čtyři lidi
se jeví jako prakticky neřešitelný úkol.
Drtivá většina provozuschopných kole-
gů pracuje ve zdravotnictví a turnuso-
vých provozech - a vrchní sestra, ani
Japonec neberou na potřeby amatér-
ské Thálie ohledy. Ještě, že jsme si
minulý rok úplně přestavěli klubovnu,
která může fungovat jako zkušebna,
jeviště kulturáku nebývá vždy k dispo-
zici. A tak zatím obehřáváme starší věci
po venkovských sálech a hospodách.

A také čile transformujeme naše
sdružení na spolek. Abychom to ne-
měli tak jednoduché, kolegové se ha-
šteří, čímž se nám ta transformace
stává zábavnější a výsledky její jsou
v nedohlednu. Ale toho bohdá nebude,
abychom k lednu zanikli nepřetransfor-
movaní.

Byť většina kolegů tvrdí, že v létě se
divadlo nedělá, řekli jsme si s Lídou
Honzovou, že to není pravda. Dospěli
jsme tak k nejmenšímu možnému mo-
delu divadelní produkce - jediné účín-
kující herečky! Což má výhodu, sejde
se sama se sebou prakticky vždycky.
Letitý přítel Jirka Klapka mi před rokem
dohodil text z pera rozhlasové redak-
torky Mileny Štráfěldové, který jeho
Česká asociace rusistů vydala knižně,
Osamělé večery Dory N. Je to mono-
log sedmdesátileté dcery nad obrazem
a dopisy její matky Boženy Němcové.
Docela nás to chytilo, udělali jsme si
radost a premiéra byla 19. listopadu,
pár představení plánujeme na prosinec
a leden - a pak se uvidí.

Theodora Němcová, které doma ří-
kali Dora, byla v pořadí třetí z čtyř
dětí Boženy Němcové. Přestože od
dětství trpěla tuberkulózou mízních uz-
lin, přežila o mnoho let všechny tři bra-
try. Samotářská a uzavřená bytost se
celý život vyhýbala oslavám své matky
a k výpovědi o jejím životě ji přiměl ji-
čínský profesor Lelek až v r. 1912. Mi-
lena Štráfěldová otevírá v rozhlasové
hře jejím prostřednictvím jiný a mnohdy
nečekaný pohled na slavnou českou
spisovatelku. Od rozhlasové hry pak už
byl jen krůček na jeviště. Nejprve byla
uvedena v Praze na Palmovce, odkud
se přestěhovala na Fidlovačku, uvádí
ji též divadlo v Českých Budějovicích
a teď i my. Takže jsme třetí, v amatér-
ské lize první. Lída nesleze zhruba 80
minut z placu. Jak se nám to povedlo
nebo nepovedlo, musí posoudit divák.
Coby zainteresovaná osoba nemohu
ani naznačovat. Ale premiérové pub-
likum vyjadřovalo spokojenost, stejně
jako autorka, která z Prahy na Vysoči-
nu dorazila. A když byl konec, tak jsme
se pak v klubovně všichni nafutrovali
kysaným zelím, kterého Lída během
zkoušení nakrájela desítky hlávek, po-
slušna nejdůležitějšího režijního příka-

DS Jirásek Nový Bydžov,
Alleluja, Svatá Nituš!

Lída Honzová ve hře Osamělé večery Dory N

zu - „Lído, musíš to zelí krájet najemno!“ Vždycky po zkoušce jsme ho pak ládovali do sklenic, aby byla bašta. Dá-li Bůh, tak se s Dorou uvidíme v únoru v Červeném Kostelci. I se zelím...

František Štibor

ÚPLNĚ NOVÁ POHÁDKA V TURNOVĚ

V turnovském divadelním studiu máme s Jiráskovou *Lucernou* své zkušenosti, v devadesátých letech jsme inscenovali „Báchorku o lípě“, s živými muzikanty, dětmi, skřítky a kontaktně v uličce. Vrchního hrál pan Míla Holas, dnes nejstarší člen souboru (1919). Významně jsme se podíleli i na společné inscenaci – happeningu s Černými Šviháky a Triariem *Lucerna čili Laterna magika* v rámci Lojzíkova Machova, kde Vrchního hrál Pepa Tejkl. Tak silné osobnosti jsme nemohli nahradit, a proto byl Vrchní škrtnut, s ním i muzikanti a další drobné postavy. Vše vzniklo z potřeby přiblížit tuto tradiční hru českého repertoáru co nejmenšímu divákovi. Udělali jsme si totiž v jedné hospodě anketu s jedinou otázkou: Kdo napsal *Lucernu*? Nevěděl to nikdo,

s výjimkou jednoho stolu, kde seděli známí muzikanti. To je ale průšvih - završil stůl herců! A tak vznikla pohádka. Zvolili jsme princip jako v minulé *Šaškovské pohádce*, kde je dvojice šašků a postupně vyčarovává z „kouzelné“ lucerny postavy kněžny, mlynáře, Haničky, vodníka Ivana a Michala a nakonec i Kláskovou.

Režie se po delší odluce zapříčiněné zakládáním rodiny, opět ujala Lenka Dekány Lebedová, která díky své profesi dobře zná děti a udrží uzdu fantazie herců na míře přijatelné i pro čtyřleté. Své si však najdou i dospělí a dokonce i znalci Mistrova díla, neboť v drobných momentech je použit původní text. Do rolí šašků obsadila dvojici Jakub Chundela – Petr Haken, ostatně Chundelovi a Hakenovi spolupracují v Turnovském divadle více jak 50 let. Oba mají za sebou řadu rolí a ani ostatní herci nejsou na jevišti žádnými nováčky. Eva Zahradníková a Lenka Meixnerová alternují kněžnu, Kristina Hakenová hraje Haničku, Jiří Vlasák mlynáře, Matěj Hajn mladého a Ivan Kunetka starého vodníka, do role Kláskové obsadila režisérka sebe (v *Báchorce o lípě* hrála dítě a skřítko, v *Laterně* Haničku - jak ten čas letí).

Jako každá *Lucerna*, je i ta turnovská především o národní hrdosti a jako každá pohádka o vítězství dobra nad zlem. Inscenace je scénograficky ve-

lice jednoduchá, přesto působí tajemným dojmem. Rádi přijedeme zahrát kamkoliv, kde disponuje pořadatel více světly. Máme však i verzi na omezené množství a vozíme světla vlastní.

Lenka Dekány a Petr Haken

NECHANIČTÍ JSOU KONEČNĚ „DOSPĚLÍ“

Od 23. 6. 2015 jsme úředně registrovaný samostatný občanský spolek. I nadále jsme však rádi za podporu města Nechanice, které se snažíme zdatně reprezentovat. Další novinkou pro náš soubor byla účast na prvním intenzivním soustředění, které proběhlo na začátku července v lázních Velichovky - i díky dotaci města. V letošní divadelní sezóně se intenzivně připravujeme na premiéru hry *Drcla loktem vo kredenc*, kterou 5. a 6. března 2016 završíme už 3. divadelní přehlídkou ochotnických spolků v Nechanicích. Kromě toho jsme stihli přijmout pozvání k hostování na Hrádku u Nechanic, tam jsme si poprvé vyzkoušeli vystoupení „pod širákem“, také nás pozvali do Smiřic a Lovčic. Zahajovali jsme i divadelní přehlídku Symposion Třeběchovice, kde pro nás jako překvapení

Z představení Hrobka s vyhlídkou
DS NOS Nechanice

připravili prohlídku Muzea betlémů. Všude bylo výborné publikum. Všem spřáteleným ochotníkům ještě jednou děkujeme za pozvání a skvělou péči.

NOS

– *Nechanický Ochotnický Spolek*
<http://ochotnici-nechanice.webnode.cz/>

RYCHNOVSKÝ TYL OBNOVIL ČINNOST

Od roku 1998 se v Rychnově nad Kněžnou hrálo amatérské divadlo pod hlavičkou soubor Pelcova divadla. Do roku 2009 soubor uvedl celkem 8 inscenací, v režii se vystřídali Miroslav Zounar j.h., Josef Bahník, Ivana Kučerová, Jiří Holý a Jan Kráčmer st. Potom vznikl Rychnovský Amatérský spolek (RAS), který uvedl jednu inscenaci, 14. 12. 2012 premiéroval muzikál *Malované na skle*.

Na začátku roku 2014 (14. 1.) byla svolána schůzka rychnovských ochotníků a příznivců divadla a na ní bylo dohodnuto, že bude obnoven **Divadelní spolek Tyl** a o rok později, 4. února 2015, měla premiéru inscenace *Madam, zvoní*. Výraznou úpravu původního textu Francoise Campauxe (1906 - 1983) provedli pánové Koráb a Uhlíř a tak vznikla bláznivá komedie o tom,

co může způsobit záletný, někdy zmařený manžel, uražená manželka, milující, ale cynické děti, jedna cikánka a nadržený tchán. Co všechno zažije madam - milenka se svojí služebnou Josefínou, když neustále „někdo zvoní“...

Obnovený rychnovský ochotnický spolek Tyl letos uvedl svou druhou inscenaci, hudební komedii Jiřího Brdečky *Limonádový Joe*. Režisér Josef Koráb hru upravil hlavně po hudební stránce, přidal i několik písní, které v původním textu nejsou. Součástí inscenace je živá kapela, známá jako Pružná těla z Vamberka, zde vystupující pod názvem Sombra. Čtrnáct ochotníků souboru Tyl vám necelé dvě hodiny, které představení s jednou přestávkou trvá, bude nejen hrát, ale i zpívat a tančit. Inscenace je laděna až do drasticky komediální formy, která se všem drží v mezích vkusu. (Premiéra byla 12. listopadu 2015.)

Karel Uhlíř

<http://ods-tyl-cz.webnode.cz/>

LIMONÁDOVÝ JOE V RYCHNOVSKÉM TYLU

V doslovu ke třetímu vydání (své takměř prvotiny z půli 40. let minulého století) napsal autor Jiří Brdečka mj. toto: „Co bylo příčinou úspěchu mé

knihy? Absurdita situací? Kombinace rodokapsové fikce s mými tehdejšími znalostmi autentického pohraničí? Nevím.“ – Ale my možná víme. V té Brdečkově knížce o „Limonádníkovi“ je kus jeho i naší mladosti. Nesmíme zapomenout ani na kongeniální filmovou adaptaci z let šedesátých.

A tak, objeví-li se někde odvážlivec, který se rozhodne pro realizaci divadelní, vděčné davy neodolají. Nejinak tomu bylo ve čtvrtek 12. listopadu 2015 ve skvostně restaurovaném Pelcově divadle v Rychnově nad Kněžnou, kam lačné diváky k opulentní zábavě pozval staroslavný ochotnický spolek Tyl, už poněkolkáté znovu oživlý. Inscenaci *Limonádového Joe* v režii „mosteckého navrátilce“ a pradávného Rychnováka Pepy Korába oslavil svou již 138. sezónou.

Je třeba říci, že premiéra s živou muzikou v podání kapely Pružná těla alias Sombra má nakročeno velmi dobře. Snad je potřeba vzájemně se sehrát, rozdychat a uvolnit, zejména začátečnický kompars. I jemu vdechnout přesvědčení, že úvodní rvačka a jednání štamgastů v saloonu musí dynamicky rozehrát publikum, aby hru přijalo hned zkraje. Zkušené divadelníky si pak diváky podmaní snáze. Bylo na co se dívat, především na radost ze hry, jakou projevili Tornádo Lou v podání Slávky Kašparové nebo Horác Karla Uhlíře, desperáti v čele s Honzou Kráčmerem i Winifred, tatíček a ostatní. A krásné kostýmy i scéna, skvělý zvuk! Mohutné potlesky se čtyřmi závěrečnými oponami mluví za vše.

A proč byl ten Horác tak zlý? Samozřejmě, autor mu to přikázal, jak to známe z Brdečkovy knihy. Ale především proto, aby se ukázaly ctnosti Limonádového Joa. Ten je v Rychnově opravdu velký, dokonce o dvě hlavy než zločinný Horác. A tak to má být, hra se neobejde bez happyendu – „padouch nebo hrdina, všechno jedna rodina“, zvlášť když i nás spojuje kakaová skvrna velikosti mexického dolaru. Nezbyvá, než rychnovským poděkovat za krásný návrat do let teenagerských, do dob malin nezralých. A až bude souhra, jak se patří, nebude váznout text, tak to bude skvělá podívaná, i „poslouchaná“,

Jaroslav Havel a Slávka Kašparová v *Někdo zvoní*

Tyláci, snad až na jeden kiks, zůstali zpěvní. Tak ať vás čeká co nejvíc repríz s diváky stejně spokojenými, jako byli ti na premiéře.

Jana Albrechtová

ZDOBNIČAN VAMBERK

POD SPOLUTAKTOVKOU
SAŠI GREGARA

Deset dnů po rychnovské premiéře „*Limonádníka*“ mohli milovníci amatérského divadla zavítat (v neděli 22. listopadu 2015) do Pelcova divadla na reprízu jedné z nejoblíbenějších detektivek Agathy Christie *Deset malých černoušků*, která se podle její úspěšné filmové adaptace z roku 1974 hraje pod názvem *A pak už tam nezbyl ani jeden*. Vamberský divadelní spolek Zdobničan se v roce 125. výročí slavné britské „první dámy detektivky“ připojil k neuvěřitelným sedmi stům našich ochotnických souborů, které tento text, autorkou v roce 1951 převedený z románu na jeviště, nastudovaly.

Ke spolupráci si vamberská (hrající) režisérka přizvala Sašu Gregara, který stál i za scénografií a skvělým výběrem hudby. Jeho zkušená ruka pomohla – hned od prvního pohledu na výtvarně poutavou scénu a poslechu zvukových efektů a hudby – vytvořit případnou atmosféru a navodit situaci, do níž se postupně včleňují všichni vystupující. Od počátku se podařilo vtáhnout diváky do příběhu a „jedné z nejrafinovanějších a nejuněšších detektivních konstrukcí“, jak se o románu Agathy Christie psalo už před druhou světovou válkou.

Příběh dobře známe, desítky navzájem neznámých lidí dostane pozvání od neznámého svolavatele (ve video-projekci Saša Gregar), aby se sešli v tajemné, ale pohostinné vile postavené na útesu skály jinak pustého ostrova. Každý si, krom zvědavosti, přiváží i temné tajemství dávných prohřešků či zločinů, z nichž jsou postupně obviněni a potrestáni smrtí – podle slov dětské říkanky o deseti černoušcích, která v rámu visí nad krbem (říkanka

Petr Barvínek, Kateřina Kosková a Jan Kráčmer
ve hře *A pak už tam nezbyl ani jeden DS Zdobničan Vamberk*

zní krásným dívčím hláskem v podání Sofie Čiripové).

Byť nežijeme na pustém ostrově, jsme dnes často svědky mnoha násilných smrtí, málem v přímém přenosu. O to těžší je zahrát situaci, aby naháněla strach. Ale vamberští ochotníci to zvládli a diváci se mu za to patřičně odvděčili. Získal si je blahobytně vyhlížející milovník jídla a pití, vybájený milionář a posléze policejní vyšetřovatel William Blore v podání Honzy Kráčmera, nečekaně mrazivá a nerudná fanatička Emily Brentová, jak ji hrála mnohotvárná Slávka Kašparová, utrápený sluha Rogers Jardy Havla i jeho rezolutní manželka, na níž si herecky smlsla Alena Joachimsthalerová. Působivý byl i její manžel Antonín v roli životem zkoušeného generála Mackenzieho i sošný a duchem jakoby nepřítomný Oldřich Plašil, který ztvárnil tajemného Dr. Armstronga. Nezaostal ani Daniel Dostál v roli postrachu silnic, rozevlátého mladíka Anthony Marstona a Karel Uhlíř si polebedil v postavě decentního, zdánlivě nenápadného a spravedlivého Sira Lawrence Wargrava, v závěru však, nu, nebudeme prozrazovat. Veře Claythornové i kapitánu Lombardovi v podání Kateřiny Kostkové a Petra Barvína popřála autorka i inscenátoři šťastný happyend... Na děkovačku přišli herci s atributy vražedných nástrojů, kterými byli sprovozeni ze světa. A dočkali se dlouhého, zaslouženého

potlesku. Je třeba dodat, že Slávka Kašparová, Karel Uhlíř, Honza Kráčmer i Jarda Havel hráli i v *Limonádníkově* s nemenší vervou. A letmo prozradili, že je čeká další premiéra.

Takže: dokud se na Rychnovsku takhle intenzivně hraje, není se čeho bát, ještě se neumřelo. A nakonec si dovolím malou špičku: co kdyby ochotníci z Rychnovska také přiložili ruku k dílu i trochu jinak – a stali se členy Volného sdružení východočeských divadelníků, aby nás bylo víc a nebáli se vlka nic?

Jana Albrechtová

ŠPIONI NA BRÁNĚ

Záříjovou divadelní premiéru má za sebou spolek **Závěsné divadlo z Jičína**, který divákům představil volnou adaptaci klasického špionážního filmu *Tricet devět stupňů* od Alfreda Hitchcocka. Premiéra a následné reprízy zároveň uzavřely letošní festival Mezi patry na jičínské Valdické bráně, kde jeho hlavní část probíhala začátkem prázdnin.

Pro ochotnický soubor, jehož domovskou scénou je právě mezipatro Valdické brány v centru Jičína, bylo představení *Tricet devět stupňů* výzvou jak po

stránce technické, tak organizační. Na nezvykle malé ploše jeviště, limitované půdorysem věže, se divákům představila čtveřice herců, která na motivy Hitchcockova stejnojmenného filmu z roku 1935 ztvárnila na třicet různých postav. V inscenaci plné zvratů (vznikla podle divadelního textu scenáristy a herce Patricka Barlowa) se navzdory skromnému prostoru a omezenému množství kulís ve svižném tempu střídají aktéři, napínavé akční scény, komické situace s příslovečným ostrovským humorem i klasická klišé detektivních příběhů. Ačkoliv představení na malém jevišti nemůže svou výpravností konkurovat filmu, pestrá škála postav, vtipné kostýmy či drobné detaily na scéně pomohly navodit atmosféru rychle se měnících „lokací“.

Hlavní postavou příběhu s prvky groteskní parodie je britský důlní inženýr Richard Hannay, který se na krátkou dobu vrací z Afriky. Po návratu do londýnského bytu však postrádá dostatek vzrušení a běžným společenským životem je znuděn, ale jen do chvíle, než se podivnou souhrou okolností ocitne v krajně nebezpečném postavení. Je podezřelý z vraždy německé agentky a proto prchá před policií, současně se ale snaží odhalit špiónážní síť a na

vlastní pěst zabránit protistátnímu spiknutí. V jednotlivých rolích se divákům představili Vladimír Šoltys, Vladislava Wildová, Jiří Machula a Jiří Wilda, kteří se netajili tím, že si groteskní ražení hry opravdu užívali.

Jiří Němeček (Nové noviny)
<http://www.zavesne-divadlo.estranky.cz/>

*** FRAŠKY Z NOVÉ PAKY

Ochotnický spolek 3na3 při MKS Nová Paka uvedl 14. dubna 2015 premiéru frašek Hanse Sachse *Žhavé železo*, *Chtěl vysedět telata* a *O kádi*. Jak se předpokládalo, frašky měly úspěch, ale bohužel MKS dál představení nenabízelo a tak jsme je hráli zatím jenom de facto jednou, podruhé až 14. ledna 2016 dopoledne pro školy a odpoledne pro veřejnost v MKS Nová Paka. V současné době nacvičujeme pohádku *Princezny jsou na vdávání* ve společné režii, ale pod taktovkou současného režiséra a to mé maličkosti (Jakub Trnka). Pohádku pro jeviště

upravila členka souboru Nina Rulfová. A máme dva nové šikovné členy, studenty Kristýnu Pokornou a Jakuba Kašpara. Pokusíme se nastudovat hru *Eva tropí hlouposti*, do budoucna se chystám napsat čertovskou pohádku. S přáním pěkného dne hrající režisér a technik v jedné osobě

Jakub Trnka
Jakub.Trnka.127@seznam.cz

*** ALOIS JIRÁSEK VOJNARKA

Náš DS Jiráskova divadla Hronov připravuje hru Aloise Jiráska *Vojnarka*. Je to první hra, kterou Alois Jirásek napsal. Námět získal v osudu babičky Benešové ze Střenice na Litomyšlsku. Hra měla premiéru v Národním divadle v Praze 23. dubna 1890. Náš soubor sáhl po této hře ze dvou důvodů. Předně proto, že je to hra A. Jiráska, málo hraná a také proto, že bychom rádi dokázali přesvědčit své diváky i sebe, že je hra i v dnešní době hratelná a může i dnešního diváka zaujmout.

Hra má svou historii v několika provedeních Národního divadla, kde se v titulní roli vystřídal řada vynikajících českých hereček: Marie Hübnerová, Hana Kvapilová a později Marie Vášová a Marie Glázrová. V roli Jakuba Vojnara vystoupili Jaroslav Průcha, Jiří Plachý a Václav Vydra st. a v roli Antonína Havla Eduard Vojan a později Ladislav Boháč. Uvádíme to zde proto, že to svědčí o tom, že tyto výborné herečky a herci hru nepodceňovali a rádi v ní vystupovali.

Náš soubor uvádí hru po mnoha letech, kdy by se mohlo zdát, že její příběh už dnes nemůže diváky zajímat. Chceme hru hrát jako drama nešťastné lásky a to je téma, které diváky zajímalo a bude zajímat vždy. Chceme také jejím uvedením prokázat službu Aloisi Jiráskovi v době, kdy se zdá a někdy i namyšleně říká, že už nemá dnes divákům co říci. Rádi bychom dokázali opak a pokud se nám to podaří, bude to i projev úcty k našemu rodákovi,

Z představení *Třicet devět stupňů*, vlevo principál Závěsného divadla a režisér Jiří Wilda, foto Jiří Němeček

velkému a slavnému spisovateli – Mistru Aloisi Jiráskovi. Chceme *Vojnarku* uvést na počátku roku 2016 a na její premiéru vás srdečně zveme.

Miroslav Houštěk
<http://www.ds-hronov.cz/>

HODINA DUCHŮ V TŘEBECHOVICÍCH

Letošní "Dušičky" se našemu DS Symposion podařily oslavit více než stylově. Na 7. Listopadu jsme připravili premiéru inscenace s názvem *Hodina duchů*. Znamé Švandrlíkovy povídky propojují hrůzostrašné vyprávění s nadsázkou a vtipem. Zdramatizovala je naše paní režisérka Jiřina Krtičková a veselými písničkami doplnila Draho-míra Francková, výtvarně okořenila Lenka Faltová. Premiéra i první repríza, která proběhla hned druhý den, byla vyprodaná. Protože se v lednu začíná rekonstruovat trebechovický kulturní dům, naplánovali jsme hned další před-stavení ještě v tomto roce. Hrál se v neděli 13. 12. od 19 hodin v Kulturním domě v Trebechovicích pod Orebem. Pokud budete chtít vidět *Duchy* také v příštím roce, tak si nás pozvěte, moc rádi přijedeme.

DS Symposion Trebechovice p/O.
www.dssymposion.cz

V HLINSKU OBNOVILI ČINNOST DÍVADELNÍHO SPOLKU

Po téměř dvaceti pěti letech odpočin-ku a lenošení, nebo také klinické smrti (?), jsme obnovili v roce 2014 v Hlinsku činnost divadelního spolku. Z původního zůstali pouze dva členové a spolu s novými náš soubor DUHA překvapil hrou *Charleyova teta*. Byl to obrovský úspěch, pro nás i u diváků spokojenost veliká! Ale také závazek – budeme pokračovat dál a nastavenou laťku nadále zvyšovat? Premiéra nové inscenace hry *Dokonalá svatba* se konala prosinci.

Standa Rytych

DÍVADELNÍ SOUBOR JIRÁSEK CHOCEŇ UVÁDÍ PREMIÉRU HRY FILIP

Mysteriozní příběh, který vznikl na základě filmové předlohy, zavede diváky do temného domu, jehož poslední majitel před nedávnem zemřel. Průvodcem se stává Jeremy, pojišťovací agent středního věku, který přijíždí na panství sepsat pojistnou událost a zjiš-tit, zda neexistuje dědic, o kterém by se do chvíle úmrtí starého pána nevědělo.

O tom, že v domě zřejmě není úplně vše v pořádku, svědčí nejen podivné chování manželské dvojice, Jamesona a Mary, která se o dům celý život stara-la, ale i taková maličkost jako je malý kluk, hrající se sám na zahradě mezi hroby. To opravdu nikomu nepřijde div-né, že tam s ním nikdo není?

Měl-li někdo pochyby, zda divadelní-ci z Chocně berou divadlo vážně, věřte, že po tomhle představení v tom bude jasno. Tentokrát jsme se totiž rozhodli zabrnkat na vážnou strunu a postupně s diváky odhalit dávné tajemství jedné rodiny. Nevylučujeme, že úsměv v naší hře nemá místo, ale pokud bude dělat společnost občasnému mrazení nebo dokonce husí kůži, bude to pro nás znamením, že *Filip* už není jen text ve

scénáři, ale že opravdu začíná žít. A na to se moc těšíme.

Filip

DS Jirásek Choceň
Premiéra: 12. 12. 2015 v 19.30
na sále Panského domu v Chocni
Režie: Zuzana Pavlíčková,
Jan Meissner a Miloš Bezdíček
Hrají: Jan Meissner, Filip Švec,
Štěpán Ráček, Jana Pavlíčková,
Zuzana Pavlíčková a další

Dovolujeme si vás upozornit, že toto představení není vhodné pro děti do 12 let.

Zuzka Pavlíčková

DÍVADELNÍ SPOLEK OBĚDOVICE SE POPRVÉ PŘEDSTAVÍ NA PŘEHLÍDCE V MILETÍNĚ

Tradice divadelnictví v obci Obě-dovice sahá až do začátku dvacátého století, přesněji do roku 1909, kdy zde za účelem pěstování dramatické deklamace a zpěvu vznikl ochotnický spolek. S obrovským zápalom a nasa-zením dokázali jeho zakládající členo-vé i jejich nástupci přečkat hrůzy dvou světových válek, nicméně po té druhé následoval útlum, který se proměnil v pozvolný zánik. Trvalo to bezmála padesát let, než vznikla skupina stateč-ných, houževnatých a talentovaných budoucích amatérských herců, kteří do této malé vesničky ve východních Če-chách vrátili prkna, jež znamenají svět.

Divadelní činnost v Obědovicích byla obnovena v r. 2004, iniciátorem se stal budoucí scenárista a režisér Pavel No-vák, domovskou scénu našli v Hospo-dě U Vavřince.

Jejich první hrou byly *Hrátky s čer-tem* Jana Drdy. Od té doby nastudovali *Hadriána z Římsů* V. K. Klicpery, *Jezín-ky Bezinky* J. Kesserlinga, autorské hry Pavla Nováka *O zaláskované Jarušce Láskové*, *Normální bláznec*. V roce 2015 měla premiéru další jejich autor-ská hra *Domácí zabíjačka*, se kterou se soubor poprvé přihlásil na přehlídku v Miletíně.

DS Obědovice ve hře Domáci zabíjačka, foto David Kulda

z Gymnázia J. Ressla Chrudim a Tereza Macasová ze Základní školy ná-
břeží Závodu míru. Šťastní vítězové
obdrželi nejen šerpy a věcné ceny od
sponzorů, ale také pozvání k návštěvě
Filmových ateliérů Barrandov od pří-
znivce soutěže Reynolda Korantenga.
Také Český rozhlas Pardubice již tra-
dičně umožňuje vítězům představit se
v pořadu *Máme hosty*. Těmito zkuše-
nostmi se účastníci soutěže každoroč-
ně posunou kvalitativně kupředu na
startovní čáře svého života.

Mgr. Anna Kučerová

Na setkání s celým souborem a je-
jich posledním představením se těšíme
na Miletínském divadelním jaru 2016.

-red-
<http://ds.obedovice.cz/cz/>

MISTR SLOV, SOUTĚŽ NABITÁ POZITIVNÍ ENERGÍ

Zájem o rétorickou soutěž „Mistr
slov“, kterou před deseti lety pro své
žáky vymysleli učitelé češtiny na Zá-
kladní škole na nábreží Závodu míru
v Pardubicích, rok od roku stoupá. Le-
tos 16. listopadu se konal její jubilejní
desátý ročník a zúčastnili se ho žáci
z pardubických základních škol a os-
miletých gymnázií Pardubického kraje.
Jejich bezprostřední a spontánní mluv-

ní projev zaujal nejen odbornou porotu,
ale především publikum, které tvořili
sami soutěžící, jejich učitelé a žáci,
kteří při soutěži pomáhali s organizací.
Záštitu nad soutěží přijala i náměstky-
ně hejtmana Pk Jana Pernicová. Poro-
tě předsedal Petr Dohnal, ředitel VČD
a dalšími hodnotícími byli Jakub Rych-
tecký, náměstek primátora a Hana Po-
chobradská, zastupující Krajský úřad.
Všichni vyjádřili spokojenost s vysokou
úrovní účastníků v zacházení s mate-
řštinou.

V krátkých dvou až třiminutových
příbězích defilovali před přítomnými
domácí mazlíčci, vyprávěly se příhody
z prázdnin, řešily školní problémy i prů-
švihy a nejistoty při jednání s dospělý-
mi. Ale objevily se i události snové, až
surrealistické, úvahy o smyslu života
na tomto světě a o obavách nitra dět-
ské duše.

Nejvíce zaujala Anna Pánková

SOUBORY NA CESTÁCH

S DIVADLEM PO BANÁTU

V červenci jsme podnikli malé diva-
delní turné do Banátu. Tenhle kraj je
pro nás přitažlivý hlavně díky národní
sounáležitosti s místními Čechy, kteří
sem dorazili v 19. století, aby zalidni-
li odlehlý kraj monarchie. Dnes tu žijí
stále v souladu s přírodou a stále si
zachovávají i svůj mateřský jazyk. Češ-
tina v podání místních je jako bychom
podnikli výlet proti proudu času, až se
bojíte mluvit současným jazykem, po-
křiveným moderními vlivy.

Na cestu jsme naložili inscenaci,
která se dá hrát prakticky všude, dět-
skou adaptaci Shakespearova drama-
tu *Romeo a Julietka aneb Montekové
a Kapuletky*. V českých vesnicích jsme
hráli nakonec šestkrát. Gemník má asi
300 obyvatel a je centrem zdejší české
menšiny. V sále hospody se sešlo 70
diváků. Hráli jsme dvě odlišná před-
stavení, jedno spíše pro české turisty,
druhé pro místní, byla to zvláštní osvě-
ta, někteří z turistů byli v „divadle“ po
hodně dlouhé době a naši minimalis-
tickou adaptací byli překvapeni. Další
vesnice – Rovensko - je malá horská
víška. Improvizované jeviště jsme po-
stavili v parčíku na návsi, za zády kos-
tel, hned vedle hospoda. Asi dvacítko
diváků byla směsicí místních a turistů,

přišel i jeden Rumun a několik psů. Psi se zapojili do hry, pohozená loutka se stala jejich kořistí, jeden hafan se dokonce rozhodl hrát s Romeem fotbal. V Bígru jsme dostali k dispozici místní kulturák, říkají mu kamin. Ale nejdřív jsme si ho museli uklidit. Poslední akcí tu byla svatba, asi před deseti lety, pach zašlých časů byl ale inspirující, stejně jako posezení s místním harmonikářem. Zvuk českých písní se rozléhal hvězdy jižních Karpat. V Eibentalu jsme rozložili scénu v zahrádce hospody, měli tu dokonce „reflektor“, malou montážní vaničku. Po představení za námi přišla místní učitelka, že druhý den musíme ještě zahrát pro místní děti u jejich klubovny. Některé přišli i s rodiči.

Byli jsme tisíc kilometrů od domova, ale přesto si připadali jako doma mezi svými, jako u dědy na venkově. Kozí sýr, domácí mléko a zelenina, místní lahodné víno balkánského typu, rázovité postavičky venkovanů. Svět, který stojí za to navštívit. Měli jsme dobrý pocit, že si odvážíme spoustu zážitků, ale zároveň, že jsme díky divadlu i něco přivezli. A ještě složení výpravy: Zdeněk Vrága, znalec místních komunit, Petr, Vojta, Monika a Theresia Anna, divadelní sekce, Monika byla zároveň řidič a jediný člověk, který v téhle skupině uměl stát pevně na zemi a krotit umělecké vášně. A také bratr Jiří, zkušený cestovatel. Určitě jsme nebyli v Banátu naposledy, to nám je už teď jasné.

Petr Haken

JAROMĚŘSKÝ SOUBOR BODI V AUSTRÁLII A NA NOVÉM ZÉLANDU

Jsme loutkoherci z Jaroměře, kde stojí druhá nejstarší budova loutkového divadla v Česku, možná v Evropě. Je z roku 1928. V souboru nás je plus minus 18 lidí a hrajeme každý měsíc pohádky v klasickém divadelním kukátku, s půlmetrovými marionetami na nitích dlouhých 240 cm. Kromě toho vyjíždíme po vlastech českých i slovenských s malým, rodinným, marionetovým divadlem, s marionetami na drá-

Bodí z Jaroměře hráli dětem v Sydney

tě vysokými 30 cm. S tímto divadlem jezdíme hlavně s manželkou Libuškou, se kterou vedeme i celý loutkářský jaroměřský soubor. Navštívili jsme již přes 200 měst a obcí v celé naší krásné vlasti. A v létě se rádi každoročně vracíme do jižních Čech, kde hrajeme týden buď jen tak a do klobouku vybíráme ve Vodňanech, Volyni, Písku, Strakonici, Prachaticích, Hoslovicích a na hradě Helfenburku. V srpnu rádi hrajeme na dvoudenním festivalu na Svojanově, rádi se vracíme i do Jičína, Nového Města nad Metují, Červeného Kostelce, do Libčan... Je prostě mnoho míst, kde rádi hrajeme a kde nás

rádi vidí. Když jsem se ujal před lety funkce principála Boučkova loutkového divadla, prohlásil jsem, že divadlo jednou dostanu i za moře. Pak se jeden náš kamarád vydal do Austrálie za prací. Při jedné jeho návštěvě doma v Jaroměři padla slova o tom, že by nebylo špatné, zahrát loutkové divadlo dětem v Austrálii, v českých školách, třeba právě v Sydney. Oslovili jsme tedy tamní českou komunitu a začala e-mailová komunikace, která ovšem na nějaký čas ustala.

V loňském roce se konala v Praze konference předsedů krajských spolků z celého světa a tam se spolu

a taky v Perthu

daly do řeči dámy z Austrálie a ze Slovenska. Během rozhovoru přišla řeč i na nás, už tři roky jezdíme na Slovensko hrát v rámci pravidelných Dnů české kultury a nejsme u našich sousedů úplně neznámé divadlo. Hráli jsme v Piešťanech, Trnavě, Košicích, Staré Lubovni, Kežmarku, Michalovcích a Trebišově. Do Piešťan se každoročně vracíme v rámci Piešťanského rendezvous, téměř dva měsíce trvající přehlídky českého umění všeho druhu. Asi jsme se na Slovensku zalíbili, protože po pražské konferenci jsme se v Trebišovi sešli s paní Jitkou Smith z Perthu, která měla velký zájem o naše turné. Krátce po jejím návratu do Austrálie dorazil e-mail s pozváním a tak to začalo. Souhlasili jsme, samozřejmě a přišel další dotaz, zda bychom mohli hrát i na Novém Zélandu. I na to jsme kývli, taková nabídka se přece neodmítá. V tu chvíli jsme nepřemýšleli za co a jak tam pojedeme, prostě jsme viděli příležitost předvést něco z našeho klasického kumštu v zahraničí. A poslední změna přišla krátce před odletem, k akci se připojila i Canberra. Naše velvyslanectví projevovalo také zájem. Takže vše běželo k oboustranné spokojenosti. Jitka Smith vše doladovála ještě během turné, starala se o hladký průběh a pomáhala s koordinací. Bez ní by vše bylo zcela složitější, a proto jí patří velký dík! Bez ní bychom asi hráli v Horní Dolní a ne v Austrálii a na Novém Zélandu.

Objevily se i nečekané komplikace. Do Austrálie je problém dovážet dřevěné věci, což je u našich loutek, které mají dřevěná tělíčka a nožičky, dost podstatné. Museli jsme vyvinout a vyrobit speciální sadu, kde dřevo nahradila plastická hmota. Naštěstí to přes oblečky není vidět a na funkčnost to neubere. Strávili jsme celý půlrok vymýšlením a vyráběním „australské“ sady loutek. Problém se dotýkal i našeho dřevěného divadla, proto Roman vymyslel, že proscénium se natiskne na textil a divadlo na místě sestrojí z kartonů a beden od ovoce, tyček a stříbrné lepicí pásky. Problém byl i s financováním. Hostitelská strana sice nabídla, že pomůže, ovšem jen na své straně. Město Jaroměř nám poskytl podporu, za což jsme samozřej-

mě vděční, ale vzhledem k celkovým nákladům se jednalo o nepostačující částku. Takže přispěli sponzoři, firmy JUTA a REKO z Jaroměře. Největší část nákladů však zafinancovala firma Seco GROUP z Jičína, nebýt jí, nebylo by cestování zrovna růžové. Rozpočet turné dosáhl takřka 200 000 Kč, na nás připadla cesta tam a zpět a náklady, spojené s technickou přípravou představení. Ubytování, stravování, přelety, přejezdy, zabezpečení sálů v Austrálii a na Novém Zélandu hradila hostující strana. Pro představu – jen dvě letenky stály 65 000 Kč, náklady spojené s cestou dosáhly dalších cca 25 000 Kč.

Odletěli jsme 21. září a vrátili se 6. listopadu 2015. Na hlavní přesuny jsme vystřídali 14 dopravních prostředků – 10 letadel, 3 dodávky a jeden autobus. Urazili jsme přes 40 000 kilometrů, jen na přesuny v zámoří to bylo cca 7 500 kilometrů. Spali jsme celkem na 11 místech, navštívili pět měst v Austrálii a tři na Novém Zélandu. Loutky jsme převáželi z místa na místo v kufuru. Kašpárek měl privilegium, vezl se v Libuščině kabelce, občas dokonce v letadle seděl sám, pokud bylo místo na sedadle volné. Naši příznivci mohli celé putování sledovat, uveřejňovali jsme fotky na Instagramu a facebooku – ovšem, proč by se měli dívat stále na Libušku a na Romana v letadle, na letišti, před divadlem, na kopci, pod kopcem... Proto jsme všude fotili našeho Kašpárka – je z toho 350 fotek detailně mapujících celou naši cestu. Kašpárek byl na mnoha místech doslova atrakcí!

Z beden od banánů a podobných, z obalových kartonů, dřevěných tyček, lyžařských i golfových holí, bambusu, tyček od rajčat či rohových lišt jsme sestrojili celkem devět originálních divadélek. A na nich odehráli celkem 23 představení, šestkrát *Fausta*, devětkrát *Kašpárka a princeznu* a osmkrát *O Zubejdě Solimánské*. Uspořádali jsme šest workshopů, ze kterých vzešlo celkem cca 150 PEřáček. Naše představení vidělo asi 600 – 700 diváků z řad českých a slovenských krajanů. Pomáhali jsme i s organizací Festivalu české a slovenské kuchyně ve Wellingtonu, kde byl součástí programu společně s námi Kühnův dětský sbor (na něj se

dívalo o 32 diváků méně, než na naše vystoupení!).

A navázali jsme přátelské vztahy s mnoha zajímavými a milými lidmi, kteří se o nás starali, pomáhali s organizací a ukazovali nám krásy okolí. V Adelaide jsme strávili příjemné odpoledne s panem Karlem Řehořkem, který mimochodem pochází ze Dvora Králové nad Labem. Karel je loutkoherec, v Austrálii nejen že hrál se svou manželkou loutkové divadlo, ale vlastní také velikánskou sbírku loutek z celého světa, o všech nám řekl něco zajímavého a nakonec nám daroval dvě javajky, jednu hezčí než druhou. Dáme je do našeho Pidimuzea v Jaroměři na náměstí. Na oplátku jsme mu do jeho sbírky nechali naši princeznu.

Dojem z turné máme velmi dobrý, myslím, že jsme udělali kus dobré práce, rozdali hodně radosti a napomohli k šíření českého loutkářství mezi českou a slovenskou komunitou v Austrálii a na Novém Zélandu. Vezli jsme tam program hlavně pro děti, ale bavili se i dospělí. Děkujeme tímto všem ředitelkám českých škol a školiček, všem divákům, kteří přišli na naše představení i všem ostatním krajanům, kteří byli na našem turné jakkoliv zainteresovaní. Největší poděkování patří Jitce Smith, schopné a zapálené manažerce, bez níž by naše cesta nepřišla na svět. I mnohé jiné akce, které v Perthu pořádá. Dík patří i její kamarádce Zuzaně Vasitě z Melbourne, perfektní organizace byla i ve škole v Sydney, kde byl vidět velmi profesionální přístup celého kolektivu, vedeného Katkou Larbalestier. Podle ohlasů myslíme, že se nám turné podařilo a máme signály, že by bylo vhodné je za takové dva roky zopakovat. Tak uvidíme. Už se těšíme!

Roman a Libuška Bauerovi

REPORTÁŽ PSANÁ NA TAHU aneb dušičkový divadelní horor

Vše začalo v sobotu 7. listopadu 2015 v 7 hodin ráno, drobný podzimní déšť pomalu zhašel poslední hořící dušičkové svíce na hrobech těch šťastnějších z nás, kteří pozemský očistec

už mají za sebou. Z ranního šera se jako velká bílá rakev vynořila chrchlající dodávka a její motor naposled škytl u zadního vchodu do divadla J. K. Tyla v Červeném Kostelci. Z útrob divadelní márnice se začaly ploužit bledé stíny herců divadelního souboru Na tahu. Vyráželi právě na svou třetí divadelní výpravu do slovenského Filakova, na jejich Divadelní jeseň. S představením *Dítě, pes a starý herec na jevišti nepatří aneb CYRÁNO*. Bude to jejich cesta poslední?

Herci v pohřební náladě klopili oči, zdrceni faktem, že si za tři týdny od posledního představení nenašli čas ani na jednu zkoušku, toto ráno se jim na poslední chvíli podařilo odříznout režiséra, který se stylově pokoušel oběsit na tahu. Zatímco jedna část herců se snažila vyházet z nákladního vleku co nejvíc kulis a nahradit je lahvemi důrazně nedoporučovaného vína (název spolku Na tahu si vysvětlili po svém), druhá část utěšovala režiséra slibem, že budou zkoušet cestou. Ranní mlhu však proťalo zoufalé zavytí, nápověda oznámila, že se jí při čtení za jízdy dělá špatně. V režisérovy ruce se objevila břitva, byl však odzbrojen dřív, než bylo jasné, kam ostří mířilo.

Bílá rakev si stěračí promnula oči a rozjela se směrem ke slovenské hranici. Režisér seděl vpředu, hlavu

v oblaku zlého tušení, oči upřené do kalného podzimního rána protkaného provazy deště. Onen muž se snažil přes ponožky nacpané v uších neslyšet výbuchy hysterického smíchu za sebou, nebozí herci patrně smutkem z neuskutečněné zkoušky dočasně zešíleli. Cesta pomalu ubíhala prosvětlená ohýnky cigaret při krátkých zastávkách mezi stojany benzínových pump. Hejno krkavců, které nás celou dobu doprovázelo, tušíc tučnou kořist, bylo blíže k maďarským hranicím nahrazeno stejně hladovým hejnem supů.

Konečně na místě. Pochmurný den proťal paprsek světla a naděje, s úsměvem panenky Marie nás přivítal místní kulturní dobrý duch, Miládka Bolyošová. Začalo svítat na lepší časy. Nejdříve nás vzala na báječný oběd, potom na ubytování do františkánského kláštera. Zlá moc Halloweenu byla zlomena. Přivítal nás páter Stanko, náš dobrý známý z loňského roku. Ale našim dámám zkalilo pohodu, že páter Rafael, františkánský Alain Delon, byl odvelen na jiné místo. Ale konečně se podařilo udělat si čas i na zkoušku, režisérovi se štěstím rozzářila svatozář. Hned potom jsme se přesunuli do nám již dobře známého divadla (díky socialistické výstavbě jsme v přesně stejných už hráli i v Lučenci a Brezně). Nastaly malé technické problémy, nápovědu

a řidiče jsme narychlo museli přeškolit na zvukaře. A konečně začalo představení, dušičkové prokletí se rozplynulo ve smích a potlesku báječných diváků. Sešla se jich určitě stovka a bavili se zrovna tak dobře, jako herci na jevišti. Opona, konec, zvonec, dobojováno a opět zvítězily obě strany. Poté příjemná debata se členy místních ochotnických souborů, kořeněná teď již vítanými sklenkami vína, gurmánská večeře a čas režisérského štěstí. Návštěva pivnice neboli vinného sklípku Miláďčína manžela Attily. Při mnoha sklenicích výborného maďarského vína, zajídaného sýrem a uzeným masem od Vaců ze Studnice, jsme vstoupili do ráje.

A pak ráno snídaně v klášterním refektáři, připravená pečlivou rukou Miláďčinou, krátké, ale upřímné rozloučení a vyrazili jsme k domovu. Teď už ovšem nikoli posmutnělou bílou rakví, ale bělostným raketoplánem, místo havranů ho provázely labuť a mírové holubice, nebýt Karel Gott nemocen, jistě by nechyběl ani zlatý slavík. Dovidenia, bratia Slováci, bolo nám s vámi pekne, majte sa dobre a nech žije divadlo!

Sepsal kostelecký
Fučík Vlastík Klepáček

Z DOJEZDU NÁCHODSKÉHO BÁSNICKÉHO MEJDANU

6. ročník Náchodských dnů poezie
s podtitulem Poezie pod proudem
- v proudech poezie

Geisslers Hofcomoedianten, Jakub Maksymov, Pavla Šefrnová, Lucie Peterková, Edward a slečny z Jaroměře, DREJG. To je docela silné zastoupení východočeských divadelníků v programu letošního, již 6. ročníku Náchodských Dnů poezie.

Jiráskovo gymnázium a jejich DREJG si na sebe začali plést bič před šesti lety třídním festiválem, na němž se tenkrát předvedl fyzický básník Petr Váša, svérázný energický interpret Vladimír Benderski a básník Štěpán Nosek. Za pět let se ze skromného poetického dýchánku stal docela poctivý básnický mejdan, který zaměst-

DS Na Tahu Červený Kostelec

Pavla Šefrnová a Anička Stenzlová,
foto Hana Šimůnková

Když tohle píšu, je tenhle náchodský básnivý maraton už těsně před cílovou rovinkou. Ale dobíhá tak svěží a bujarý, že bude za rok posedmé zas. Pokud máte s čím, pokud byste chtěli být za rok u toho, pokud si zahráváte s poezií na Jiráskově gymnáziu, v Divadle Pod zámkem náchodské ZUŠ, undergroundové Krčmě Maštal, Galerii výtvarného umění v Náchodě, Městské knihovně i leckde jinde, jste za rok vítáni.

Štěpán Macura

ZÁMECKÉ PUTOVÁNÍ S J.A.K.

Loni jsem napsal, po výjimečném zážitku z projektu Hanky Voříškové, která v choceňském zámku před Vánoci rozsvítila stovky svých světlušek, že Hanka umí zázraky udělat ze všeho. Že jí stačí kousky papíru, korálky, větvičky, do ruličky stočený pergamen se svíčkou zapálenou na dně, aby zářily do tmy a vytvořily iluzi nočního snu. Že ten přelud bezpečně provede poutníka od kmínku ke kmínku a nabídne usebrání, kontemplaci, vnitřní modlitbu. Hanka Voříšková svou obsesi putováním nepouští, vzpomeňme nejružnější její divadelní putování s krabičkovými divadélky, s bábovkou...

Letos, jako ostatně i v minulých letech si na svou divadelní stezku pozvala další spřízněné soubory, převážně, ale nejen loutkářsky zaměřené, např. Dramatickou školičku s Janou Mandlovou ze Svitav, jaroměřské chovance Jarky Holasové i její oddenek Mikle z Brna u Jaroměře, Tomáše Hájka z Poniklé, meotarového mága. Také divadelníky ze souboru DNO, který stále ve svých některých členech žije, např. v Divadle jednoho Edy z Jeřmanic, který nespočívá v ničem menším než v osobě Mirky Venclové, dnes Bělohávkové, profesionální loutkářky z libereckého Naivního divadla.

Tento výčet vystupujících byl nutný, už proto, abyste uvěřili, že v neděli 22. listopadu 2015 se v prostorách ZUŠ na choceňském zámku, pracovišti Hanky Voříškové, konalo více než čtyřhodi-

nové představení s názvem *Putování s Janem Amosem*, inspirované životem, dílem a dobou Učitele národů. Začalo ve 14 hodin, končilo dlouho po osmnácté - do těch cca 250 minut se vešlo všech 75 let slavného Čecha, a to včetně skvělého občerstvení pro diváky, na něž Hanka nikdy nezapomíná, čaj o páté byl skvělý.

Svitavská Jana Mandlová & Her Company začala od kolébky J.A.K. Vtipně, s mnoha groteskními přesahy a slovními gagy, jak si tato, v podstatě story-tellingová show, zasluhuje. A pak sama Hana Voříšková s Danou Kaňkovou přidaly nejrozsáhlejší pásmo odpoledne - o Komenského dospívání a školních létech. Byla to přehlídka výtečné dramaturgické práce, hravá kompozice dějepisu, zeměpisu, literatury a především loutkových zázraků, vesměs s plošnými loutkami nejružnějších velikostí, s působivými dekoracemi, ale především s báječným nadhledem na interpretovaná fakta, kterých bylo až nad hlavu, divák se občas i ztrácel - pokud se však od toho množství faktů neodpoutal a raději vnímal dění na pidijevišti, „rodné hroude“, či „prsti“, která J.A.K. provázela od Růžového paloučku až po Amsterdam.

Jaroměřští svěřenci Jarky Holasové se v rámci své, pro Jarčiny svěřence typické poetiky mezi výtvarnou a divadelní nadsázkou, a s naivismem školní

J. A. K. divadla DNO

nává Náchod po celý měsíc listopad. To je konec měsíce československo-sovětského přátelství; to je začátek listopadu – měsíce poezie. V Náchodě se tenhle podzimní čas už tradičně otiskuje hlubokou východočeskou, divadelnickou stopou.

Prespolní básnířky Sylva Fischerová a Martina Blažeková se tak v programu Náchodských Dnů poezie konfrontují s takřka domácími Štěpánem Noskem, Marií Iljašenko a začínající Gabrielou Palijovou, pražsko-píseční Jan Mrázek a Dan Razím (ano, ty znáte z Jiráskova Hronova) písničkáři vedle šansonujících a velmi náchodských 6 NaChodníku s Lucií Peterkovou; Geissleři si hrají vedle hravého Petra Nikla; nonsensový král Edward Lear se díky Jarce Holasové a Pavle Šefrnové nijak netluče s hlučným zasyčením brněnských Vášových „Syčáků“, excelentní E. F. Burianova *Vojna* z DAMU rozdupe s citem DREJGovské koketování s E.manu-elem F.ryntou.

A ta východočeská divadelnická stopa? Geissleři vykouzlili s výraznou účastí meotaru čarodějnou legendu *Já jsem Krabat* (režie: Jakub Maksymov), Jakub Maksymov provedl své herečky i Voňavými zahradami arabské milostné poezie – *Perfumed Gardens*. Lucie Peterková vyprávěla v doprovodu 6NaChodníku příběhy trochu do smutna, ve stejné náladě do toho znělo i bití hodin v půl Miloně Čepelky. Learovy a Fryntovy nesmysly si užily slečny s Jarkou Holasovou, Pavla Šefrnová s basou, DREJG na schodech.

A pak že divadlo poezie nežije! Nee-xistuje! To by se Císař pán divil!

produkce „na stupínku“, vtipně vyrovnali s Komenského vědou o školství (Brána jazyků otevřená) a jeho švédským pobytem. Matěj Kubina a Mikrle pobavili publikum téměř dušičkovým hororem o Komenského londýnském pobytu, roztomile rozehranou partií s desítkami rozsvěcovaných a (i mimo-voľně) zhasínajících svící, při nichž se publikum dobře bavilo i Matějovými improvizacími schopnostmi - jak prostě se dá vyjádřit *Via Lucis*, cesta světla!

Tomáš Hájek z Poniklé je dnes loutkářský fenomén, jeho hry s metotarem jsou překvapivé, působivé, vtipné. Slavné Komenského dílo *Kšaft umírající matky Jednoty bratrské* si přejmenoval na „Kšeft“ a předlohu ani sebe nešetřil, navíc ve vynikajícím činoherním výkonu, do něhož od svých promítaných postavček a prospektů dramaticky vstupoval. U publika sklídl ohlas největší.

Na závěr choceňského putování se představiteli dva soubory s profesionální erudicí. Nejprve si na *Scholu ludus v Šarišském potoce* zahráli Mirka Bělohávková, Markéta Stránská, Martin Škeřik a kytarista Matěj Pospíšil ve (zřejmě) výtvarném projektu Kamila Bělohávka - a závěr Komenského života, plného osobních zmatků, nerozhodností, pochyb a obav z nedostatečnosti, vytvořila v one-woman show skvělá Mirka Bělohávková. K vyjádření nejkomplikovanější části Komenského života jí stačilo akvárium a loutky z fundusů Alšových divadélek. Celý dlouhý projekt komentovali otec Karel a dcera Pavla Šefrnovi působivým zhudebněním biblických textů, které jímavě doprovázeli hrou na kontrabasy a housle...

Jan Amos Komenský za svůj život popsal ručně, brkem, tisíce stránek. Každé z jeho děl obsahuje statisíce slov a prokousat se jimi, např. *Labyrintem světa a rájem srdce*, analyzovat je a pochopit text, patří i dnes k odvážným výkonům. Divadelníci oslovení Hankou Voříškovou to nejen zvládli, ale navíc k tomu zaujali své osobitě a divadelně nápadité postoje. Omlouvám se jim, že jsem v této zprávě možná neuvedl úplně nejpřesnější, co se v jednotlivých „zastaveních“ odehrálo. Nebyl čas na

poznámky a jeviště mě často zcela pohltilo. Proto se těším, že tento projekt znovu někde potkám, svědčilo by mu uvedení na všech možných přehlídkách následující sezóny, na Chrudimi, v Hronově, a je to ten správný projekt i pro další, třeba na NextWave, a co já vím, ani Komenského památníky a muzea by určitě nepohrdly...

Saša Gregar

Bude...

I. „ČESKÝ“ FEMAD
Česká Třebová 2. - 5. června 2016
Přehlídku pořádá Kulturní centrum
Česká Třebová.

„Český“ FEMAD, neboli Festival Mladého Amatérského Divadla, je regionální postupové kolo přehlídky vyspělých ochotnických souborů, které zůstaly před branami postupu do hlavního programu celostátních přehlídek.

Přehlídka je otevřena všem činoherním divadelním postupům, stylům a poetikám, jakož i příbuzným druhům scénického umění. Její otevřenost je žádoucí i z hlediska divácké adresy. Znamená to, že se přehlídky mohou zúčastnit všechny činoherní soubory a soubory s hudebními divadelními žánry. Vítána budou představení určená dospělým i dětem. Minutáž inscenace či vystoupení není limitována.

Z přehlídky může lektorský sbor doporučovat inscenace k výběru do programu poděbradského FEMADu – Salonu odmítnutých.

XV. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA JEDNOAKTOVÝCH HER
která nese název **Memoriál Ladislava Lhoty**, se koná rovněž ve dvouletém cyklu ve východočeském regionu, v Holicích v Čechách, již od roku 1998. Přehlídku pořádá SČDO ve spolupráci s Divadelním souborem a Kulturním domem Města Holice.

Kulturní dům Města Holice ve dnech
4. - 6. listopadu 2016

XII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA SENIORSKÉHO DIVADLA

Přehlídka seniorského divadla se koná jednou za dva roky. V letech 2012 a 2014 přehlídku pořádal Divadelní soubor Erben v Miletíně. Poté, co od pořadatelství odstoupil, se jí ujalo Kulturní centrum Česká Třebová díky iniciativě nového šéfa, našeho kamaráda divadelníka, herce a režiséra Josefa Jana Kopeckého. Jste-li soubor odpovídající věkem, přihlaste se pořadatelům!!!

18. – 20. listopadu 2016,
Česká Třebová, Kulturní centrum
Pořádá Kulturní centrum Česká Třebová ve spolupráci s NIPOS-ARTAMA Praha.

Národní přehlídka seniorského divadla je koncipována jako příležitost k setkání, vzájemné inspiraci a předvedení výsledků práce divadelních souborů a skupin (i jednotlivců), jejichž herecký kolektiv je **nejméně z 50 procent složen z osob starších 60 let**. Věkové omezení se vztahuje pouze na účinkující. Netýká se autorů, režisérů, scénografů a dalších odborných funkcí, netýká se ani technických a jiných obslužných pracovníků.

Přehlídka je otevřena všem divadelním druhům, žánrům, nejruznějším divadelním postupům, stylům a poetikám, jakož i příbuzným druhům scénického umění. Její otevřenost je žádoucí i z hlediska divácké adresy. Znamená to, že se přehlídky mohou zúčastnit soubory činoherní i loutkářské, soubory s hudebními divadelními žánry, estrádními produkcemi apod. Přihlásit lze i sólová vystoupení, zvláště pak inscenace tzv. divadla jednoho herce. Vítána budou představení určená dospělým i dětem. Minutáž inscenace či vystoupení není limitována.

Více viz.samostatná příloha
**VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽÍ
A PŘEHLÍDEK
DIVADELNÍCH OBORŮ
2016**

VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLIDKÁCH

DĚTSKÁ SCÉNA 2015

Letošní celostátní přehlídka dětského divadla ve Svitavách se konala 12. – 18. června a v hlavním programu vystoupily tři soubory z naší oblasti (celkem jsme viděli 18 inscenací – a je rozhodně dobré, že lektorský sbor vidí každou inscenaci dvakrát).

Soubor **Tak jo!, ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** pracující pod vedením Romany Hlubučkové se představil s inscenací podle předlohy Pavla Šruta *Jak se Janek vydal za štěstím*, kterou hraje plošnými loutkami na stole ve scéně s rozkládacím leporelem (loutky i leporelo vlastní výroby). Bylo oceňováno, že dívky spolupracují, dodržují určitý rytmus a zvířátka jsou každé jiné. Méně už fungovala hlavní konfliktní situace s vyhnáním loupežníků z domečku. Ale vzhledem k tomu, že šlo o začínající soubor, hovořilo se o tom, že je pro něj

tato inscenace adekvátním vývojovým stádiem a pro diváky příjemná.

Rozcuchaní vrabčáci z Třebechovic pod Orebem vedení Jiřinou Krtičkovou se představili s autorskou inscenací *Noční můry*. Hodně se hovořilo o tom, co všechno si pod nočními můrami můžeme představit a někdo v tom viděl nejen zlé sny, ale i různé strachy a fobie. Oceňována byla práce se scénografií, především využití mikroténové fólie. Pro někoho celek gradoval, ale někdo by naopak uvítal nedoříkávání některých věcí, aby se zrychlil temporytmus. A také se objevovaly rozdílné názory na stylizovaný konec o „největší můře herce, když divák netleská“, s níž měl někdo problém, ale většina ji naopak uvítala jako odlehčení vážného tématu. V každém případě bylo o čem hovořit a také tato inscenace byla přes všechny připomínky příjemným diváckým zážitkem.

S největším ohlasem se setkal **Dramatický soubor ZŠ Železnická, Jičín**

Soubor Rozcuchaní vrabčáci, Třebechovice p/Orebem, *Noční můry*

s inscenací *Kuchař Sam a mořské panny* a tak si dovolím ocitovat ze svého článku ve zpravodaji Dětské scény (kde jsem opět už poněkolkáté „shrabovala“ z interní i veřejné diskuse lektorů):

„Jde o zdařilou dramatizaci předlohy Pavla Šruta (dramatizace a režie Richard Koníř a Pavel Horák) a přesné využití potenciálu souboru. Už když se roztáhne opona a vidíme na scéně hromady překryté látkami s namalovaným mořským světem a mořské panny - dívky v krásných kostýmech, je to hezký obraz s nudícími se vílami. Pak se od vchodu do hlediště ozvou kluci – námořníci a začíná se pracovat s mužským a ženským principem a jejich vzájemnými vztahy a komunikací. Kluci pak na jevišti stáhnou hadry z krabic a štaflí a postaví z nich loď. Při proměnách scény dívky vpředu zpívají. (...) Velkým pozitivem inscenace je

Soubor Tak jo! Chlumec n/Cidlinou, *Jak se Janek vydal za štěstím*

Dramatický soubor ZŠ Železnická, Jičín, Kuchař Sam a mořské panny

funkční využití všech složek a práce s nimi, jednoduchá funkční výprava, schopnost dětí jednotlivé situace pointonovat a zůstat přitom přirozené, těší jejich energie a neskrývaná radost ze hry.“ Soubor byl dokonce doporučen na Jiráskův Hronov a programovou radou i zařazen, ale bohužel se zřejmě z důvodů dovolenkového cestování dětí s rodiči musel omluvit.

A ještě se sluší poznamenat, že na JH bylo nominováno **Taneční studio Light** při ZUŠ Na Popelce, Praha 5 s inscenací *Jola*, která je skutečným příběhem zraněného indického chlapce v souboru vystupujícího a která na JH velmi zaujala.

Východočeské stopy se ale pochoptitelně objevily také v doplňkovém programu: představení *Lárk* ičičok Čmukařů **Turnov**, *Zmatek nad zmatek* **Bažantovy loutkářské družiny**, **DS J.J.Kolára** při TJ Sokol Poniklá a také zahrály dva soubory **Dramatické školičky Svitavy – Bubliny** představení inscenace *Medvěd!?!* a skupina **Oslovy** představení *Oslovi*. A také se tradičně odehrálo několik koncertů, například skupiny DVA nebo The Dozing Brothers Dixieland Jazz Band Svitavy. A tradičně dobře fungovala organizace, zajímavé semináře i dílny pro děti i dospělé a východočeskou stopu zanechala svým působením v lektorském sboru divadelní přehlídky také Ema Zámečnicková.

Alena Exnarová,
foto Jan Slaviček

2X O FEMADU

DIVADELNÍ VÁNOCE? JEDINĚ NA FEMADU V PODĚBRADECH.

Začátek divadelní sezony patří FEMAD v Poděbradech. Do programu se dostávají tradičně ti, kteří zůstali před branami Jiráskova Hronova. I proto má festival podtitul Salón odmítnutých. Pokud jste na této přehlídce ještě nebyli a představujete si, že odmítnutí herci vzdychají nad svým údělem nad pivem, mylíte se nejvíc, jak můžete.

FEMAD je festival plný recese, humoru a výborné atmosféry. Kdo se zrovna neúčastní jako účinkující, velmi rád přijíždí jako seminarista a chodí poctivě na představení a diskuse. Potom samozřejmě i na to pivo, protože po divadlem nabitým dni, je teprve až po půlnoci čas si v klidu poklábovat s kolegy z jiných souborů na jakékoliv téma. I když, čím to asi bude, hovor se nakonec vždy stočí k divadlu.

Letošní program festivalu byl pro náročného a poučeného diváka. Na jevišti v Divadle na Kovárně se řešily otázky krize středního věku, pocitu osamění a bezmoci, láska i smrt. Na besedě v kruhu kdosi vtipně poznamenal, že brzy všichni seminaristé budou zmateně pobíhat po Poděbradech a křičet: „Jsem sám! Jsem sám! Nechci být sám.“ Zmíněnou dramaturgii nám sice rozbil titul *Naši furianti*, ale přijali jsme

to s úlevou. Úroveň představení byla většinou nadprůměrná. Organizátoři zvládli improvizovat v podmínkách ztíženými rekonstrukcí Poděbradského zámku.

Jsem moc ráda, že FEMAD pořádají místní, tudíž jim do toho nikdo seshora nemůže mluvit. A neříká jim, že to dělají blbě a proto by se měl FEMAD přestěhovat někam jinam (nejlépe blízko Volyně do městečka podobného významu a velikosti). Takže zase za rok v Poděbradech! Těšíme se.

Kateřina Prouzová

FEMAD

Pod tímto názvem se konal již 44. ročník festivalu (10.–13.9.2015), i když jeho náplň a smysl se za dobu jeho existence proměňovaly. Nyní je festivalem pro soubory, kterým zůstaly uzavřeny dveře na vrcholnou mezidruhovou přehlídku Jiráskův Hronov (a někdy po doporučení z regionálních přehlídek i na celostátní přehlídku činoherního a hudebního divadla ve Volyni). Festival se vyznačuje příjemnou a dělnou atmosférou a domnívám se, že zájem o něj roste. O tom svědčí i to, že se konaly celkem čtyři diskusní kluby a semináře. Viděli jsme osm představení a většina se zabývala vážnými téma-

Cenu novinářské poroty obdržel Josef. J. Kopecký za dramaturgický posun inscenace *Ten druhý*, s přihlédnutím k režii

ty a úroveň byla na velmi slušné úrovni. Přiznávám, že některá z nich mne oslovila víc než některé z inscenací, které do Hronova z Volyně doputovaly. O představeních se diskutuje nejdříve v jednotlivých klubech a seminářích a potom společně na besedě v kruhu, kterou zahajují tzv. bílý (jen chválí) a černý (jen kritizuje) muž a potom už se s moderováním Lály Langra rozbíhá beseda a šlo rozhodně o zajímavá povídání. A letos organizace nebyla snadná, protože část prostor zámku se opravuje a tak pro besedu v kruhu byl letos postaven v zahradě stan. A také každý den vycházel Festivalový zpravodaj.

Východočeši zde měli letos dvoje zastoupení – inscenaci hry Floriana Zellerera *Ten druhý* souboru **Triarius Česká Třebová** a *Konec dětí* **Divadla Aloise Jiráka Úpice** (autor hry Jaromír Ptáček, úprava a režie Vladimír Hetflejš). O úpickém představení o soudu s matkou, která zabila několik dnů staré těžce postižené dítě, se mimo jiné hovořilo ve smyslu, že je spíše dokumentem nebo publicistickým dílem, než obvyklými prostředky vybudovanou divadelní inscenací. Také o tom, že je to původně rozhlasová hra, z níž se na nás ve slovech valila řada témat, a že by inscenaci prospělo soustředění na jediné. Ale především byla velmi oceňována odvaha zabývat se tak vážnou a rozporuplnou záležitostí. Českotřebovská inscenace byla hodnocena velmi pozitivně a oceňovány herecké výkony. Diskutovalo se mimo jiné o tom, zda jde o jednu osobu a její představy, tedy o manžela, který si představuje nevěru své ženy. A nakolik je jasné, že tomu takhle je (ale většinou to jasné bylo).

Na tomto festivalu je zavedené, že každý zúčastněný soubor je zastoupen jedním delegátem a ti pak v závěrečném hlasování určí nejlepší inscenaci a nejlepší ženský a mužský herecký výkon. Z této hlavní soutěže musel být vyřazen **Slovácký tyátr Olomouc**, protože zde neměl svého delegáta, ale o jeho nesporně zajímavé inscenaci *Našich furiantů* mohly uvažovat další skupiny udělující ocenění, k čemuž také došlo. Inscenace obdržela Cenu diváků a její režisér Zdeněk Vé-

Tereza Vodochodská si odnesla cenu za nejlepší ženský výkon

voda Cenu diskusních klubů za režijně dramaturgickou koncepci inscenace. A nás může těšit, že Cenu novinářské poroty obdržel Pepa Kopecký za dramaturgický posun inscenace *Ten druhý* s přihlédnutím k režii.

A jak tedy dopadla hlavní soutěž? Nejlepší inscenací se stal *Maratův Sade* **DS Jirásek Česká Lípa**, ale hned za ním (o pouhý bod) skončil *Ten druhý* a navíc si Tereza Vodochodská odnesla cenu za nejlepší ženský herecký výkon. Cenu za nejlepší mužský herecký výkon obdržel Pavel Landovský z České Lípy za roli Marata Sade a hned za ním skončil Zdeněk Tesař z českotřebovské inscenace.

V doplňkovém programu jsme si v sobotu od půlnoci zažili do jedné hodiny noc papírových inspirací, a to nebyl nejdéle končící den, ten byl v pátek, kdy beseda v kruhu končila v sobotu těsně před druhou hodinou ranní. Ale takhle nabitý program tady je pokaždé. A letos jsme si také v pátek odpoledne zažili na nádvoří Veselé vánoce českého amatérského divadla, při nichž jsme si mimo jiné zazpívali textově divadelně upravené vánoční koledy. A péče všech organizátorů i členů poděbradského divadelního souboru o nás všechny byla jako vždycky vzorná.

Podrobnosti o přehlídce i Festivalový zpravodaj najdete na www.femad.cz a na www.amaterska.scena.cz.

Alena Exnarová

KRAKONOŠŮV DIVADELNÍ PODZIM VYSOKÉ N/JIZEROU 10. – 17. 10. 2015

Ve Zpravodaji vysockého Krakonošova divadelního podzimu vyšel rozhovor s Jaroslavem Součkem, režisérem inscenace *Kdo je tady ředitel?* divadelního souboru z Police nad Metují, který na tuto národní přehlídku postoupil z letošního Miletína a také rozhovor s Markétou Světlíkovou, režisérkou inscenace *Filuta Pepína*, s níž do Vysokého postoupil soubor Doveda Sloupnice.

POLIČTÍ VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

Dobrý den, dnes nám Krakonoš zrovna moc nepřeje, přijeli jste do toho nejhoršího počasí od počátku přehlídky. Jak to vnímáte?

My jsme na to zvyklí, v Polici nad Metují není o moc líp. Police sic není úplně v horách, ale už je to dost vysoko nad mořem, takže i u nás to máme celkem podobně.

Pokolikáté jste ve Vysokém nad Jizerou? Líbí se vám tu?

Podruhé. Poprvé před čtyřmi roky. A líbí se nám tu hrozně, je tu cítit takové to nadšení pořadatelů. A vydržíme až do Sejkoráku, na závěrečný večer přijdeme určitě. Ale ne všichni, spousta z nás je poměrně hodně vytížená v práci, ne každý může mít tolik dnů volna. Přijeli jsme až dnes, protože ne všichni dostali dovolenou.

Liší se inscenace nějak zásadně od filmu?

Určitě se liší hodně od filmu Larse von Triera, který potlačuje komediální gagy, je spíš takový zádumčivější, asi chce víc vypíchnout industriálnější atmosféru ve firmách. Mně se film nelíbil, byl jsem hrozně zklamaný, ale dřív jsem viděl divadelní adaptaci, kterou dělalo Švandovo divadlo, ta se mi líbila velmi. Film z mého pohledu není tak atraktivní

jako divadelní adaptace a myslím, že naše představení je veselejší.

Jak dlouho jste v souboru a kdy jste začal s režii?

Odmalička. Můj děda, prarodiče, bydleli přímo v Kolářově divadle, celá moje rodina se skládá z ochotníků. Babička a děda byli režiséři, herci, maskéři, nápovědy, moje mamka, strejci, celá rodina. Všichni hráli divadlo, takže jsem vlastně odmalička vyrůstal v divadle, teď je mi padesát a tak můžu říct, že jsem už padesát let v divadle. A v devadesátém třetím roce jsem poprvé režíroval, *Revizora* od Gogola. Předtím jsem se už spolupodílel na režii s Ivanou Richterovou, to jsme dělali dětské divadlo. S dospělými až v tom devadesátém třetím.

DS Doveda Sloupnice, Filuta Pepíno, foto Ivo Mičkal

Recenzi Ludka Horkého a názory frekventantů diskusního klubu si můžete přečíst na www.kdpvysoke.cz ve zpravodaji Větrník č.7

A jaká OCENĚNÍ si poličtí odvezli:

Čestná uznání získali Jan Antl za roli Kristoffera, Petr Scholz za roli Finnura a celý soubor za dramaturgický výběr. Ceny byly uděleny Jiřímu Trnovskému za roli Ravna a Jaroslavu Soumarovi za scénu.

SLOUPNICE VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

Herci mě často překvapují

Dobrá večer - jaké pocity jste měla před představením a jaké po něm? Máte pocit, že se to vydařilo?

Právě teď mám pocit, že jsem mnohem unavenější než všichni herci. Jako kdyby se ty jejich únavy sečetly, a já s nimi v hledišti tak silně soucítily, že jsem úplně grogy. Odpolední představení

bylo lepší, čerstvější, ale večerní unavenější - zodpovědnější, ale tím pádem jaksi trochu staženější.

Podle čeho jste si vybrali text a jak náročné bylo inscenování?

Mám doma v šuplíku spoustu textů, čas od času se jimi probírám a říkám si: „Ha! Tohle by se zrovna mohlo hodit!“ A takhle to bylo i s tímto textem. Bylo to náročné na nový způsob práce, který vyžaduje iniciativu, improvizaci, kreativitu, ale zároveň přesnost a dodržování pravidel. Všechno dohromady je takový protimluv a musí se spojit. Toto představení často hráváme v aréně a mezi lidmi, takže tady bylo nutné udělat to opravdu jevištně a oddělit jeviště od hlediště, kdežto za jiných okolností hrajeme i s diváky a spousta scén je s nimi propojená, aktivizujeme je, chodíme mezi nimi. Tady to kvůli prostoru nebylo úplně možné. Některé představení je tedy živelnější, jiné méně, každé je jiné.

Kolikrát jste tu už byli?

Po šesté, ale s komedií dell'arte poprvé. Hráli jsme normální komedii, muzikál, country představení s kapelou, různé žánry jsme vyzkoušeli. V této inscenaci jsou všichni herci stále na jevišti a to je dost náročné. Ve chvíli, kdy aktivně něco dělají, je to v pořádku. Ale pak je spousta míst, kde dělají třeba vyřezá-

DS KOLÁR Police nad Metují, Kdo je tady ředitel, foto Ivo Mičkal

vanou postel, nebo jsou jen v pozadí a v tu chvíli musí být aktivně účastní, mít energii, která nezvadne, a zároveň nemůžou nic dělat, aby nerušili hlavní scénu. Je to docela náročné. Být a zároveň nebýt, být a nebýt aktivní a přitom nerušit.

Odkud čerpáte nápady? Jsou vaše, nebo s něčím přijdou herci?

Oni jdou přímo na jevišti podle situace, a co já vím, co je napadne. Sama se bavím a dívám se, je to zásadně improvizace. Herci se musejí vždycky vrátit k dění, ale jakým způsobem to naplní, je na nich. Někdy hrajeme padesát minut, jindy hodinu a půl. V té improvizaci jsou léta dřiny. V prvním představení jsem jim zadala role a pak je jednou záměrně vyměnila, byli zoufalí a nemohli to udýchat, ale teď nad tím mávnou rukou a berou to jako srandu.

Jak je to s omlazováním souboru? Co k němu vedlo?

Soubor je pořád stejný, ale jak stárnou děti herců, zapojují se nejprve v technice nebo jako maskoti a potom, když je to možné, tak už i hrají. Jsme tedy stále jeden soubor, kterému jen stárnou děti.

Cítíte se ve Vysokém dobře?

Vždycky dobře. Ve Vysokém je vždycky dobře a všechno je tu hezké, příjemné a strašně rádi se sem vracíme. Je to jedno z mála posledních míst v České republice, které si zachovává takovou tu lokální krásu, etnografickou individualitu. Rádi bychom se do vysokého vrátili, ale bude to asi za dlouho, teď rodíme kvanta dětí a máme i jiné starosti na jiných pracovištích...

Šv

*Recenzi Milana Schejbala
a názory frekventantů diskusního
klubu si můžete přečíst na
www.kdpvysoke.cz
ve zpravodaji Větrník č.3*

OCENĚNÍ pro Dovedu Sloupnice:

Cena Janu Bednářovi za herecký výkon ve hře Márie Křepelkové
Filuta Pepíno

Soubor Malé dvě, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř, O šmolíčkovi

PŘELET NAD LOUTKÁŘSKÝM HNÍZDEM

Na této přehlídce, kterou před pětdvaceti lety vymyslel a poprvé zorganizoval Luděk Richter, se setkávají zajímavé inscenace uplynulých divadelních sezóny statutárních profesionálních divadel, nezávislých skupin i amatérských souborů. Letos se konala ve dnech 6. - 8. 11. v Divadle Minor, kde už od zřízení jeho nové scény ve Voříškově ulici našla své zázemí. Letošní program byl velice nabitý, viděli jsme představení šestnácti inscenací a většina byla rozhodně zajímavých. Z našich „luhů a hájů“ se zde představil soubor **Malé dvě, ZUŠ F. A. Šporka Jaroměř** s inscenací *O šmolíčkovi* a také soubor **Bublíny Dramatické školičky Svítavy** s inscenací *Medvěd!?!* a podle potlesku publika i toho, co jsem zaslechla v kuloárech, byla jejich vystoupení rozhodně úspěšná. Navíc o nich hezky psala na blogu Přeletu Petra Lásková (lze najít i na adrese www.loutkar.eu).

Na závěr přehlídky je vždy udělována oborová cena zvaná Erik za nejzajímavější inscenaci či nejinspirativnější počín uplynulých sezón (není tedy cenou přehlídky) a hlasují o jejím udělení oslovení odborníci a loutkáři. A nás může těšit, že ji letos získala inscenace *Mami, už tam budu?*, kterou v **Divadle Minor** nastudoval Jirka

Jelínek a je jeho autorskou inscenací, v níž dvojice rodičů vzpomíná, jaké pohádky vymýšlela, když cestovala autem se svými malými dětmi. Jirka v ní obvykle také hraje tatínka, ale my jsme viděli jeho alternaci, protože Jirka měl právě nějaké povinnosti v Brně a myslím, že všichni divadelníci vědí, že toho po celé republice dělá hodně. A na druhém místě v hlasování skončilo **Studio DAMÚZA Praha** s inscenací *Perníková chaloupka*, kterou výborně hraje Mirka Bělohávková ve výpravě Kamila a za hudebního doprovodu Marka Bělohávka. Takže i tady prostě kvalitní stopy máme.

Alena Exnarová

O šmolíčkovi, foto Jan Slaviček

H R O M A D A

NAČTE
VSTOUPIT!

KLICPEROVO DIVADLO HRADEC KRÁLOVÉ

KLICPEROVO DIVADLO JAKO UNIVERZITA PRO DIVÁKY

Klicperovo divadlo přišlo do sezony 2015/16 s novou nabídkou titulů. Tentokrát hodláme naše diváky vzdělávat ve specializované Klicperově univerzitě čtvrtého věku! Můžete se tak stát studenty školy, ve které nejsou propadlíci ani dozory na chodbách a která své studenty plní divadelní radostí, zážitky a vzděláním, vedoucím až ke kýženému titulu KsD. – tedy KLICPEROVA SPOKOJENÉHO DIVÁKA!

První premiérou byla **Periférie** Františka Langera, kterou zrežisoval David Šiktanc. Název tohoto vyučovacího předmětu? „Zločin a trest po česku!“ Souběžně jsme zkoušeli strhující drama Tracyho Lettse **Srpen v zemi indiánů**, které pro nás připravila režisérka Tereza Karpianus. Ne náhodou jsme tento „předmět“ nazvali „Rodinná výchova pro pokročilé“. Ve Studiu Beseda režisér Jan Frič uvedl současnou českou hru autorky Lenky Lagronové NIKDY v předmětu „Umění žít, snaha a realizace“. Komorní příběh tří sester mohl nabídnout příležitost třem našim skvělým herečkám – Kamile Sedlářové, Martině Novákové a Zoře Valchařové-Poulové. Poslední premiéra letošního kalendářního roku patří klasice. David Drábek vymyslel zcela nové dobrodružství **Tří mušketýrů**. V rolích legendárních reků spatříte Jiřího Zapletala, Filipa Richtermoce, Jana Sklenáře a Matěje Anděla. A název předmětu? „Mezi kulty a kordy!“ Do roku 2016 už vstoupíme pod hlavičkou

Periférie

Srpen v zemi indiánů, foto Patrik Borecky

„Floristiky lásky“. **Pěnu dní**, úchvatnou novelu Borise Viana pro nás zadaptuje duo SKUTR. A zatímco SKUTR se do Klicperova divadla vrací opakovaně, přivítáme letos také nováčka. Režisér Braňo Holíček pro nás připravuje projekt **Evropa** v předmětu „Kam nám kráčíš, stará dámo?“. Závěr sezony už patří uměleckému šéfovi Davidu

Drábkovi. Ten připravil hru **Unisex**, postapokalyptickou sci-fi. Tento předmět jsme nazvali „Potenciál lidské fantazie a bránice“.

Užijte si s námi náš svérázný akademický divadelní rok 2015 / 2016!

Jana Slouková
<http://www.klicperovodivadlo.cz/>

VÝCHODOČESKÉ DIVADLO PARDUBICE

Divadelní sezóna plná velkých výzev!

V divadelní sezóně 2015/16 se můžete těšit na velmi pestrý repertoár, ze kterého si jistě každý z vás vybere svého favorita. Nyní do něj můžete alespoň nahlédnout a zjistit, co pro vás Východočeské divadlo Pardubice připravilo.

Juraj Augustín po inscenování monodramatu Elfriede Jelinek *Poutník* rozšířil obsazení dalšího titulu o jednu postavu – sáhnul po textu *Šťastné dny*, který napsal Samuel Beckett pro dva zdatné a zkušené herce, jimiž v našem obsazení jsou Zdena Bittlová a Martin Mejzlík. *Šťastné dny* jsou půvabnou hrou v žánru absurdní grotesky, plnou myšlenek i humoru. Zajímavostí je, že klasik světového divadla a nositel Nobelovy ceny z roku 1969 Samuel Beckett je v Pardubicích inscenován vůbec poprvé.

Režisér Mikoláš Tyc se bude potýkat s dramatem velkého českého spisovatele a dramatika Karla Čapka, který byl ostatně na Nobelovu cenu alespoň mnohonásobně nominován, a sice s jeho dílem, které bylo ve své době dílem prognostickým i varovným – s *Bílou nemocí*. Ta nepatří k Čapkovým nejhranějším hrám, ale obávám se, že vzhledem k současné situaci ve světě se stává opět více než aktuální, neboť některé hrozby se v dějinách světa zřejmě opakují a lidstvo se poučí vždy jen na chvíli.

S režisérem Adamem Doležalem jsme se rozhodli pokračovat v inscenování komediálního titulu *Sexy prádlo* kanadské autorky Michele Riml, který jsme již formou scénického čtení načrtli v lednu 2014. Tehdejší uvedení se okamžitě setkal s velkým ohlasem a tři reprízy byly brzy vyprodány, což na takto minoritní projekt je velký divácký úspěch. Tím jsme si ověřili, že tato hra na jevišti Malé scény ve dvoře může

Šťastné dny, Z. Bittlová,
foto J. Vostárek

Hej, mistře!, T. Lněnička,
foto J. Faulkner

skvěle fungovat a rezonuje s naším publikem, což je v divadle vždy podstatné. Přitažlivost tohoto titulu ostatně prokazuje i velké množství repríz, které již odehrálo pražské Studio DVA pod názvem *Sex pro pokročilé* s Karlem Rodenem a Janou Krausovou. V našem případě se setkáte se stejným obsazením jako při prvním uvedení – s Romanou Chvalovou a Alexandrem Postlerem, ovšem s tím rozdílem, že herci již nebudou mít na svoji práci pouhé čtyři zkoušky, ale celých šest týdnů, a samozřejmě nebudou hrát

s textem v ruce. Vůbec poprvé bude s Východočeským divadlem spolupracovat režisér Břetislav Rychlík, jehož můžete znát nejen jako divadelního, ale také jako televizního režiséra, jako herce i občanského aktivistu. Rozhodli jsme se společně pro inscenování *Konce masopustu* Josefa Topola, klenotu z oblasti české dramatiky druhé poloviny 20. století. K Topolovu dílu má Břetislav Rychlík blízko nejen z hlediska zaujetí hrou a blízkostí poetiky hry a režiséra, ale také proto, že celé dílo Josefa Topola roky obdivoval, se samotným autorem se přátelil a natočil o něm hodinový dokument z cyklu *Zblízka*. Přesto se s Topolovým dílem setká režijně v tomto případě poprvé.

Po titulech českých autorů Josefa Topola a Karla Čapka budeme pokračovat ještě jedním významným českým tvůrcem – na Kunětické hoře uvede v červnu 2016 režisér Petr Novotný *Krásku a zvíře* Františka Hrubína. Tajemný pohádkový titul plný napětí je určený pro celou rodinu, neboť Hrubín nenapsal pohádkovou hru pro děti, ale především pro dospělé. Titul pro celou rodinu jsme zvolili proto, že inscenace na Kunětické hoře nejsou jen divadlem, ale také rodinným výletem mimo centrum Pardubic – do hradního amfiteátru. Výjimečnost prostředí přímo pod hradem jistě dodá inscenaci patřičnou atmosféru, jako ji jistě rozvine i spolupráce s hudebníkem Michalem Hrzou.

Trojlístek významných českých dramatiků vytváří ze 106. sezóny Východočeského divadla poněkud sezónu českou. Budiž to důkazem, že česká klasická dramatika má současnému divadlu co nabídnout. Jsme přesvědčeni, že by se měla na divadelním jevišti objevovat častěji, a proto se jí tentokrát sami podrobněji věnujeme. K této „české sezóně“ patří ještě nový autorský titul *Hej, mistře!* inspirovaný životem a dílem významného českého hudeb-

ního skladatele Jakuba Jana Ryby. Pracovali na něm společně režisér Michael Tarant, autorka Věra Mašková, dramaturg Zdeněk Janál a hudebník Václav Trunec. Premiéra se uskutečnila 17. října 2015, tedy jen několik dní před 250. výročí Rybova narození, které spadá na 26. října.

Přestože věřím, že dosavadní výčet plánovaných inscenací nepůsobí příliš vážně, zmiřme ještě tituly, které jsou především v komediálním žánru. Režisér Petr Novotný je již delší dobu

zaujat kultovním televizním sitcomem z prostředí britské politiky **Jistě, pane ministře**, který do podoby divadelního scénáře skvěle převedla Kristina Žantovská. Její dramatizace se s velkým úspěchem hrála již mnoho let v pražském Divadle na Vinohradech. Je vysoce pravděpodobné, že mnoho situací a charakterů této komedie bude českému divákovi připomínat naši současnou politickou scénu víc, než mu možná bude milé.

A naši současnou společnost bude

bez skrupulí ukazovat také hra **Rodinný podnik** – ceněný kus klasika svého žánru Alana Ayckbourn, který uvedeme v české premiéře v režii Roberta Bellana. Komedie *Rodinný podnik*, která umí tnout do živého, byla s velkým úspěchem poprvé uvedena v londýnském Národním divadle v roce 1987 a Ayckbourn za ni získal cenu Evening Standard pro nejlepší novou hru.

Zdeněk Janál, dramaturg VČD
<http://www.vcd.cz/>

DIVADLO DRAK HRADEC KRÁLOVÉ

DIVADLO DRAK V NOVÉ SEZÓNĚ

„Divadlo Drak již tradičně kromě dopoledních představení pro školy a sobotních odpolední pro rodiny s dětmi uvádí jednou až dvakrát do měsíce podvečerní představení inscenací z vlastního repertoáru, zve výjimečné hudebníky a zajímavé divadelní hosty. Nově jsme čtvrteční podvečery zařadili do předplatného,“ uvedl dramaturg Tomáš Jarkovský.

Předplatné bylo na období říjen 2015 až leden 2016 a v každém měsíci bylo pro předplatitele na programu jedno večerní představení – vždy ve čtvrtek od 19.00. Součástí předplatného byly dvě inscenace z repertoáru Divadla Drak – *Poslední trik Georgese Méliése* v režii Jiřího Havelky a *Amundsen kontra Scott* autorské dvojice Vašíček-Jarkovský, Divadlo Dno s improvizací *CokoLIVE* a koncert neotřelé pražské kapely Hm... Další předplatné pak bude od února do května 2016, kdy jeho držitelé navštíví Divadlo Drak vždy jednou za měsíc a uvidí Davida Prachaře v inscenaci *Dvojí domov*, koncert folkové kapely Neřež a dvě představení Draku, a sice *Princeznu Turandot* a *U kanónu stál aneb Bitva u Hradce Králové*. Předplatné se začalo prodávat už v prosinci, aby mohlo být eventuálně využito

Johanka Vaňousová, Čert a Bára

i jako dárek k vánocům.

Novinky chystá v této sezóně také muzeum Labyrint. „Kromě stále expozice loutek ze slavných inscenací divadla a Dračí Laboratoře bude část prostor Labyrintu nově využívána k pravidelným krátkodobým výstavám,“ prozradila umělecká ředitelka Dominika Špalková.

Na sezónu 2015/16 připravuje Divadlo Drak celkem 4 nové inscenace. První premiérou byla 10. října autorská inscenace Jiřího Jelínka *Čert a Bára* a diváci se mohou těšit na Václava Po- ula a Johanu Vaňousovou v hlavních

rolích. Dále pak na jevišti uvidí Barbaru J. Humel, Jana Popelu a Pavla Černíka. „*Jirka Jelínek je výrazná osobnost českého divadla, svébytný a osobitý autor, režisér, herec a performer, který je s Hradcem neodmyslitelně spjat, protože se právě odsud vydal do světa. Ostatně stejně jako Erika Čičmanová, která je autorkou výpravy,*“ představil tvůrce inscenace v tiskové zprávě dramaturg Divadla Drak Tomáš Jarkovský. Inscenace *Čert a Bára* se inspiroje Dřevými Dalskábáty a vypráví příběh jedné neobvyklé lásky. Na jedné straně tu je starý čert Matlas, kterého peklo poslalo na zem, aby v rájné obce Lhoť strašil a dodával peklu hříšníky. Jenomže Matlas se do práce zrovna nehme. A protože žádné hříšníky nedodává, peklo na něj po čase zapomene a on si poustevničí v rozpadlé barabizně kdesi v lese. Tam ho ale objeví Bára, dívka tak trochu z rodu jurodivých, myslí spíš prostší, ale o to čistší duše. Od nevrleho Matlase se nenechá vyhodit a postupně k sobě začnou nacházet cestu, jenže peklo si na Matlase po čase zase vzpomene. A začne ho hledat.

12. ledna by pak měla mít premiéru inscenace Tomáše Jarkovského a Jakuba Vašíčka *O dvanácti měsíčkách*.

red
<http://draktheatre.cz/>

D I V A D E L N Í

VE SLUŽBÁCH THALIE

Jaroslav
SOUČEK
* 13. 4. 1965

je nejmladší potomek legendární ochotnické rodiny Součkových v Polici nad Metují. Jako malé „robátko“ vyrůstal přímo v Kolárově divadle, a tak viděl a slyšel vše, co se odehrávalo na jevišti a kolem něj. Zřejmě tyto zážitky z dětství v něm zanechaly hluboké stopy a probudily jeho vztah k divadlu a krásné literatuře. A to je v něm

dodnes. Díky bohu a jeho vášni pro divadlo máme stále v Polici režiséra, který má svůj rukopis při inscenování ne zrovna jednoduchých dramát. Nutno „smeknout klobouk“ před jeho velkým nadšením a zaujetím, neboť na zkoušky dojíždí až z Hradce Králové. A jeho rodina zatím není proti.

Jako student se objevil na jevišti v roli ševce Ondry v pohádce *O ševci Ondrovi a komtesce Julince* v r. 1981. Byla to jeho první a vlastně i poslední divadelní role. Pak už jen a jen režie. Má prostě srdce režiséra a dokáže dovést herce tam, kam chce. Byl mým „asistentem“ při režii

pohádky *Z pekla štěstí* v dětském souboru. Celý soubor (dívčí) ho miloval a hlavně poslouchal. Byla z toho docela hezká pohádka.

Byl rok 1993 a Jára přivedl do souboru partu kamarádů, kteří v životě na „prknech“ nestáli. A stal se zázrak. Vzniklo – vlastně zrodilo se krásné představení Gogolova *Revizora*, které se dostalo až na národní přehlídku do Třebíče a odvezlo si domů i několik ocenění za herecké výkony. Nadšení souboru bylo ohromné, a tak šla jedna inscenace za druhou. S tou letošní *Kdo je tady ředitel* jsme se dostali na Krakonošův divadelní podzim do Vysokého nad Jizerou.

Jára je báječný režisér, kamarád a prima člověk. Doufám, že nám „zachová přízeň“ – řečeno po policku. Protože Poličák zůstane navždy Poličákem.

Jsme rádi, že Tě máme – hodně štěstí.

Ivana Richterová,
principálka DS KOLÁR Police nad Metují

Režie Jaroslava Součka:

1991 - Jaromír Sypal: **Z pekla štěstí**, asistent režie,
r. Ivana Richterová

1994 - N. V. Gogol: **Revizor**

1996 - Jan Drda: **Hrátky s čertem**

1997 - William Shakespeare: **Mnoho povyku pro nic**

1998 - N. V. Gogol: **Ženitba**

2000 - Anton Pavlovič Čechov: **Námluvy**

2002 - Branislav Nušič: **Truchlící pozůstalí**

2005 - B. Wilder, I. A. Diamond, P. Stone:

Někdo to rád horké

2007 - Michal Viewegh: **Báječná léta pod psa**

2010 - Jean Poiret, Elaine Mayová, Jaroslav Souček:

Ptačí klec

2015 - Lars von Trier: **Kdo je tady ředitel**

H R O M A D A

František
DRAHOŇOVSKÝ
* 7. 10. 1925

**FRANTIŠKU
DRAHOŇOVSKÉMU
K DEVADESÁTINÁM**

Milý Františku,
k Tvým nedávným narozeninám Ti chceme vyjádřit svoje uznání a obdiv ke všem Tvým činnostem, které jsi vedl a ještě vedeš na poli kulturním a osvětovém. Převážná část z nich směřovala k oborům, v nichž jsme se spolu

seznámili a poté spolupracovali, totiž v ochotnickém loutkářství a v dětské dramatické tvorbě. Po celou tu dobu jsme byli svědky Tvé čínorodosti, nevyčerpatelné studnice nápadů a podnětů i Tvého osobního nasazení k jejich uskutečnění. Za téměř čtvrtstoletou práci na vydávání metodického listu Mladá scéna, jehož jsi byl nplacným šéfem, jsme poznali Tvé neocenitelné vlastnosti: obětavost, přesnost, dochvilnost, sebenáročnost, spolehlivost, ale i skromnost a schopnost naslouchat svým spolupracovníkům a důvěřivost k nim.

Z vyprávění Tvého i Tvých dřívějších spolupracovníků víme, že jsi po dobu svého učitelování na školách na Náchodsku a především ve Lhotě, dnes části Červeného Kostelce, vedl své žáky nejen ke zvládnutí učiva, ale i ke kulturním činnostem a že jsi pro ně také sepisoval básně, písničky, hry či dramatická pásma a nacvičoval je s nimi. Víme také, že jsi byl režisérem místního loutkářského souboru a předsedou osvětové besedy. V době normalizační nesvobody jsi dokázal s dětmi připravovat vlastenecky laděné pořady i přes to, že jsi neměl tehdejšími úřady zrovna na růžích ustláno. A činný jsi byl i jinak: přispívals do pedagogických publikací, vydával regionální časopis Rodným krajem, podílel ses na místních vlastivědných i jiných akcích a v neposlední řadě také uměl rozezpívat své posluchače hrou na harmoniku.

Milý Františku, jsme moc rádi, že jsme měli možnost poznat takového vzácného člověka, jako jsi Ty, a že se vzájemně můžeme považovat za dobré přátele. Svou upřímností a také hlubokou věrností svému přesvědče-

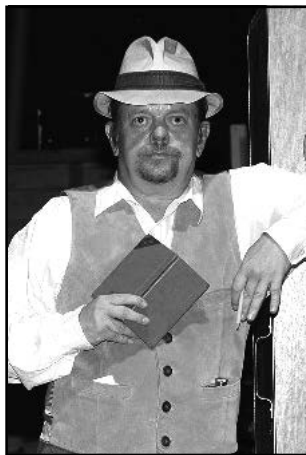
ní, jež Ti pomáhá překonávat všechny nesnáze přinášené životem, jsi nám opravdovým vzorem. Ať se Ti daří i v dalších letech!

Jenda Merta a Jirka Zahálka

František Drahoňovský vystudoval reálné gymnázium a učitelský ústav v Jičíně. Učil na venkovských školách na Jičínsku a zejména na Náchodsku. V letech 1966 až 1985 byl ředitelem základní školy ve Lhotě u Červeného Kostelce. V této obci založil osvětovou besedu a stal se jejím předsedou. Zasloužil se o obnovu místního divadelního sálu a vedl dětský divadelní soubor. Dlouhá léta režíroval tamní loutkářský soubor. V letech 1960 až 1984 redigoval (ochotnický) krajský metodický listopad Mladý loutkář, po pěti letech nazvaný Mladá scéna. List byl určen k metodické pomoci rozvoji dětské tvořivé činnosti v oborech divadlo, loutkové divadlo a umělecký přednes. V 80. letech komponoval a s dětmi nacvičoval vlastenecky laděné pořady. Publikoval také v pedagogických časopisech a redigoval vlastivědný regionální časopis Rodným krajem.

(V Divadelní Hromadě 2013 jaro-léto, str. 64-66, vyšel rozhovor, který s ním vedl Alexandr Gregar u příležitosti předání čestného uznání.)

PODĚKOVÁNÍ PRO BEZDU

Jménem DS Jirásek Choceň bychom chtěli poděkovat našemu dlouholetému členovi Miloši Bezdíčkovi.

V mládí se věnoval především herecké činnosti. Obzvláště nezapomenutelný, mnoha cenami ověřený, byl jeho výkon ve hře Gaudamus Igitur. Zvučný hlas, bohatý herecký rejstřík a schopnost improvizace – to jsou

přednosti, kterými oslnil amatérský divadelní svět. Moc nechybělo a z ochotnického nadšence se stal profesionál. Člověk míní, osud mění a tak Miloš Bezdíček dal přednost rodině, životu v Chocni a naplno se položil do kulturního dění.

O tom, jak velký přínos pro divadlo znamená, svědčí i fakt, že jako režisér dokázal vychovat jednu celou hereckou generaci. Především ale probudit v ní lásku a nadšení pro divadelní svět.

A za to Ti, Bezďo, patří náš obrovský dík!

Členové DS Jirásek Choceň

smutné zprávy...

DO DIVADELNÍHO NEBE...

Bohužel, jsou i smutné zprávy a nelze se jim vyhnout. V minulém čísle Divadelní Hromady jsme si připomněli kulaté jubileum **Majky Bokové** (* 23. 6. 1945), dlouholeté členky našeho sdružení, docentky DAMU, ale především skvělé kamarádky. Kdysi, v osmdesátých letech minulého století, se jako dramaturgyně Divadla Vítězného února v Hradci Králové (v době, kdy tam působil např. Milan Klíma nebo Jan Grossman), přidala k naší ochotnické společnosti a zůstala jí věrná až do konce života. Ano, bohužel, závěr předchozí věty je nesmlouvavý. Na počátku prázdnin (12. 7. 2015) Majka po dlouhé nemoci opustila pozemský svět, z něhož se radovala a mnoho mu dávala. Naši gratulaci si už nestačila přečíst. Rozloučili jsme se s ní v kostele sv. Jiljí, blízko divadelní fakulty, kde řadu let působila. Spolu s námi desítky divadelníků, herců, režisérů, kritiků, studentů i mnozí divadelníci-amatéři, kterým byla často skvělou rádčinkou, provokatérkou nápadů a vychovatelkou k disciplíně, bez níž si sama divadlo nedovedla představit. Za nás všechny Majku naposledy pozdravil prof. Jaroslav Vostrý...

A aby nádoba smutku nezůstala poloprázdná, zastihla nás další zpráva o odchodu jednoho z báječných lidí, s nímž jsme se rádi setkávali. Po dlouhé nemoci zemřel psycholog, teatrolog a pedagog DAMU, **doc. Josef Vinař** (26. 10. 1934

Kolín – 14. 9. 2015 Praha). Na DAMU učil již v šedesátých letech, v době normalizace mu ale byla zapovězena. Proto se jako někteří další přidal k amatérskému divadlu, s prof. Vostrým např. kultivoval slavné období českolipského divadelního souboru. „Zajímalo ho především experimentální divadlo, otázky herectví a režie, překládal, psal rozhlasové hry. Pololegálně v prostředí amatérského divadla vydával cenné texty, které zejména v 80. a posléze i 90. letech výrazně ovlivnily zdejší uvažování o divadle. Zabýval se především polským divadlem a inspiroval se různými impulsy ze světového divadla“, napsali o něm v Divadelních novinách. Někteří z nás, i já, jsme ho „v plné polní“ poznali na Východočeské lidové konzervatoři, kde nás spolu s prof. Štěpánkem a tehdy doc. Císařem učil divadelní gramatiku. Jeho herecké lekce, postavené na Grotowského technikách, nás tehdy dokonce oslovily poznáním něčeho tajemného a transcendentního. Myslím, že i dnes mohou být Vinařovy texty, např. *Cesty k herectví - Herecká cvičení, Elementy herectví* či *Moderní systémy herecké hry*, inspirativní četbou. Měl jsem k Pepíkovi svůj osobní velmi přátelský vztah, v posledních letech jsem se s ním pravidelně potkával v učebně DAMU, když jsme si z hodiny na hodinu „předávali“ studenty. A naposledy jsme si stiskli ruku právě při rozloučení s Majkou Bokovou, netušil jsem...

Saša Gregar

po uzávěrce...

CENĚNÍ 2015

Nina Malíková, předsedkyně poroty letošního Audimaforu, se svěřila, že se jí název Cenění moc nelíbí, že jí připomíná akt spojený s dentální procedurou. Má pravdu, ale i dobré výkony je třeba vycenit, vystavit, obnažit ten zdravý chrup. A Cenění, při němž jsou předávána čestná uznání a ceny ze všech východočeských přehlídek, pořádaných Impulsem a našim sdružením, takové zdraví vlastně vyjadřuje.

V black-boxu královéhradeckého Draku se o poslední listopadové sobo-

tě 2015 sešlo snad sto třicet divadelníků z východních Čech a okolí, ani jsme je nepočítali. Ale židle nestačily. Předsedové porot (kromě Niny Malíkové také prof. Jan Císař a František Laurín, Saša Gregar a Luděk Richter) stručně popsali atmosféru a zajímavosti každé přehlídky a předali diplomy (jako vždy krásné grafiky Maria Alfieriho) z Audimaforu a dalších prestižních přehlídek činoherních (Červený Kostelec a nově Orlická maska v Ústí nad Orlicí), miletinští přehlídky venkovských souborů, loutkového divadla, divadla pro děti a tradičně již z přehlídky divadla pro

Luděk Richter

Chrudimský folklorní soubor Kohoutek

děti v Havlíčkově Brodu. Pokaždé nastalo upřímné třesení rukama, polibky, potlesky a radost. A mezitím si všichni zazpívali za doprovodu skvělého harmonikáře Ondry Veselého.

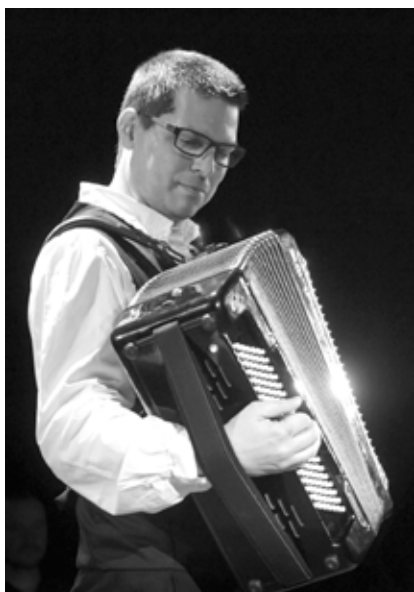
Předávání, byť co nejúspěšnější, bylo dost dlouhé, ale nikdo neomdlával. Teprve po dvou hodinách se dostalo i na přestávku a pak na vystoupení chrudimského folklorního souboru Kohoutek. Stejně jako letošní hrnovské publikum pobavil i naše oceněné, kterých, byť mnozí spěchali do svých domovů

na různá rozsvěcování vánočních stromů – začínal právě Advent – zůstalo v sále tolik, že se stejně málem nevešli. Pásma *Milej pane, umřel souseď* a *Nesahej mi na kolínka* zabrala, potlesk nebral konce. Stejně při vložené slavnostní chvíli, v níž jsme Zlatým odznakem J. K. Tyla dekorovali českotřebovského divadelního barda Jiřího Vencla. Básničku na jeho počest složil a přednesl Karel Šefrna a ani celebrant nezůstal stranou, vytasil se s parádním kouskem, Gaskoňskými

kadety a přidal i něco ze svého sokolského a esperantského vyznání. A Karličce Dřovové jsme udělili Čestné členství VSVD.

Na postupových přehlídkách divadelních oborů včetně výběrových přehlídek Dětské scény bylo letos uvedeno celkem 76 představení a vystoupení, což je o 9 méně než vloni, a na nich se podílelo cca 720 členů hrajících souborů, o 90 méně než v minulé sezóně, loňský rok byl však výjimečně vydařený. Vedle toho vystoupilo na

Ondřej Veselý

Marcela Kollertová, prof. Jan Císař

krajských přehlídkách dětských recitátorů a Wolkrův Prostějov 113 recitátorů a v pěti okresních postupových kolech 400 recitátorů. Celkem se „soutěžení“ v této sezóně zúčastnilo 1 231 divadelníků a recitátorů.

A také jsme poděkovali těm, kteří pořádání našich přehlídek umožnili. Náklady na ně letos činily 457 547 Kč, nejvíce přispěl královéhradecký kraj, který krom financování Impulsu přispívá zvlášť na divadelní přehlídky částkou cca 200 tisíc. A stejnou částku dalo

MK ČR, přispělo i město Hradec Králové a ministerstvo školství prostřednictvím NIPOS ARTAMA. Ani ústecká a havlíčkovobrodská přehlídka se neobešla bez takové podpory. Poděkování směřovalo i k našim nejbližším spolupřátelům v Červeném Kostelci a Miletíně, v Divadle Drak, v Ústí nad Orlicí i Havlíčkově Brodu. Jejich náklady nevyčísľujeme, ale pro výsledek a atmosféru pohody měly cenu mimořádně významnou.

-ag-, foto Ivo Mičkal

Karla Dörrová

ELÁNU MÁ DOST NA VĚČNÉ ČASY!

Při Cenění jsme Zlatým odznakem J. K. Tyla dekorovali českořebovského nestora a divadelního, šachistického, esperantistického a kdovíjakého ještě nezmara. Připíchl jsem mu do klopky odznáček s Tylem a trochu při tom vzpomínal, jak jsme spolu párkrát, já v roli režiséra, on v roli herce malých rolí, stávali na jevišti Národního domu v mém rodném městě. Jak s potěšením jsme sledovali Jirkovy eskapády a že jich bylo, neuvěřitelných. Karel Šefrna mu pak přečetl báseň, Jiří se vytasil rovněž s básní, kterou mu pro vystupování na populárních Jabkancových poutích, kterých má Jirka za sebou určité víc než padesát, napsal jiný kamarád, dnes už v ochotnickém nebi Jirka Musílek. Hned večer, když se Jirka Vencel vrátil domů, poslal Nadě a mě následující dopis: „Nadě a Sašo, jen ještě dodávám následující: jak Saša říkal, že jsem především hrál malé role, to je pravda. A já k tomu dodal, že jednu větší roli mi svěřil Jarda Hosnedl, to byl ve Třebové režisér ochotnický, ve hře *Křeslo pro vraha*. Je to napsáno v publikaci 100 let divadelního odboru Hýbl na straně 26 takto: Po delší době dostal příležitost ve velké roli J. Vencel. A je tam i snímek účinkujících. Jinak klobouk dolů patří Sašovi za vynikající režii a titulní roli ve hře *Jak se stal Rumcajs loupežníkem*, ale to bylo už v roce 1970. Jinak Vám posílám celý výtvar Jiřího Musíla, který mě věnoval a já některé čtyřverší přednes při předávání Zlatého Tyla. Chci ještě dodat, že divadelní začátky jsem jako mladý Junák prodělal v Loutkovém divadle Junáka v Javorce, kde nás, recitátory, vedl knihař František Navara, a vedoucím byl Krška (neznám křestní jméno, možná Josef). Měli jsme rozdělenou interpretaci tj. na recitátory a vodiče závěsných loutek velikosti 35 cm. Ve druhém loutkovém divadle, v Úsvitu, to bylo 50 cm. Se skautským a sokolským pozdravem Nazdar!

zůstává **Jirka Vencel**,
foto Ivo Mičkal

PS: Báseň *Malý velký muž* jsem přednesl na letošní Jabkancové pouti 21. 11. 2015 a můžete si ji pustit na: [youtube/ i 52G7htSsVU](https://www.youtube.com/watch?v=52G7htSsVU)

Malý velký muž, aneb To koukáte, co já všechno dovedu

Už v dávných dobách jako malý robě dal o sobě jsem vědět mocným hlasem. Činorodým že budu v každé době, proslulým geniem se stanu časem.

O povolání měl jsem jasno záhy neb od malička měl jsem rád uniformy. Mým druhým domovem se staly České dráhy, tam všechno jede podle normy.

Tam jeden dělá to a druhý zase tamto

a všichni dohromady slouží dopravě. Já při turnusu zvládnul esperanto a rozhodl se sloužit zábavě.

V mládí mě okouzila pimprlata, ti malí herci celí dřevění. Tahat za nitě uměl jsem na to tata, a tak jsem začal dělat umění. Když recituji, ztichne celý sál, Gaskoňské kadety ženu do světa, svůj širák přitom odhazuji v dál. Tělem jsem Srstka, však v duši poeta. Rok co rok jezdím za loutkáři do Chrudimi, zhlédl jsem zde spoustu krásných představení. Vždy je to velké poučení do toho dalšího loutkaření.

Už coby učenlivý hravý skaut zvládl jsem šachy, ta hra je mi drahá.

Jsem postrachem turnajů, znám fintu na „Chá Aut“, však tahem snů je pro mě černá dáma na „Há“.

Sokolské obce zdatná jsem posila, do Prahy na Slet poctivě cvičím. Nehledím na pot, na věk, na kila, upoutám sestavou „muž s krátkou tyčí“.

Běh na lyžích je moje velká tužba, mihám se po hřebenech Jeseníků - pohotovost má celá horská služba, zatím mě vždycky našli – mám holt kliku!

Při běhu životem jsem pozbyl vlasy a někdy schvácen cítím se jak dobrman. Však elánu mám dost na věčné časy! Takový jsem já – třebovský Cimrman!

CENU MĚSTA JIČÍNA ZÍSKAL DIVADELNÍK MARTIN ZAJÍČEK

Nejvyšší jičínské ocenění, jak by se také dalo nazvat udělení Ceny města Jičína, již má svého laureáta. Stal se jím na doporučení hodnotící komise dlouholetý bývalý ředitel K-klubu a divadelník Martin Zajíček. Rozhodlo tak zastupitelstvo města na svém posledním říjnovém jednání, a to na doporučení hodnotící komise, jenž byla složena ze zastupitelů a držitelů Ceny města. „Martin Zajíček byl nominován skupinou, která se pro tento účel pojmenovala názvem obdiv, úctu a velkou náklonnost k panu Zajíč-

kovi vystihujícím, „Komitét za ocenění Mistra“,“ uvádí vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu Marie Faruzelová. Tato skupina pana Zajíčka nominovala ze dvou důvodů. Prvním z nich je pedagogická činnost, protože pan Zajíček byl dlouholetým ředitelem a vůbec tvůr-

cem K-klubu, kde vytvořil pro stovky dětí smysluplné aktivity pro trávení jejich volného času. Dále jej pak nominují v oblasti kulturní a společenské, neboť to byl právě on, kdo vzkřísil divadlo v Jičíně a pod jehož křídly se formovali mnozí dnešní divadelní i filmoví herci (např. herečka Jana Plodková). Cena města Jičína byla slavnostně předána 8. prosince 2015 v podvečerních hodinách v Porotním sále jičínského zámku.

Udílení Ceny města Jičína je každoročně již od roku 2007 oceněním jičínských občanů za celoživotní dílo, za přínos městu a jeho občanům, a to v jakékoliv oblasti života.

Zdroj: www.stranky.mesta.jicina.cz

Alexandr Gregar

Hrál jsem v Národ'áku aneb tak trochu (z)paměti

Ve třetím pokračování skočíme rovnýma nohama do období, na něž vzpomínám rád i nerad. Vzpomíná na ty doby i spousta mých kamarádů, divadelníků v Ústí nad Orlicí, kde jsem tehdy „své síly“ spojil s tamějším divadelním souborem Vicena. Ale často jsem se potkával na nejrůznějších místech a doslova po celé republice i s mnoha pamětníky mých někdejších inscenací, které jsem nastudoval s tímto souborem, samozřejmě hlavně „legendární“ *Vévodkyni valdštejnských vojsk*. Moje ústecká anabáze se nakonec prodloužila na deset let...

Třetí část

(Einmal ist keinmal. Člověk žije všechno hned napoprvé a bez přípravy. Jako kdyby herec hrál představení bez jakékoliv zkoušky. Ale za co může život stát, je-li první zkouška na život životem samým? Milan Kundera. Nesnestitelná lehkost bytí, Atlantis Brno, 2006)

Ještě neodezněla kocovina ze slavné éry Studia 02 a ozval se Martin Malínek, originální postava ústeckého divadelnictví. Tenkrát platil za modernistu, taky jsem mu radil s nějakou hrou, myslím, že to byl Solovičův *Meridian*, ale jako vždy marně... V roce 1985 mě oslovil, zda bych mu nepomohl s inscenací Čapkova *R.U.R.*, že bych hrál postavu Domina a kousek hry zrežíroval, vzpouru robotů, prý si s ní neví rady. Takže znovu – jako herec – jsem se postavil na jeviště Roškotova divadla. Pokolikáté už od roku 1961? S Martinem jsme si nikdy nepadli do oka, ale jako režiséra mě respektoval, a myslím, že se mě pokoušel i napodobit. Jako herec byl zajímavý, vážil jsem si jeho buldočího nasazení, vždycky chtěl dokázat i nemožné. Mnohokrát jsem ho za to oceňoval i proklínal.

V *R.U.R.* hrála celá suita ústeckých „mistrů“, těch nedotknutelných a zasloužilých. A vedle nich nové objevy, třeba Vláďa Lorenc – chlap jako hora, zcela mě uhranul, měl přirozený cit pro situaci, logické myšlení a charisma. Vedle Zuzky Průchové byl naprosto nepřehlédnutelný talent. I se Zuzkou jsem už od roku 1968 podnikal leccos, divadlo poezie, filmy, módní přehlídky, zaskakovala i v Hýblu v Pristleyově *Pokla-*

du... A tak jsem najednou nahlas začal uvažovat o novém divadelním dobrodružství. Ještě za Studia 02 mi Janek Císař doporučoval tehdy slavnou hru Oldřicha Daňka *Vévodkyně valdštejnských vojsk*, prý by byla pro mé Studio skvělý titul. Už po rozchodu se Studiem jsem ji viděl ve Stavovském divadle a byl zcela zasažen. Ale v souvislosti s mým někdejším souborem jsem si ji nedovedl představit.

A najednou tu byli skvělí ústečtí herci: Rejtara bude hrát Vláďa Lorenc, Zuzka jednu ze tří Marií, druhou Lenka Kaplanová, už u mě zaskakovala v píseckém *Šejkspírovi*, holka krásná a talentovaná, a Marii nejstarší Jarmila Petrová, před lety jsem s ní studoval lidovou konzervatoř a v Ústí právě platila za nadějnou herečku i režisérku. Ještě sehnat pár dalších – kdyby si tak dal říct můj českořebovský kamarád Franta Čech, který těžce nesl můj odchod ze Studia, a ještě letohradský Vláďa Zamazal, nadšenec do divadla, do muziky, do pálení calvadosu a se svou ženou i do keramiky a módy. Pomáhal jsem jim s Werichovými *Třemi sestrami*, psal scénáře k Janiným módním přehlídkám, taky jsem je režíroval. Nu, a z dalších ústeckých zdrojů už to nějak slátám. Ale hlavní figury, ty padnou jak prdel na hrnec! Kudy jsem chodil, tudy o *Vévodkyni* přemýšlel, často nahlas, jak je mým zvykem. Naďa, moje budoucí druhá žena, musela mít uši jak včelín.

Několik lidí z tohoto potenciálního „výběru“ se sešlo už v létě 1985 na Jiráskově Hronovu, jezdili jsme tam každoročně a nejen za divadlem, také si pozpívat. Bydleli jsme u místních přátel, u Fulků, vždycky nám o hronovských „slavnostech“ pronajímali byteček. Některé večery se pálily táboráky, přezpívaly se písně od šlitrovek až k Čortově písni umělé *Vraníků pár, noc už sedlá*... A já všem líčil, jak ta nová inscenace bude skvělá, že to ale bude jinak než ve Staváku, konec že dáme na začátek a na konci repete, už jsem viděl tu velkou černou pláň, do níž se boří boty valdštejnských vojáků...

Celý rok před první zkouškou jsem piloval text, kombinoval situace, škrtal, dopisoval, vymýšlel písničky (na něž potom nedošlo). S úctou k autorovi a s Císařovými Základy

Válečný pochod, vlevo Honza Štěpánský, uprostřed Vláda Lorenc, Vévodkyně valdštejnských vojsk, 1986

dramaturgie v zádech jsem přešival slovíčka do huby hercům, myslel na jejich schopnosti, chování v civilu a na jevišti, aby jednali co nejpřirozeněji. *Vévodkyně* měla být opět divadlem na divadle, jak jsem už vyzkoušel v *Dulcinei*, ve *Faustovi* i ve *Třinácti vůních*. Daněk text *Vévodkyně* strukturuje podobně, což mě bavilo a inspirovalo.

Se zkouškami jsme začali na začátku listopadu 1985, ve vypůjčené a zmrzlé místnosti, původně to byl nějaký obchod, půjčilo nám ho město. Do ústeckého velkého divadla jsme nemohli, tam zkoušel hlavní soubor Viceny *Lucernu* a také *Dům na nebesích* od Jiřího Hubače. Chystalo se právě souborové výročí – a *Vévodkyně* byla jaksi „nadplán“. Zase ten Gregar, zase rozvrací starý dobrý soubor! Jeden činovník z vedení Viceny, který pak ve *Vévodkyni* nadšeně hrál a chlubil se jí dlouhá léta, mi napsal stručný dopis: „Sašo, omlouvám se ze zkoušky na *Vévodkyni*, protože ve stejnou dobu probíhá zkouška na *Dům na nebesích*. Rád bych ve *Vévodkyni* hrál a na svěřenou roli jsem se těšil, ale myslím, že to, co teď podnikáš, vede k rozbití ústeckého divadelního souboru a s tím nemohu souhlasit. Nedělej to!“

Co bude Vicena hrát, o tom rozhodovala jeho „dramaturgická rada“ už začátkem října 1985. A rozhodla, že vzhledem k probíhajícímu nácviu *Domu na nebesích*, *Lucerny* a ještě nějaké sovětské hry nelze *Vévodkyni* do programu souboru zařadit dřív než na jaře či spíše na podzim 1987. Dalo by se to hrát dřív, ale kdybych si našel jiné obsazení. Pozvali mě na kobereček do výboru, stál jsem v hledišti Malé scény jako Hus v Kostnici, a četli mi levity: prý odvádím herce od povinností k domácímu souboru (hlavně šlo o Vládu Lorence, měl v *Lucerně* hrát Mlynáře). Musel jsem opakovat, že nic nechci kazit a že Lorenc zvládne obojí. Samozřejmě jsme zkoušet nepřestali, kdo měl povinnosti k jiným slibům, tak je plnil. Přesto nám výbor Viceny ještě v dubnu 1986 zakázal *Vévodkyni* hrát na okresní přehlídce v Žamberku: že by to ohrozilo podzimní premiéru *Lucerny*.

Neohroženě se s výborem pustil do křížku Martin Malínek. Za lidi z *Vévodkyně* sepsal „diplomatickou nótu“, dokonce předepsal, jak kdo a kdy bude zkoušet. Martin byl vždycky skvělý „manager“. Nakonec jsme hráli nejen v Žamberku, ale i na letohradské Inspiraci, na podzim dokonce i slavnost-

ní představení k výročí Viceny. Ohlas *Vévodkyně* nemohli přehlédnout ani funkcionáři spolku *Lucerna*, chystaná jako hlavní program, se nakonec pro nemoc kohosi zcela jiného nedozkoušela.

Vysnil jsem si *Vévodkyni* jako velké plátno, při minimálním scénickém gestu, bez kulís a bez náročných historických kostýmů jaké mi namaloval scénograf pardubického divadla Jaromír Vosecký, s nímž jsem byl v častém kontaktu. Ostatně, přátelil jsem se i s řadou jiných profesionálů, s dramaturgyní Divadla Vítězného února Majkou Bokovou a jeho hercem Pavlem Rímským, s režisérem Pavlem Harvánkem, s hercem Františkem Švihlíkem a dalšími. Setkával jsem se s nimi jako s porotci na Žamberském divadelním máji i na různých školeních. Moje budoucí žena Naďa byla okresní divadelní „metodičkou“ a s šarmem sobě vlastním je zvala ke spolupráci. Myslím, že někteří jezdili hlavně kvůli její jiskřivé povaze, kterou nestačily skrýt ani silné dioptrické brýle. Díky Nadě měli ochotníci z Ústecka vždycky perfektní kritický servis.

S Jaromírem jsme zůstali přáteli dodnes, mám ve svém archivu korespondenci, v níž jsme si psali o *Vévodkyni*. Ty dopisy poměrně plasticky ilustrují, jak jsem se na hru chystal, takových poznámek mi ale nezbylo mnoho.

Jeden dopis reagoval na Jaromírovy kostýmní návrhy, které namaloval krásné, kůže, krajky, brnění – stálo by to majlant! My byli chudé divadlo, v tu chvíli dokonce poněkud bezprizorné. Tak jsem se, jako ostatně vždycky, pustil do scénografie sám a Jaromír mi občas udělal druhé oko. Pozval jsem ho pár týdnů před premiérou na zkoušku, ale myslím, že na ní nikdy nepřišel, jen mi vzkázal své, pak již zcela obvyklé: „Ale co mám teda udělat, když máš všechno vymyšlené...“

Přes celou scénu oraniště, které jsme „vyrobili“ z molitanu, z tlustého, snad deseticentimetrového. A pokryli ho starým černým potřhaným horizontem – tahle „podlaha“ vyplňovala celý jevištní prostor od portálu k portálu a hluboko do scény. Nohy herců se do ní bořily jako do měkké hluboké půdy, museli myslet na každý krok, chůze byla vratká. A v pozadí bedna s mrtvým Valdštejnem, za ní ještě dva kontra reflektory na stojanech a mezi nimi oponka, aby se herci mohli převléknout – hodinu a půl neměli slézt z jeviště. Nejprve se odmítali převlékat přímo před publikem, stále jsem s nimi sváděl boj, že to hrajeme jen „jako“, takže všechny změny je možné zveřejnit a žádná šatna, žádný oddech, v tom je přece kus tajemné divadelnosti. Jenže herci se styděli, někteří právě zkoušeli i v *Domě na nebesích* a v *Lucerně*, tam se samozřejmě i líčilo...

Dramatickou scénografickou úlohu sehrála obrovská bílá plachta, dodnes si ji mnozí diváci vybavují. Byla hlavním výtvarným gestem, uměla se zdvihnout až několik metrů nad podlahu jeviště a vyplnila celý portál jako bublina nebo obrovský nafouknutý padák, vše pokryla nebo zase odkryla.

D I V A D E L N Í

Posloužila také jako obrovský svatební závoj, jako taneční sál ve Vídni i hrobka mrtvého Valdštejna. – A celé to vzniklo náhodou, když jsem hledal něco, co by právě zakrylo pozadí na ty nešťastné převleky. Bylo čtrnáct dnů před premiérou a já někde v levných látkách zahlédl haldu sněhobílé padákoviny, za směšných pár korun metr. Koupil jsem jich asi sto, nechal sešít a pak plachtu pověsil mezi reflektory jako oponku, že ji jen tak „naaranžujeme“... Jenže jsem nestačil žasnout – herci plachtu vzali a chtěli ji poponést, v tu chvíli se nafoukla jako balon! Prostě: nová dimenze, zhmotnělý vzduch, jednou sněhobílá krajina, podruhé temné oraniště! A na tom bedna podobná rakvi, přes ní zmuchlaný krvavý transparent, jen dlouhý cár látky, gigantický fáč, dokonáno jest!

Ten scénografický figl mi poslal snad pánbůh. Na začátku představení nastoupila vojenská jednotka a za monumentálních tónů Fischerovy hudby plachtu jedním pohybem paží nafoukla, překryla celý portál ústeckého jeviště a pouť s mrtvým Valdštejnem mohla začít. A na té (po)vznášející se zemi jako sochy postavy ve vojenském. V tu chvíli jsme publikum měli...

Z Jaromírových kostýmních návrhů ve stylu baroko pro oko jsme nechali jen tvar, obrys. Jana Zamazalová je ušila z lehké bavlněné maskáčoviny (sháněl jsem nejprve u vojáků skutečné maskáče, ale v nich by se herci uvařili), dala dohromady celou krejčovinu. Obutí bylo také z textilu, z vložek do gumových zimních bot, tehdy se takové nosily, sněhule, a přes to ještě rudé návleky na holeně z obarvených ustřížených punčochových kalhot, podobné byly ještě na loktech.

Zkusmo jsme Vévodkyni zahráli pro pár přátel koncem května 1986, přijeli i Císařovi. Po představení jsme v kavárně rozebrali, co dozkoušet, přezkoušet, jak vyčistit situace. Do prázdnin jsme chtěli zdolat okresní přehlídku a hrát v Letohradě na Inspiraci, na krajské „pracovní přehlídce“, kterou připravovala Mirka Císařová. Teprve pak byla oficiální premiéra v Ústí nad Orlicí, už ale šestá repríza a k výročí Václava 9. října 1986! Byla samozřejmě slavná, inscenace už měla skvělou pověst a podvakrát byl sál divadla narvaný k prasknutí, potlesky vestoje! Do konce roku jsme stihli dalších patnáct repríz, v následujícím roce třicet tři, také v Praze, byli na řadě festivalů, třeba v Úpici, v Lomnici nad Popelkou, Napajedlech, ale to už se psal rok 1987...

A přišla slavná hronovská vystoupení. Byl to 57. Jiráskův Hronov, v předchozích ročnících jsem tu už měl několik svých inscenací a věděl tedy, do čeho jdu. Jen soubor netušil – a neskutečně se těšil, já byl opatrnější. Hronov jsme připravovali přes řadu komplikací, bylo třeba alternace za Lenku Kaplanovou, právě rodila, ale chystali jsme se, jak nejlépe to šlo. V živé paměti jsem stále měl průser s *Třinácti vůněmi*, a proto rejtarům nic neslevil. Vyplatilo se, Jan Císař nešetřil chválou, dokonce u večere po představení prohlásil, že je to moje umělecká rehabilitace, samozřejmě v narážce na neblahé *Vůně*.

Vlevo Franta Čech jako starý Valdštejn, napravo Vláda Zamazal jako mladý Valdštejn a já uprostřed coby Kryštof Harant z Polžic a Bezdržic; Vévodkyně valdštejnských vojsk, 1986

Dostali jsme cenu za inscenaci, já za režii a za postavu Profouse. Mezi oceněnými byli ještě Volynští s Confortésovým *Maratónem* a pražská Lucerna s Allenovou hrou *Zahraj to znovu, Same*. V časopisu *Scéna*, tenkrát to bylo něco jako dnešní *Divadelní noviny*, napsala o *Vévodkyni* Majka Boková (v 80. letech minulého století dramaturgyně Divadla Vítězného února a často bývala v lektorských sborech našich okresních a krajských přehlídek či Inspirací): *Daňkova Vévodkyně valdštejnských vojsk: samostatná práce nezávislá na imponantním Macháčkově vzoru z ND (není to tak lehké a samozřejmě, kolikrát jsme viděli snaživě vyvedenou nápodobu profesionálních „předloh“). Ústecká inscenace je o nás, jestli stojíme nebo jdeme dál. Bezmocný, znásilňující, zabíjící člověk kontra objektivní mechanismus dějin. Leitmotiv – opakovaný obraz války – kolektivní herecká akce, strukturovaná emotivní hudbou, světlem, výtvarným znakem: řada mužů se zbraněmi napřaženými do publika postupuje s monumentální, slavnostní i děsivou barokní hudbou; z rampy se vrací přes celé jeviště zpět, a znovu pochod vpřed, tentokrát s obrovským zakrváceným bílým hadrem – zástavou – obvazem na hrotech zbraní, ve vztyčených rukou, s bojovým pokřikem. V nejvypjatějším okamžiku se vše na vteřinu zastaví. Skvělé baroko se zlomí v temné, bolavé disonance (B. M. Černohorský – Luboš Fišer). Ve zpomaleném filmovém záběru se nekonečně dlouho hroulí postupně všichni muži, pokrytí zkrvaveným hadrem. – Obdivuhodně přesná významotvorná práce s tímto motivem, ale i se střihem, budováním a pointováním situací, stejně tak s možnostmi souboru, který neoplyvá hereckými individualitami, o to je však soustředěnější ke společnému dílu – to jsou aktiva Gregarovy působivé a varující inscenace.* (Boková, Marie. *Hronov diskutující*. *Scéna* č. 20/87, str. 3).

A pak jsme se krásně opili v hospodě v Dřevíči. Naďa a Martin Dvořák, pozdější hradecký primátor, mě nakonec dovezli do postele k Fulkům, moc jsem o sobě nevěděl. Naďa dodnes tvrdí, že se tak stalo jen jedinkrát, co se známe. Měl jsem okno jak v katedrále... – Na podzim byl ještě

poděbradský FEMAD a také dvě představení na scéně hradeckého profesionálního divadla, dnes Klicperova. Spískal to vedoucí krajského odboru kultury Mirek Hetflajš z Úpice, skvělý divadelník a vlastně nadřizený hradecké scéně, pomohla i Karla Dřová, tehdy náborářka DVÚ. Moc nám pak chválili Vladimíra Lorence, dlouho s ním nebylo k vydržení, měl pocit, že je učiněný profík. Pak jsme ještě v listopadu hráli tři představení u kamaráda Vlada Benka na Slovensku, také v právě novém kulturáku ve Spišské Staré Vsi, na Pieninách, a taky v Popradu a ještě v jedné cikánské vesnici. A hned jak jsme se vrátili do Čech, vypuklo natáčení pro Českou televizi.

Po Hronově, už koncem léta, se ozval dramaturg ČST Ondřej Šrámek, že prý soudruh ředitel televize a ústecký rodák, tehdy neoblíbený normalizátor Jan Zelenka chce, aby se „ta hronovská vítězná inscenace“ natočila, nezapřel v sobě patriota. Osobně jsem Zelenku neznal, až po nějaké době jsem mu byl jako vedoucí Klubcentra představen při Kociánově houslové soutěži. Byl to takový žoviální tlachal. V té době se mimořádné hronovské inscenace dostávaly na obrazovky pravidelně, např. *Jitra jsou zde tichá* od Milana Schejbala či Klapkova českolipská inscenace *Jak se vám líbí*. Šrámek líčil, jak je přání soudruha ředitele zaskočilo. *Vévodkyni* (Macháčkovu z Národního divadla) přece už natočili... Ale Zelenka trval na svém. Televizní záznam měl produkovat Čestmír Kopecký a režisovat Viktor Polesný.

Se Šrámkem na mě čekali na Kavkách, kam jsem jim dovezl scénář a „domácí“ video z premiéry. Mluvili se mnou otráveně, a že si tedy „tu věc“ prohlédnou. Zelenkův tlak byl zřejmě nepříjemný, jenže já o takovém pozadí nevěděl. Na Hronově nikdo z televize nebyl, ani dramaturgyně Marie Loucká, která kontakty s Hronovem zajišťovala. Kupovali zajíce v pytli. Loucká *Vévodkyni* zkoukla až koncem září na FEMADu v Libici a pak za čtrnáct dnů volal Viktor Polesný: prý to berou. Navíc viděli obě nejmladší Marie, v Libici Evu Ryšavou, která roli nastudovala za čerstvou maminku Lenku Kaplanovou. Tu viděli na mém pracovním videu. A že to natočí s oběma, s Lenkou v prvním a s Evou ve druhém jednání!

Točilo se po dva dny na ústeckém jevišti. Scénář měl dva tlusté díly. Kameraman rozestavěl kamery a přidal dva reflektory do pozadí. Kauzu „Zelenka“ mi prozradili až po dotočné, když už byla spokojenost na obou stranách a spousta lahví po šampaňském prázdná. Do úvodních titulků ironicky nastříhli i rodný Zelenkův dům, tenkrát oprýskanou chalupu, která sousedila s obydlím disidentského výtvarníka Jana Steklíka, i ta se pak v televizi objevila.

Rok 1988 byl s *Vévodkyni* velmi divoký, hráli jsme dalších třináct repríz, také na festivalu současné české hry v Úpici. Tehdy tam kralovalo Činoherní studio z Ústí nad Labem se Steigerwaldovou *Neapolskou chorobou* a sešla se tu pěkná společnost, i překladatel, po revoluci primátor Prahy Jaroslav Kořán a Michal Žantovský, pozdější mluvčí prezidenta Havla a diplomat, tehdy oba disidenti. Nad *Vévodkyní* krčili nos, proč prý raději nehrajeme nějaké vlastní texty, proč zrovna nějakého Daňka... A pak jsme jeli i do Kar-

lových Varů. Na festival Karlovarský Harlekýn nás pozvala parta kolem Vlastika Ondráčka z tamního souboru D3, s nimiž jsem se znal od Třinácti vůní.

* * *

V dubnu 1988 jsem pobyl na „studijním“ pobytu v Moskvě, na II. mezinárodním semináři se vznešeným názvem „Systém Stanislavského a výchova herce v amatérském divadle“. Spolu s Jardou Kubešem z Volyně nás tam poslal Ústav pro kulturně výchovou činnost za naše úspěšná hronovská představení. Ten seminář se pořádá dodnes, v devadesátých letech ho absolvoval i Pepík Tejkl, principál z Jesliček. A objevil tam pro české divadlo ruského režiséra Sergeje Fedotova.

V centru „říše zla“ už frčela perestrojka, a u nás ještě tuhý politický režim. Seminář trval deset dnů. Nebyla to žádná vykopávka Stanislavského, ale prezentace moderního herectví, lektori se před námi dokonce často přeli. Kromě nás „českých reprezentantů“ tam byla spousta lidí z dalších patnácti zemí, z Anglie, Španělska, Kubu, Rakouska a také Slováci - Jožo Krasula a Vlado Sadílek, v té perestrojkové době ke všemu značně skeptičtí, prostě přijeli z Bratislavy! A Moskva, alespoň kulturně, nám nabídla něco zcela jiného než Praha, dosud ustrašená provinční metropole.

Přiletěli jsme do Moskvy vstřícně naladěni, v letadle stále nalávali vodu a víno, koupili jsme si za babku i pár flašek whisky. Za Gorbačovova „suchého zákona“ to byl poklad. Pokud něco měli v obchodech, tak nejvýš ovocný sirup, a na třetinku vodky stály každý čtvrtek stometrové fronty. Ty (a na vše) patřily k reálnému socialismu i u nás, ale viděli jsme také nekonečné zástupy lačné spatřit mumii v Leninově mauzoleu, stejně vytrvalá byla fronta na lístky v Divadle leninského Komsomolu na Gorinova *Ulenspiegla*. A také na výstavu Salvadora Dalí, která tenkrát prorážela kulturní bariéru k Západu.

Seminář se odehrával v Domě architektů, právě tam instalovali výstavu o „komunistické monumentální propagandě“. Chodili jsme výstavními sály kolem exponátů sovětského futurismu z 20. let minulého století, na fotografiích odvážné projekty kulturních staveb a lidové slavnosti u mamutích výtvarných objektů, básníci na pódii, vše bylo instalováno ve značně kritickém světle – u nás dosud, v našem bezpohlavně normalizačním nevědomí, by taková výstava byla nemyslitelná. A na Starém Arbatu hrály desítky muzikantů, kolem spousty malířů, jako dnes na Karlově mostě, písničkáři tam po večerech zpívali Vysockého a Beatles.

Seminář byl podobný našim divadelním školením. Každý den cvičení po skupinách národnostně pestře promícháných, vedli je docenti herectví Burov a Kudrašov z moskevského GITISu, už jsem zapomněl jejich křestní jména. Trochu jsem je znal, rok předtím přednášeli na Hronově. Už doma jsme si na nachystali úryvky z *Višňového sadu* a Ionescova *Nosorožce*. Večery jsme trávili v divadlech, třeba ve Studiu Anatolije Vasiljeva ve sklepě činžáku poblíž Kalininského prospektu, v nějaké bývalé zámečnické dílně.

Úvodní scéna, zády Rejtar Vladimír Lorenc, vlevo nestarší Marie Jarmila Petrová a s bubnem Eva Ryšavá jako Marie nejmladší; Vévodkyně valdštejnských vojsk, 1986

Divák si musel najít správné místo, aby vůbec viděl. Hráli a skvěle Dostojevského *Zločin a trest*, na jedné straně sklepa antický portál, na druhé ruská zahradní besídka, mezi tím na šňůrách igelitové závěsy, za nimi ostré bílé světlo, dokonalý zvukový plán, brilantní herecké výkony.

V Divadle na Jihozápadě (v roce 1987 hostovalo i ve Svitavách) jsme viděli Inonescova *Nosorožce*. Rovněž ve sklepe, tentokrát omláčeného činžáku na jakémsi monstrózním sídlišti. Těšili jsme se do Studia Olega Tabakova, ale zrovna nehráli. A tak jsme se spokojili Studiem Čeloveč, tam jsme viděli *Činžáno* od Petruševské, u nás až po letech objevené autorky. Opět sklepní prostor a jen dva mladí skvělí herci, publikum řvalo smíchy i trnulo úzkostí. Ptal jsem se Oly Čausové, naší průvodkyně, zda jsou to profíci nebo amatéři? Ona na to, že jsou to „rebjata perestrojky“. Některým inscenacím, byť velmi provokativním a „site-specifickým“, jsme ani nerozuměli, třeba burjatskému souboru, který hrál od Merežkova *Proletářský mlýn štěstí*. Ale to byl jediný zcela amatérský soubor.

Všechna ta malá moskevská divadla byla zcela nová, říkali jim „chozrasčotní“ – další perestrojkový termín. Vsměš šlo o sdružení profesionálních či amatérských tvůrců, od státu dostali sklepní místnosti nebo zahradní boudy, prostory po bývalých prodejnách či pavilonky na výstavištích, v nejlepším případě sklady nějakého oficiálního divadla. A ať se snaží. Takové bylo i Studio Olega Kyseleva, vyklizený sklad kulis v divadle Ermitáž. Divadelní mág Kyselev s námi tři hodiny manipuloval, bez varování jsme se stali spolutvůrci exhibice jeho perfektních herců.

Samozřejmě byla v našem programu také divadla státní. V Divadle leninského Komsomolu jsme viděli legendární rockovou operu *Juno a Avos* v režii Marka Zacharova, také Gorinova *Tyla Ulenspiegla* v Gončarovově režii se slavnou Irinou Čurikovou a charismatickým Nikolajem Karačencem. Až neskutečné představení se silným politickým podtextem. U nás se to hrávalo jako historická freska, tam o smyslu svobody! V Divadle Majakovského jsem na Buninově *Západu* seděl v osvětlovací lóži na hromadě kabelů, až někde u stropu. Vedle mě zpocená osvětlovačka

olbřímích rozměrů, viděl jsem jen pleše herců, ale bylo to strhující představení, úplné filmové plátno! Něco podobného jsem později zažil až v Londýně na představení *Bídňků*.

V Domě architektů jsme také v obrovském klubu obědvali, vařilo se tu bez ohledu na prázdné obchody. Skvěle chutnala ukrajinská „zapečená“ polévka, boršč v koflíku uzavřeném pšeničnou plackou, něco jako tortila, kterou jsme ale ještě neznali. Chodili jsme i do Domu aktora, právě tam probíhal mezinárodní festival divadelních škol, po chodbách děsivá výstava fotografií z gulagů – naše průvodkyně Ola se zlostí i smutkem mluvila o milionových obětech stalinského režimu. Zaskočení jsme poslouchali, sice jsme už před lety četli Solženicynův *Jeden den Ivana Děnisoviče*, ale slyšet to z úst mladé Moskvanky, byť nekonformní studentky divadelní vědy, bylo depresivní. Naproti Domu architektů prý bydlel Brežněv, ukazovali nám kde. Jeho byt bylo snadné poznat, měl komicky větší okna i balkon, prostě se to vymýkalo všem vertikálním a horizontálním proporcím běžného paneláku.

Celých deset dnů nás provázely protistalinské inscenace. Ve Studiu GITIS jsme byli na Majakovského *Štěnici* – velmi ostré politické divadlo. To Studio působilo na půdě (skutečně až pod střechem) Divadla sovětské armády, což byla obrovská budova ve tvaru pěticípé hvězdy, velká jako dvě naše Národní. Byla tam právě výstava scénografa Petra Běleva, umřel před pár měsíci a našli ho mrtvého v jeho sklepním ateliéru. A kolem něj obří plátna: mrtvý Pasternak ležící na prosektuře s číslem na palci, na jiném zástupy putující do mamutí továrny v podobě krabičky od cigaret Bělomorkanal (tak se skutečně jedny ruské cigarety jmenovaly), tisíce lidí šly dovnitř a ven ani jediný. Bělomorkanal byla jedna z nesmyslných obřích staveb komunismu, která stála tisíce životů.

Potkali jsme i slavného režiséra Olega Jefremova, povídal si s námi snad hodinu. Napsal jsem o tom tehdy do Amatérské scény článek s názvem *V zemi, kde zítra již zase znamená zítra*, opravil jsem trochu Fučíka. Už nevím, zda ho otiskli. Z Moskvy jsem si také přivezl pár textů současných sovětských autorů a mezi nimi aktovku Viktora Slavkina *Špatný byt*, absurdní grotesku ne nepodobnou Havlovým textům. Později jsem její český překlad objevil v revue Sovětské divadlo – a na podzim 1988 ji začal zkoušet.

Deset moskevských dnů bylo „delších než století“, jak se jmenuje tehdy aktuální román Čingize Ajmatova. Skončily návratem na pražskou Ruzyni, tedy naštěstí na letiště. A tam mě čekaly dvě ženy mého života, budoucí žena Naďa a dcera Saška, jako předzvěst událostí dalších měsíců toho a následujícího roku...

Na podzim jsme se s Vévodkyní chystali na zájezd do Belgie, abychom oplatili belgickému souboru Reyneart Melsele jejich návštěvu u nás, hostovali u nás v Ústí nad Orlicí koncem srpna 1988 na pozvání čs. ústředí AITA/IATA. Přivezli dvě inscenace, Ghelderodův *Escorial* a lidovou *Frašku o jabloni*, v ní vystupoval snad každý, kdo měl ve

flanderském souboru ruce a nohy, přijeli si užít s rodinami. Šéfoval jim legendární principál Marcel van der Aa, v civilu světově proslulý kšeftsman s leteckými motory, ale nadšený divadelní amatér, člen evropského vedení ochotníků. Často jezdil na Hronov (skutečně se jmenoval „Aa“). Belgičané byli světa ználí, páteř jejich souboru tvořili někdejší profesionálové, hráli už v Japonsku, Mexiku, v Kanadě i USA. My zatím nejdál na Slovensku, které bylo ještě naší vlastí. Chlubili jsme se, že máme stoletou ochotnickou tradici, oni na to, že u nich se divadlo hraje už od roku 1356...

Sám jsem málem do Belgie neodjel. K vycestování bylo potřeba různých povolení – a mě v tu dobu vyšetřovala policie: prý jsem byl součástí jakési podvodnické bandy, kterou řídil tehdejší vedoucí odboru kultury na ústeckém okresním národním výboru. V řadě závodních klubů po celém okrese si „deponoval“ státní peníze na úhradu tzv. družby s polskými soudruhy. Vždycky šlo o nějaké kulturní programy a s tím spojené rauty, ubytování. Ten vykuk si však v hospodách bral na ty úřední účty celé bedny s alkoholem, vínečko a šunčičky pro vlastní potřebu, prostě se rád nadlábnul. Jenže toho bylo za dost velké peníze. A mnoho takových akcí dokonce fingoval, jak se zjistilo. Policajti mě celé léto tahali k výsledkům a vyhrožovali, že mě dostanou „do tepláků“, tedy do vězení.

Už tenkrát jsem si vedl velmi podrobné pracovní diáře a díky nim mohl dokázat, že v tom nejedu, nemohl jsem přece být zároveň na dvou místech. Moje alibi si proklepli, ale podezření mě zbavilo až to, když se dokázalo, že jsem odmítl zaplatit pár faktur, které hospody poslaly i do našeho klubu. Neměly „potřebné náležitosti“. A nezaplatili jsme je ani potom, co mi to naši nadřízení a dokonce i nadřízení těch nadřízených nařídili. Stejně jsem byl podezřelý, ale za mou „bezúhonnost“ a vlastně i za cestu do Belgie se policajtům zaručil Mirek Hetflajš, divadelník z Úpice, tehdy vedoucí odboru kultury na krajském národním výboru. Dozvěděl jsem se to teprve po revoluci. Můj „případ“ skončil a do tepláků šli jiní.

Bylo slunné září. Cestou do Belgie jsme hráli v půvabném divadle ve Františkových Lázních a pak non stop přes Mechelen, Gent a Brusel pokračovali za našimi hostiteli

do obce Nieuwerke poblíž malých městeček Sint-Niklaas a Dendermonde, blízko Antwerp. Dalo práci to najít. Cesta přes půl Evropy a zážitky skvělé, stavili jsme se na letišti ve Frankfurtu am Main, také v zábavním parku Efteling, kde jsme kolektivně zvraceli při divoké jízdě na obrovské horské dráze. Nadchla mě nedělní cyklistická jízda občanů kolem Maasrichtu, šlapali si to po nábřeží řeky Massy a hrály jim k tomu kapely z otevřených vozů. Po letech jsem podobnou akci zorganizoval v Hradci Králové, pod názvem Město na kole se pravidelně koná dodnes.

Belgickým zájezdem vyvrcholila více než dvouletá skvělá atmosféra uvnitř souboru, byť nějaký mráček samozřejmě občas přešel. Pro mnohé to byl první zájezd za železnou oponu, nadšeně jsme objevovali vše u nás nevidané, dokonalý pořádek v obcích a trhy uprostřed náměstí, větrné elektrárny na pobřeží, hospůdky v Ardenském lese s desítkami druhů pív. Nadchly nás historické Bruggy a noční Brusel, v Gentu jazzový festival. Také ten mě inspiroval k podobnému v Hradci Králové, i Jazz Goes to Town spolehlivě funguje od roku 1995, jen co jsme s Nadou přesídlili do východočeské metropole.

Poprvé jsem pil pastis ředěný vodou ze sedmého schodu. Do malé francouzské hospůdky za belgickými hranicemi nás vzal už sedmdesátiletý van der Aa, měl tam stejně starou milenkou, od mládí tu byla hospodskou. A ty úžasné obchody, dnes naše všední současnost. Tenkrát ale Nada plakala, protože nebyla s to vybrat hračku pro malého Honzíka. Také jsme měli poměrně prázdnou kapsu. Ale Belgičané nám podstrojovali, ráno opulentní snídaneň, členové jejich souboru je sami chystali, a každý večer slavnostní rauty, i se starostou. Zahmuli nás spoustou dárků. Míra Džubej, náš technik, dostal ze školy vyřazený stolní počítač a celý večer ho nosil v náručí jak malé dítě.

V Nieuwerke měla Vévodkyně už 57 reprízu. Narvaný sál, diváci sledovali hru se synopsemi ve vlámsčině a rozuměli dobře, dokonce se smáli na místech, kde bylo třeba. A chválili nás, určitě nejen ze zdvořilosti, i recenze pěkně vyšly, já pohovořil do místního rádia, studio bylo v baru, mikrofony nad kulatým karetním stolem.

Vrátili jsme se do Čech. A hned, samozřejmě tak, abychom o tom vzájemně nevěděli, pozvali některé z nás k výslechu na ústeckou „úřadovnu“ StB. Mě se ptali, zda jsme po cestě neviděli něco zvláštního. Řekl jsem, že tam po dálnicích jezdily vojenské konvoje, určité že to bylo cvičení NATO. Zeptali se, jak to vím, a já na to, že o tom psalo Rudé právo. Taky se ptali, zda se kolem nás nemotal někdo, kdo by mohl být na nás „nasazený“. Odpověděl jsem, že já si nikoho nevšímám, ale Belgičani vypátrali toho „našeho“. Se soubory vždycky musel jet nějaký soudruh jako dohled, třeba někdo od okresních odborářů. Belgičané toho našeho prokoukli hned, ale trochu jsme jim pomohli. Nu, zas tak velká legrace to s estébáky nebyla – mezi řečí mi prozradili, možná schválně, že někteří z našeho souboru u nich byli už před zájezdem – to se mi sevřel žaludek, nikdo se o tom nezmínil! Ale možná že ti chlapi ve zbrani jenom kecali...

(pokračování příště)

Jako Profous s Jarmilou Petrovou a Zuzkou Průchovou; Vévodkyně valdštejnských vojsk, 1986

IMPULS H R A D E C
K R A Love